

ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่
และบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ของ เด็กวัยรุ่น

ปริญญาานิพนธ์

ของ

วาสนา อิมโอบุ

หอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

๓ มีนาคม ๒๕๑๘

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะนิติศาสตร์ได้พิจารณาปฏิญญาพันธบัตรแล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่ง ของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

นายเจริญ รามวงศ์ ประธาน

ศิริณี ธรรม กรรมการ

ปิณฑา กุศลธรรม กรรมการ

๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นามูเนเลียว สุมาวงศ์ อาจารย์ คร. ปรัชญา
ธรรมมา และ อาจารย์ ภัทรา สุนทรทรัพย์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไข
ปฏิญยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ คร. จรรยา สุวรรณทัต ผู้อำนวยการสถาบัน
ระหว่างชาติสำหรับการคนควาเรื่องเด็ก ตลอดจนคณะอาจารย์ที่สถาบันฯ ทุกท่าน ที่กรุณาให้
ความสะดวกและความช่วยเหลือค้ำต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำปฏิญยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้เขียนได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากอาจารย์ใหญ่
ครูใหญ่ และคณะครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณประเทือง เกาจี, คุณพิเชษฐ์ ศรีวรกุล,
คุณวิกรม กมลสุโกศล, คุณอุทัย สาราญอาคม, คุณสมบุรณ์ ไตรแจ่มจันทร์, และคุณโสมณ
จันทร์คน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือค้ำต่าง ๆ ซึ่งมีผลทำให้ปฏิญยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณ คุณชูศักดิ์ ชัมภลสิทธิ์ ที่อนุญาตให้ใช้แบบสอบถาม และคุณวินัย
ประเสริฐกุล ผู้พิมพ์ปฏิญยานิพนธ์ฉบับนี้.

วาสนา อิมโอบร์

สารบัญ

บทที่		หน้า
๑	บทนำ	๑
	ภูมิหลัง	๑
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๔
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๔
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๕
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	๖
๒	เอกสาร และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	๘
	ความสัมพันธ์กับพ่อแม่ของเด็กวัยรุ่น	๘
	งานวิจัยในต่างประเทศ	๑๓
	บุคลิกภาพเก็บตัว—แสดงตัว	๑๕
	งานวิจัยในต่างประเทศ	๒๐
	งานวิจัยภายในประเทศ	๒๑
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	๒๓
๓	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๒๕
	กลุ่มตัวอย่าง	๒๕
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๒๗
	การสร้างแบบสอบถามความสัมพันธ์	๓๐
	การวิเคราะห์แบบสอบถาม	๓๐
	ขั้นและลำดับในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๓

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๕
สัญญากรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๕
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๖
การจัดลำดับความสำคัญของความขัดแย้งของ	
เด็กวัยรุ่นต่อพ่อแม่	๓๖
เปรียบเทียบความแตกต่างของความขัดแย้งและ	
บุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัว	๖๑
ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่และ	
บุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัว	๖๗
๕ สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ	๖๘
1 ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	๖๘
3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	๖๘
4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๖๘
5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๐
6 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๐
7 อภิปรายผล	๗๒
8 ขอเสนอแนะ	๘๔

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

๑	แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง แยกตามโรงเรียน ระดับชั้น และ เพศ		๒๒
๒	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นชายมีมากที่สุด		๓๖
๓	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นหญิงมีมากที่สุด		๓๗
๔	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับซึ่ง เด็กวัยรุ่นชายมีน้อยที่สุด		๓๘
๕	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับซึ่ง เด็กวัยรุ่นหญิงมีน้อยที่สุด		๔๐
๖	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นตอนต้นมีมากที่สุด		๔๑
๗	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นตอนปลายมีมากที่สุด		๔๒
๘	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับซึ่ง เด็กวัยรุ่นตอนต้นที่เซบที่สุด		๔๓
๙	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับซึ่ง เด็กวัยรุ่นตอนปลายมีน้อยที่สุด		๔๔
๑๐	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนา อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีมากที่สุด		๔๕
๑๑	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนา อยู่ต่างจังหวัดมีมากที่สุด		๔๖
๑๒	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับซึ่ง เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนา อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีน้อยที่สุด		๔๗
๑๓	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับซึ่ง เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนา อยู่ต่างจังหวัดมีน้อยที่สุด		๔๘
๑๔	แสดงลักษณะความซัดแยง ๕ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นในครอบครัวที่มี สถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมระดับสูง มีมากที่สุด		๔๙
๑๕	แสดงลักษณะความซัดแยง ๑๐ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นในครอบครัวที่มี สถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมระดับปานกลาง มีมากที่สุด		๕๐

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
๑๖	แสดงลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งได้แก่วัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับต่ำ มีมากที่สุด	๕๑
๑๗	แสดงลักษณะความซัดแย้ง ๕ อันดับ ซึ่งได้แก่วัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับสูง มีน้อยที่สุด	๕๒
๑๘	แสดงลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งได้แก่วัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับปานกลาง มีน้อยที่สุด	๕๓
๑๙	แสดงลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งได้แก่วัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับต่ำ มีน้อยที่สุด	๕๔
๒๐	แสดงลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งได้แก่วัยรุ่นกลุ่มที่มีคะแนนความซัดแย้งในระดับสูง มีมากที่สุด	๕๖
๒๑	แสดงลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งได้แก่วัยรุ่นกลุ่มที่มีคะแนนความซัดแย้งในระดับต่ำ มีมากที่สุด	๕๗
๒๒	แสดงลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งได้แก่วัยรุ่นกลุ่มที่มีคะแนนความซัดแย้งอยู่ในระดับสูง มีน้อยที่สุด	๕๘
๒๓	แสดงลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งได้แก่วัยรุ่นกลุ่มที่มีคะแนนความซัดแย้งอยู่ในระดับต่ำ มีน้อยที่สุด	๕๘
๒๔	เปรียบเทียบความซัดแย้งที่เด็กวัยรุ่นมีต่อพ่อแม่ แจกแจงควยค่าร้อยละ	๖๐
๒๕	เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้งระหว่างวัยรุ่นชายกับวัยรุ่นหญิง	๖๑
๒๖	เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้งระหว่างวัยรุ่นตอนต้นกับวัยรุ่นตอนปลาย	๖๑

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
๒๗	เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้งระหว่างวัยรุ่นซึ่งมี ภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด	๒๒
๒๘	เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้งระหว่างเด็กวัยรุ่น ที่อยู่ในครอบครัวซึ่งมีสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ	๒๓
๒๙	เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้งระหว่างเด็กวัยรุ่นซึ่ง มีอายุต่ำกว่าพอมาก กับวัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าพอน้อย	๒๓
๓๐	เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้งระหว่างเด็กวัยรุ่นซึ่ง มีอายุต่ำกว่าแม่มาก กับวัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าแม่น้อย	๒๔
๓๑	เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้งระหว่างเด็กวัยรุ่นซึ่ง มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว กับเด็กวัยรุ่นซึ่งมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว	๒๕
๓๒	เปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ระหว่างเด็กวัยรุ่นหญิง กับเด็กวัยรุ่นชาย	๒๕
๓๓	เปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ระหว่างเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร กับ เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด	๒๖
๓๔	เปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ระหว่างเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวซึ่งมีสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคม ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ	๒๖
๓๕	ความสัมพันธ์ระหว่างความซัดแย้ง และบุคลิกภาพแบบเก็บตัว- แสดงตัว ของเด็กวัยรุ่น	๒๗

ภูมิหลัง

พัฒนาการของเด็กวัยหนึ่งที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษคือ "วัยรุ่น" เพราะเป็นวัยที่คาบเกี่ยวระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การเปลี่ยนแปลงในค่านิยมต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาแก่เด็กวัยรุ่นตามที่กล่าวโดยเฮอรัลด์ (Hurlock, ๑๙๔๙ : ๓) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับวัยรุ่นไว้ว่า "วัยรุ่นเป็นวัยหัวเดียว หัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา และเป็นวัยแห่งความเครียดทางอารมณ์" และฮอลล์ (Hall) อ้างจาก นาฏเนติยว สุมาวงศ์, ๒๕๐๕ : ๑๓ ได้กล่าวถึงวัยรุ่นไว้ว่า "เหมือนกับเฮอรัลด์ว่าเป็นวัยพายุหมุ่แถม มีอารมณ์วู่วาม เจาคิดเจาแค้น คัดสินใจรวดเร็ว และรุนแรง เช่นเด็กบางคนถูกรังแกหรือถูกคร่ำครวญก็อาจจะตัดสินใจหนีออกจากบ้าน หรือฆ่าตัวตายได้โดยง่าย เด็กวัยรุ่นอาจทำร้ายเด็กวัยเดียวกันที่ต่างพวกกันด้วยสาเหตุเพียงเล็กน้อยและควมอารมณ์เพียงวูบเดียว และกรแสดงออกของเด็กวัยรุ่นมักจะผิดแปลกไปจากของเด็กเล็ก เป็นคนชอบแต่งกายแปลก ๆ ใจนมหงแปลก ๆ พูดภาษาแสดง คือ ผิดปกติและคิดมากเกินไป ซึ่งอำนาจ ทะพังก์แก (อ้างจาก ชัยนารถ นาคบุปผา, ๒๕๑๕ : บทนำ) กล่าวว่า ปัญหาต่าง ๆ ของวัยรุ่นเกิดจากความพยายามที่จะปรับตัวหรือจัดล้าชีวิต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการ ไปสู่วุฒิภาวะในโลกของผู้ใหญ่ ฉะนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นจะต้องศึกษาและเข้าใจโลกของวัยรุ่น เพื่อจะได้ปฏิบัติต่อวัยรุ่นได้ถูกต้อง และเกี่ยวกับเรื่องความเข้าใจเด็กวัยรุ่นนี้ คูเลน (Kuhlen, ๑๙๕๒ : ๔) ก็ได้ให้ความเห็นไว้อย่างน่าฟังว่า "เมื่อท่านเข้าใจพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นแล้ว ขออย่าได้ดูปาดานว่าเด็กวัยรุ่นทุกคนจะต้องมีปัญหา ปรับตัวไม่ได้ หรือจะต้องเป็นเด็กไม่ดี ผู้ใหญ่ควรจะยอมรับว่าเมื่อถึงระยะวัยรุ่นเด็กอาจจะมีปัญหามากบ้างน้อยบ้าง ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล พื้นเพทางบ้าน และสังคมของเด็กแต่ละคน"

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ความเข้าใจและการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กวัยรุ่นเพื่อให้สามารถ

ปรับตัวเข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ผู้ปกครอง ตลอดจนครู อาจารย์ ควรจะตระหนักถึงและถือเป็นหน้าที่ของตน โดยเฉพาะพ่อแม่หรือผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ที่มี โอกาสอยู่ใกล้ชิดกับเด็กวัยรุ่นที่เป็นบุตรหลานของตน มากกว่าบุคคลอื่น จึงควรศึกษา สังเกต และ พยายามเอาใจใส่ในการให้ความช่วยเหลือเด็ก ด้วยการปฏิบัติต่อเด็กวัยรุ่นอย่างถูกต้องและเข้าใจ เพราะถ้าพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เข้าใจลักษณะและธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น และปฏิบัติต่อเด็กวัยรุ่น ไม่ถูกต้องแล้ว ย่อมจะเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นระหว่างวัยรุ่นกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ซึ่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างวัยรุ่นกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองนี้เป็นผลกระทบกระเทือนต่อพัฒนาการทาง บุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพของเด็กจะเป็นอย่างไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นสำคัญ* ทวีร์ สัม ชนาคม (ทวีร์ สัม ชนาคม และคณะ, ๒๕๑๓: ๒๔) ก็ได้กล่าวว่า "การอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์นั้น อาศัยบรรยากาศที่ครอบครัว สร้างขึ้น หรืออาศัยการปฏิบัติของพ่อแม่บุตร "

ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นว่า บุคลิกภาพของเด็กจะพัฒนาไปได้เหมาะๆ สมนั้น พ่อ แม่หรือผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่ง ถ้าพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เข้าใจเด็กก็อาจปฏิบัติต่อเด็ก โดยใช้อำนาจบังคับ ซึ่งอาจมีผลทำให้เด็กขาดความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นคงปลอดภัย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หรือบางกรณีเด็กก็อาจจะฝ่าฝืนคำสั่งของ พ่อแม่ สิ่งเหล่านี้จะมีผลทำให้เด็กเป็นผู้มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม กล่าวคืออาจจะทำให้เด็กเป็น บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวหรือแสดงตัวมากเกินไป ซึ่ง Jung (Jung อ้างจาก ประมวล ดิคดีสนัน, ๒๕๑๑: ๓๕-๔๐) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวไว้ว่า มีอิทธิพลต่อ การปรับตัวของเด็กอย่างยิ่ง เพราะถ้าบุคคลมีลักษณะเก็บตัวหรือแสดงตัวลักษณะใดลักษณะหนึ่งแต่ เพียงอย่างเดียวหรือมากเกินไปไม่พอเหมาะกันแล้ว บุคคลนั้นย่อมประสบปัญหาในการปรับตัวให้ เข้ากับผู้อื่น และกลายเป็นโรคจิตโรคประสาทไปในที่สุด

ดังนั้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรหาทางส่งเสริมและช่วยเหลือให้เด็กมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม โดยการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเข้าใจ ป้องกันปัญหาความขัดแย้งไม่ให้เกิดขึ้นระหว่างเด็กกับ พ่อแม่หรือผู้ปกครอง พร้อมทั้งคอยดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับ ความ

เปลี่ยนแปลง และสิ่งแวดล้อมของตนเองเป็นอย่างดี อันจะเป็นผลให้เด็กเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพ
สมบูรณ์ *

จากความสำเร็จของปัญหาความขัดแย้งกับพ่อแม่ที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กวัย
รุ่นดังกล่าวแล้ว ผู้ศึกษาและคณะจึงได้ร่วมกันทำการศึกษาดังความสัมพันธ์ของความขัดแย้งกับพ่อแม่
และบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น เป็นโครงการอันประกอบด้วยผู้ศึกษาซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท
สาขาการแนะแนว จำนวน ๖ คน และได้ทำการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

- ๑. นายนรา สมประสงค์ ศึกษาคนควาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้ง
ของเด็กวัยรุ่นกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่"
- ๒. น.ส. นพรัตน์ คารายน ศึกษาคนควาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้ง
ของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อพ่อแม่ กับลักษณะความเป็นผู้นำ"
- ๓. นางอัญชลี ตันทิวี ศึกษาคนควาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่
และความตองการทางจิตของเด็กวัยรุ่น"
- ๔. น.ส. สว่างลัย สมสนธิ ศึกษาคนควาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้ง
กับพ่อแม่และการปรับตัวของเด็กวัยรุ่น"
- ๕. นางวารภรณ์ อินทรชัยศรี ศึกษาคนควาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้ง
กับพ่อแม่ การยอมรับตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวัยรุ่น" และ
- ๖. ผู้ศึกษาเรื่องนี้ จึงได้เลือกศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่
และบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัวของเด็กวัยรุ่น" เพื่อจะได้ทราบลักษณะและความสำคัญของ
ความขัดแย้งด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กในวัยนี้ และความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับบุคลิกภาพ
แบบเก็บตัว-แสดงตัว ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่หรือผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของ
ตนให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพที่ดีต่อไป

1/10/21

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า X

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้คือ

- ๑. เพื่อสร้างแบบสำรวจ สำหรับใช้ศึกษาและจำแนกความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่น
- ๒. เพื่อศึกษาลักษณะความขัดแย้งด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นที่มีต่อพ่อแม่ โดยจำแนกตาม

เพศและระดับอายุ

๓. เพื่อศึกษาดังสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัว ภูมิลำเนา ตลอดจนอายุของพ่อแม่ว่าจะมีผลต่อความขัดแย้งและบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัวหรือไม่อย่างไร

๔. เพื่อเปรียบเทียบความขัดแย้งของ เด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัวว่าต่างกันหรือไม่อย่างไร

๕. เพื่อศึกษาดังความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งของวัยรุ่นกับพ่อแม่ และบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัว

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า X

๑. การศึกษาค้นคว้านี้จะทำให้เข้าใจลักษณะและความสำคัญของความขัดแย้งที่เด็กวัยรุ่นมีต่อพ่อแม่

๒. การศึกษาค้นคว้านี้จะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งของ เด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่ และบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัว

X ๓. การศึกษาค้นคว้านี้จะ เป็นแนวทางใหญ่ปกครอง ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น ได้เข้าใจพฤติกรรมของ เด็กวัยรุ่นได้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นได้พัฒนาบุคลิกภาพไปในทางที่เหมาะสม

๔. ผลจากการศึกษาค้นคว้านี้จะทำให้มีแบบสอบถามความขัดแย้งของวัยรุ่นกับพ่อแม่ซึ่งอาจจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง ๑๓-๒๐ ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๑๗ จากโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง รวม ๔ จังหวัด จำนวน ๖ โรงเรียน ทั้งสิ้นจำนวน ๔๐๓ คน เป็นชาย ๑๘๒ คน หญิง ๒๒๑ คน

๒. ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งออกเป็น ๒ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ศึกษาและเปรียบเทียบองค์ประกอบทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อความซัดเซง และบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว

๒.๑ ตัวแปรอิสระ

๒.๑.๑ เพศ

๒.๑.๒ รัศมีอายุของเด็กวัยรุ่น

๒.๑.๓ ภูมิสำเนา

๒.๑.๔ สถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัว

๒.๑.๕ ช่วงอายุที่ห่างจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

๒.๒ ตัวแปรตาม

๒.๒.๑ ความซัดเซง

๒.๒.๒ บุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว

ตอนที่ ๒ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

๒.๓ ตัวแปรอิสระ

๒.๓.๑ บุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว

๒.๔ ตัวแปรตาม

๒.๔.๑ ความซัดเซง

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. วัยรุ่น หมายถึงเด็กที่มีอายุระหว่าง ๑๓-๒๐ ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา
๒. วัยรุ่นตอนต้น หมายถึงเด็กที่มีอายุระหว่าง ๑๓-๑๖ ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา
๓. วัยรุ่นตอนปลาย หมายถึงเด็กที่มีอายุระหว่าง ๑๗-๒๐ ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา
๔. ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึงสภาพความรู้สึกนึกคิดของวัยรุ่นที่ไม่ตรงกับพ่อแม่ ทำให้เกิดความวิตกกังวล คับข้องใจ และไม่พอใจในการจะปฏิบัติตามแนวทางของพ่อแม่
ความขัดแย้งนี้มักโคคายแบบสอบถามความขัดแย้งที่ผู้ศึกษาและคณะสร้างขึ้น
๕. บุคลิกภาพเก็บตัว (Introvert) หมายถึงลักษณะของบุคคลที่ตัดสินใจโดยยึดตนเองเป็นสำคัญ ไม่ตามคนอื่น จะทำอะไรมักจะทำตามมาตรฐานและหลักการ เป็นพวกขาดความยืดหยุ่น ซื่อาย ปรับตัวยาก เป็นผู้ที่สนใจเอาใจใส่ในตัวเอง มีการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง การปรับตัวของพวกนี้มักทำโดยการหลบหนีและการเพ้อฝัน
๖. บุคลิกภาพแสดงตัว (Extravert) หมายถึงลักษณะของบุคคลซึ่งสนใจในคนอื่นและโลกภายนอก ไม่คอยห่วงตนเอง ชอบความสนุกสนานรื่นเริงและการสมาคม ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ใคง่าย ไม่ค่อยวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง เป็นคนกล้าหาญ รื่นเริง ทำอะไรมีจุดมุ่งหมายมีข้อมูลให้เห็น ความประหลาดของเขาถือหลักความจำเป็น และสิ่งที่เป็นอยู่
ลักษณะบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว วัดโคคายแบบสอบถามบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวของ ชูศักดิ์ ชัมภลสิทธิ์ (นิสิตปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๓) แบบสอบถามนี้ สิทธิโชค วรานุสันติกุล (๒๕๑๓) ได้นำมาปรับปรุงใจ
๗. วัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร หมายถึงนักเรียนวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
๘. วัยรุ่นในต่างจังหวัด หมายถึงนักเรียนวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดนอกเขต

กรุงเทพมหานคร

๕. สถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัว หมายถึงระดับฐานะของครอบครัวของเด็กรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจวัดได้ด้วยการศึกษา ลักษณะอาชีพ และรายได้ที่ได้รับต่อเดือนของพ่อแม่หรือหัวหน้าครอบครัว ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้น โดยอาศัยหลักการแบ่งชั้นในสังคมไทยของ ไพฑูรย์ เครือแก้ว (๒๕๐๖) และสถิติการสำรวจรายการใช้จ่ายของครอบครัวพุทธศักราช ๒๕๐๖ ในกรุงเทพมหานครและทั่วประเทศ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ฝ่ายนักปกครอง รัฐมนตรี กับแนวทางในการแบ่งรายได้ของการเคหะแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน ซึ่งตั้งเกณฑ์ในการจัดดังนี้

๕.๑ ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมสูง บิดาหรือหัวหน้าครอบครัวต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้อย่างน้อยที่สุด ๒ ประการคือ

๕.๑.๑ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทขึ้นไป

๕.๑.๒ ลักษณะอาชีพ เป็นผู้ปฏิบัติงานอาชีพ วิชาชีพชั้นสูง ผู้จัดการ และวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับสูง ข้าราชการพลเรือน ทหารตำรวจชั้นพิเศษหรือเทียบเท่าขึ้นไป นักการเมืองที่มีอำนาจ นักวิชาการที่มีชื่อเสียง ครูอาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัย และเจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ทั่ว ๆ ไป

๕.๑.๓ รายได้โดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะต้องมีรายได้มากกว่า ๔,๐๐๐ บาทต่อเดือนขึ้นไป

๕.๒ ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับกลาง บิดาหรือหัวหน้าครอบครัวจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้อย่างน้อยที่สุด ๒ ประการคือ

๕.๒.๑ ระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เติมขึ้นไปจนถึงระดับปริญญาโท

๕.๒.๒ ลักษณะอาชีพ เป็นผู้ปฏิบัติงานอาชีพ วิชาชีพที่เกี่ยวข้องในระดับกลาง คือเป็นข้าราชการพลเรือนหรือทหารตำรวจชั้นตรีหรือสัญญาบัตรขึ้นไปจนถึงชั้นเอกหรือเทียบเท่า ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว นักธุรกิจ พ่อค้า เจ้าของร้านขนาดกลาง และนักหนังสือพิมพ์

๕.๒.๓ รายได้ระหว่าง ๑,๕๐๐-๔,๐๐๐ บาทต่อเดือน

๕.๓ ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับต่ำ บิดาหรือหัวหน้าครอบครัวจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้อย่างน้อยที่สุด ๒ ประการคือ

๕.๓.๑ ระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (มัธยมปีที่ ๖ เดิม) และผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

๕.๓.๒ ลักษณะอาชีพ เสริมเงินพนักงงานและคนขายของ ขององค์การทางราชการ กรรมกรมีฝีมือช่าง และปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต คนงานที่ไม่ใช่ช่างฝีมือ ผู้ให้บริการอื่น ๆ และผู้ให้บริการในครอบครัว ชาวบ้าน ชาวนา ชาวสวนขนาดเล็ก

๕.๓.๓ รายได้ไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาทต่อเดือน

๑๐. วัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่มาก หมายถึงวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่ ๓๐ ปีขึ้นไป

๑๑. วัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่น้อย หมายถึงวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่ ๓๐ ปีลงมา

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า /

* ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในบ้านระหว่างพ่อแม่กับเด็กวัยรุ่นนั้น เพาเวลล์ (Powell, ๑๙๖๓ : ๒๔๗-๒๕๑) ได้ให้ความเห็นว่า วัยรุ่นไม่ใช่วัยที่มีความสุขมากนัก เนื่องจากผู้ใหญ่มักจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นมากจนเกือบความจำเป็น โดยเป็นห่วงกังวลเกี่ยวกับเด็กมากเกินไป เช่นวิตกว่าเด็กจะไม่เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ไม่อดทนในการทำงาน ไม่รู้จักร่วมมือกับผู้อื่น ไม่รู้จักขอบคุณและกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เป็นต้น นอกจากนี้ยังวิตกว่าเด็กจะเหลวไหลในเรื่องเกี่ยวกับทางเพศมากเกินไป ความกลัวในเรื่องเหล่านี้ ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ อีกมากมายนี้เองทำให้พ่อแม่วิตกกังวลอยู่เสมอ และแสดงออกมาด้วยการบ่นจู้จี้ คุ้งว่ากล่าวเด็กบ่อย ๆ ทั้ง ๆ ที่บางทีเหตุการณ์นั้นยังไม่เคยเกิดขึ้น หรือไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะกล่าวหาเด็กเช่นนั้น แต่เนื่องด้วยพ่อแม่ทั้งรักเป็นห่วงคอยเอาใจใส่ช่วยเหลือและประคับประคองเด็ก จึงทำให้เข้มงวดกวดขัน ตั้งข้อจำกัดเอากับเด็กเป็นต้นว่า ไม่อนุญาตให้เด็กเลือกอาชีพหรือวิชาเรียนที่เด็กพอใจ กวดขันในเรื่องการคบเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ อีกทั้งพฤติกรรมอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งความขัดแย้งกันที่กล่าวมาเหล่านี้เกิดขึ้นแทบทุกครอบครัว แม้แต่ในครอบครัวที่พ่อแม่มีความเข้าใจพัฒนาการของวัยรุ่นดีและพยายามเอาใจใส่ช่วยเหลือวัยรุ่นอย่างเต็มที่ ก็ยังเกิดความขัดแย้งขึ้นจนได้ เพราะบางทีพ่อแม่ก็ปฏิบัติต่อวัยรุ่นไม่คงเส้นคงวา บางครั้งก็ปฏิบัติต่อเด็กโดยใช้มาตรฐานของผู้ใหญ่ แต่บางครั้งก็คิดว่าลูกวัยรุ่นเป็นเด็กเล็ก ๆ บางครั้งพ่อแม่ก็จะเอากฎเกณฑ์ที่ตนเคยปฏิบัติในสมัยเป็นเด็กมาใช้กับลูก ซึ่งผลก็คือพ่อแม่ต้องแปลกใจ และรู้สึกผิดหวังที่พบว่าเด็กปฏิเสธไม่ยอมรับกฎเกณฑ์นั้น ๆ

* แบลร์ (Blair, ๑๙๖๔ : ๓๔) กล่าวถึงการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นว่า เด็กมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสมเนื่องจากสาเหตุทางบ้านคือ เด็กได้รับการขู่หรือเจตนาดีของพ่อแม่ผู้ปกครองที่จะเป็นต้นเหตุให้เกิดความขัดแย้งได้หลายประการ กล่าวคือ

- ๑. พ่อแม่มักจะคาดหวังในสิ่งที่ขัดแย้งกับเด็กวัยรุ่น พยายามกวดขันหรือจำกัดอิสรภาพของเด็ก

๒. พ่อแม่มักจะขัดแย้งกับเด็กอยู่บ่อย ๆ เนื่องจากการใช้วิธีการควบคุม หรือการให้อิสระภาพแก่เด็กวัยรุ่นไม่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งยังไม่อาจจะเข้ากับเด็กได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กชาย ซึ่งมีแนวโน้มที่จะต้องการอิสรภาพตั้งแต่อายุน้อย

๓. เมื่อพ่อแม่ยอมให้บุตรมีอิสรภาพในการตัดสินใจ และเลือกโอกาสที่เด็กต้องการแต่พ่อแม่ก็ยังไม่ได้มีใจที่จะให้เด็กกระทำเช่นนั้น กล่าวคือ ยังแสดงอาการสงสัยและไม่ยอมให้ลูกตัดสินใจเองในบางโอกาสที่สำคัญ ยังพอใจที่จะให้ลูกทำในสิ่งที่ตนคาดหวังเอาไว้เท่านั้น จึงทำให้เด็กเกิดความไม่พึงพอใจและวิตกกังวล อันเป็นสาเหตุให้เด็กกระทำผิดได้

๔. พ่อแม่มีแนวโน้มที่จะมองพฤติกรรมของเด็กอย่างผู้ใหญ่มองดูเด็กที่หาสิ่งไม่ถูกต้องเสมอ เช่น เมื่อพ่อแม่ทราบว่าเด็กจอกจรดคุยกับเพื่อนต่างเพศ ก็มักจะแปลความหมายการกระทำของเด็กไปในทางลบ และคาดว่าเด็กจะทำไม่ใช่อะไรที่ตนคิด ซึ่งเป็นการตีความหมายพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม

๕. พ่อแม่มีความไม่พึงพอใจในวิถีการดำเนินชีวิตของตนเอง ดังนั้น พ่อแม่จึงพยายามหันไปควบคุมความเป็นอยู่ของลูก ซึ่งเป็นการขัดกับความต้องการของลูก

นอกจากที่กล่าวแล้ว แม่ลอร์ยังชี้ให้เห็นถึงลักษณะความขัดแย้งระหว่างลูกกับพ่อแม่ไว้อย่างชัดเจนในเรื่องอื่น ๆ ด้วย เช่น การขัดกันในเรื่อง กิจนิสัยในการแต่งกาย, การแต่งหน้าตาของลูกสาว, การใช้เวลาในตอนกลางคืน การใช้รถ และการทำงานบ้าน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดการต่อต้านซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย

เฮอร์ลอค (Hurlock, ๑๙๖๗ : ๒๕๗-๒๕๘) เป็นอีกผู้หนึ่งที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม และค่านิยมต่าง ๆ ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วว่า การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีส่วนทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างลูกกับพ่อแม่ เรื่องนี้ ซัยมอนด์ (Symond อ้างจาก Hurlock, ๑๙๖๗ : ๒๕๗-๒๕๘) ได้ชี้ให้เห็นว่า ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทำให้ลักษณะสายสัมพันธ์และความสนใจ ของบุคคลเปลี่ยนตามไปด้วย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาขึ้น สำหรับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของค่านิยมทุกอย่างนั้นรวดเร็วและสำคัญยิ่ง จนทำให้ความคิดเห็นของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันนี้เปลี่ยนไป เด็กเห็นว่าค่านิยมเก่า ๆ ที่พ่อแม่เคยรับเอา

มาสมัยยังวัยรุ่นอยู่นั้น คุณคร่ำครึด่าสมัย ทำให้พ่อแม่สมัยนี้กลายเป็นคนแปลกหน้าสำหรับโลกของวัยรุ่น

มีด (Mead อ้างจาก Hurlock, ๑๙๖๗: ๒๙๗-๒๙๘) กล่าวไว้ว่า "เราไม่สามารถทายความต้องการของเขาจากการระลึกถึงสิ่งที่เราเคยต้องการ เราไม่สามารถให้คำตอบเขาได้จากความคิดเห็นของเรา" เมื่อมีความเห็นต่างกันเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งกัน ยากที่จะมองอะไรคล้อยตามกันได้ เป็นต้นว่าพ่อแม่ก็มีความเห็นว่า ความมัธยัสถ์ การรู้จักทำงานชนิดหนักเอาเบาดี และการมีชื่อเสียงดี ควรเป็นเป้าหมายสำหรับวัยรุ่น แต่วัยรุ่นรู้สึกว่าเป็นเป้าหมายของตนคือ การได้รับความสนุกสนาน การได้เป็นคนเด่น และการมีสิ่งทีแสดงฐานะของตนให้เท่าเทียมหรือดีกว่าเพื่อน ๆ สำหรับเด็กหญิง แม่ทั้งหมดเห็นว่าการรักษาพรหมจรรย์ควรจะเป็นค่านิยมสูงสุด ในการนำไปสู่การแต่งงานที่มีเกียรติ แต่ลูกสาววัยรุ่นหลายคนกลับเห็นว่าสิ่งที่ผู้ชายปัจจุบันต้องการคือ การร่วมเพศระหว่างที่ยังหมั้นกันหรือก่อนแต่งงาน

สิ่งที่ยอมรับกันทั่วไปอีกประการหนึ่งก็คือ บรรยากาศของทางบ้านจะยิ่งเครียดมากขึ้นถ้าพ่อแม่และลูกมีอายุห่างกันมาก สโตทท์ (Stott, ๑๙๕๐: ๓๒๕-๓๓๕) พบว่าพ่อแม่ที่มีอายุมากมีความต้องการที่จะบังคับเด็กวัยรุ่นมากกว่าพ่อแม่อายุน้อย ๆ ไม่ห่างจากอายุลูกมากนัก เนื่องจากพ่อแม่ที่มีอายุน้อยและไม่ห่างจากอายุของลูกของตนมากนักจะมีความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ ของเด็กวัยรุ่นได้ดีกว่าพ่อแม่ที่อายุมาก เฮอร์ลอค (Hurlock, ๑๙๖๗: ๒๙๗) ได้กล่าวถึงอายุของพ่อแม่ว่า มีผลต่อบรรยากาศของบ้าน ซึ่งในที่นี้แยกกล่าวเฉพาะที่สำคัญ

๑. ถ้าพ่อแม่กับเด็กมีอายุต่างกันมากเท่าไร ก็ยากที่จะมองเห็นความสำคัญของสิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งว่าสำคัญได้ เพราะพ่อแม่ที่อายุมากส่วนมากมักไม่ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงแบบแผนชีวิตบางทีก็แยกตัวออกจากแบบแผนทางวัฒนธรรมของวัยรุ่นมากเกินไป จึงยากที่จะเข้าใจความคิดเห็นของวัยรุ่น ส่วนพ่อแม่อายุน้อยนั้นมักจะคลุกคลีกับลูกและเข้าใจลูกได้ดีกว่า

๒. พ่อแม่ที่อายุมากมีความสนใจต่อกิจกรรมของเด็กวัยรุ่นน้อย หรือไม่สามารร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากกำลังและสุขภาพไม่อำนวย และนอกจากนั้นการเริ่มเข้าสู่วัยอายุมากมักทำ

ให้หงุดหงิด ฉุนเฉียว ระเบียบมาก ต่างกับแม่อายุน้อยจะทนต่อกิจกรรมของลูกได้ดีกว่า

๓. พ่อแม่อายุน้อยยังสนใจที่จะร่วมสนุกสนานกับสมาชิกในครอบครัวมากกว่าพ่อแม่อายุมาก และไม่คอยเข้มงวดกวดขันกับลูกมากไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการออกนอกบ้าน แต่ก็ยังเอาใจใส่พอสมควร

๔. อายุของพ่อแม่มีผลต่อเจตคติเกี่ยวกับบทบาทของพ่อแม่ด้วย พ่อแม่ที่มีอายุไม่มากนักมักรับผิดชอบและทำหน้าที่ของตนเหมาะสมกว่า กล่าวคือ ไม่เอาใจใส่เกินไป ตามใจมากไป และไม่กวดขันมากไป

๕. พ่อแม่อายุมากมีประสบการณ์ในชีวิตมาก มักตั้งความปรารถนาต่าง ๆ สำหรับเด็กไว้มากกว่าพ่อแม่อายุน้อย ดังนั้น จึงมักคว่ำเด็กบอย ๆ หรือบางทีก็บ่นจู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นซึ่งพ่อแม่เห็นว่าไม่มีประโยชน์ เสียเวลา และเกี่ยวเขี้ยวเด็ก

๖. อายุของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของพ่อแม่เอง เกี่ยวกับความเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ของพ่อแม่ พ่อแม่อายุน้อยมักมีความรู้สึกดีกว่าตนเองยังปฏิบัติหน้าที่ไม่ดีพอ และพยายามหลายวิธีที่จะปฏิบัติให้สมบูรณ์ ส่วนพ่อแม่ที่มีอายุมากมักจะเชื่อมั่นในการปฏิบัติของตน หัวคือ ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงวิธีการอะไรง่าย ๆ ทั้ง ๆ ที่บางทีนั้นก็ปฏิบัติดี ๆ

๗. วัยรุ่นจำนวนมากรู้สึกอับอายเมื่อพ่อแม่ของตนทำตนไม่เหมาะสมกับอายุ แต่เมื่อลูก ๆ บ่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ พ่อแม่ส่วนมากจะรู้สึกน้อยใจ ใจคล้ายตนเองมีความผิด อันอาจเป็นสาเหตุให้เกิดความขัดแย้งกับลูก ๆ

๘. ความแตกต่างระหว่างอายุพ่อแม่ กล่าวคือฝ่ายหนึ่งอายุมากแต่อีกฝ่ายหนึ่งอายุน้อย ทำให้ความสนใจและค่านิยมต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูก แต่ก็ยังนับว่าโชคดียุ่่มากที่เด็กส่วนมากมีพ่ออายุมากกว่าแม่ และคนที่ใกล้ชิดอบรมเลี้ยงดูเด็กมากกว่าพ่อก็อแม่ จึงทำให้ผลของอายุที่ต่างกันระหว่างพ่อแม่ไม่ค่อยกระทบกระเทือนเด็กมากนัก

ซีลิกส์ (Zelig's อ้างจาก Fleming, ๑๙๕๗: ๗๓) ได้เปิดเผยถึงความเห็นของเด็กอายุ ๑๒ ปี จำนวน ๔๕๐ คน เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนขัดแย้งด้วย เด็กจำนวนหนึ่งได้บรรยายว่าตนมักจะไม่นิยมและไม่พอใจเนื่องจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองของตนอารมณ์เสียบ่อย ๆ ชอบดุด่าจู้

หงุดหงิด และโมโหจนเฉียวอยู่เสมอ บางคนก็ไม่พอใจพ่อแม่ของตนเนื่องจากปฏิบัติตนเหมือนกับ
ตนเป็นเด็กทารก คอยกักกันไม่ให้คบหรือร่วมเล่นเกมส์ต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ หรือกระทำกิจกรรม
ต่าง ๆ ร่วมกับเด็กชาย เด็กบางคนก็กล่าวว่าตนไม่ชอบสภาพบ้านเพราะตนไม่มีโอกาสเป็นตัว
ของตัวเองในการศึกษาคนควาหรือทำงานคนเคียวตามลำพังเงียบ ๆ บ้านไม่มีระเบียบ ไม่มี
ความสงบ บางคนก็นับว่าอยากให้มาตรฐานของบ้านสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยากให้พ่อแม่
รักษาและปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับลูก ๆ ทุกขอ และอยากให้แม่ของตนมีรสนิยมในการพุกจาและ
การแต่งกายควย

ในการศึกษาคั้งนี้ ที่กษาถึงความขัดแย้งของ เด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เป็นสำคัญ
เพราะจำเป็นจะทองศึกษารายละเอียด เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยควนเพื่อช่วยเหลือทั้งฝ่ายเด็กวัยรุ่นและ
พ่อแม่เอง ให้เข้าใจสาเหตุและลักษณะความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ซึ่งควรจจะร่วมมือกันแก้ไขเสียแต่ต้น
มือ เพื่อป้องกันแนวร้ายอันจะเกิดขึ้นเนื่องจากการขาดความเข้าใจในสิ่งเหล่านี้ก่อนที่จะสายเกินไป

สำหรับการศึกษาวิจัยภายในประเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่
และบุคคิสภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวของ เด็กวัยรุ่นนั้น ยังไม่มีผู้ใดเคยศึกษามากวนเลย แต่มีผู้ทำ
การศึกษาและสำรวจปัญหาและความต้องการของ เด็กวัยรุ่น และพบปัญหาที่พอจะนับได้ว่าเป็นความ
ขัดแย้งของวัยรุ่นอยู่ในปัญหาครอบครัวด้วยก็คือ การศึกษาของ สมศักดิ์ ประจะเนย์ (๒๕๐๖) ซึ่ง
ได้สำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูบ้าน
สมเด็จเจ้าพระยา พบปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวด้วยคือ มีความเห็นไม่ตรงกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
ผู้ปกครองมักห้ามมิให้ออกนอกบ้านเวลากลางคืน และผู้ปกครองไม่เข้าใจลูก

งานวิจัยในต่างประเทศ

บลอค (Block, ๑๙๖๓ : ๑๙๒-๒๐๖) ได้ทำการศึกษาถึงความขัดแย้งของ เด็กวัยรุ่นกับ
แม่ของเขา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย
จำนวน ๕๒๘ คน โดยใ้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความขัดแย้งที่เด็กกำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้น และได้
พบว่าความขัดแย้งที่รุนแรงระหว่างแม่กับเด็กวัยรุ่นมีอยู่ประมาณ ๕๐ ประเด็น ซึ่งแต่ละประเด็นจะ

มีจำนวนร้อยละสูงกว่า ๒๐ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง เป็นคนว่า แม่ชอบจู้จี้เกี่ยวกับมารยาทในการนั่งโต๊ะอาหาร, จู้จี้เกี่ยวกับเรื่องกิริยามารยาทและนิสัยส่วนตัว ชอบยกเอาพี่หรือน้องขึ้นมาเป็นตัวอย่าง คุยว่าเมื่อผลการเรียนไม่ค่อยดี, การออกไปเที่ยวนอกบ้านในเวลากลางคืน ชอบให้ชี้แจงเรื่องการใช้จ่ายเงิน ไม่อนุญาตให้ใช้รถ และชอบเกี่ยวเชืงให้กินอาหารที่ตนไม่ชอบ นอกจากนี้แม่ก็มักจะเป็นผู้ตัดสินใจเสียเอง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกวิชาเรียนหรือเลือกประกอบอาชีพของลูกสำหรับในเด็กชายแล้วประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างยังคงกล่าวว่า แม่ของตนมักจะล้อเลียนเกี่ยวกับเพื่อนหญิงของตน และสองในสามของเด็กหญิงก็ยังตอบว่าแม่ของตนมักจะล้อเลียนเกี่ยวกับเพื่อนชายของตน และยังได้พบอีกว่าวัยรุ่นหญิงมักจะมีทัศนคติที่ซัดแย้งกับแม่มากกว่าวัยรุ่นชายในเรื่องที่แม่ของเขามักจะจู้จี้เกี่ยวกับวิธีการแต่งกาย เพลง เพลงเกี่ยวกับการไปไหนมาไหนกับเพศตรงข้าม ซึ่ง คอนเนอร์ (Corner and Other, ๑๙๕๕ : ๑๕๓-๑๕๖) ก็ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ และได้ผลสอดคล้องกับข้อที่ว่า ส่วนมากพ่อแม่กับลูกสาวมักจะมีทัศนคติที่ซัดแย้งกันในเรื่องการนัดพบเพื่อนชายและควรเลือกคบเพื่อนชายเป็นสำคัญ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือเด็กวัยรุ่นหญิงได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า แม่ของเขามักไม่ค่อยยอมยุดแต่เอาใจใส่ลูก ๆ และความเป็นระเบียบของบ้าน แต่มักออกไปเล่นไฟหรือทำกิจกรรมนอกบ้าน นอกจากนี้ยังได้พบอีกว่าเด็กหญิงในระดับเกรด ๗ และเด็กชายในระดับเกรด ๘ มักจะเกิดความซัดแย้งกับแม่มากที่สุด

แลนดิส (Landis, ๑๙๕๕ : ๒๔๔-๒๔๖) เป็นชาวอเมริกันอีกคนหนึ่งซึ่งได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับแม่ ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นชายหญิงจำนวน ๕๒๔ คน ได้ผลคล้ายคลึงกับที่บล็อคได้ศึกษาไว้ คือพบว่าความซัดแย้งที่รุนแรงที่ทำให้ทั้งแม่และเด็กไม่มีความสุขอยู่ประมาณ ๕๐ ประเด็นเช่นเดียวกัน และนอกจากนี้ยังพบว่าเด็กหญิงจะมีความซัดแย้งกับแม่มากที่สุด และมากกว่าเด็กชายในเรื่องต่อไปนี้ เรียงตามลำดับ ๑๐ อันดับ

๑. การถูกคัดค้าน เรื่องการนั่งรถออกไปเที่ยวกับเด็กชายในเวลากลางคืน
๒. คุยว่าเมื่อผลการเรียนไม่สูงเท่าคนอื่น
๓. คอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์

๔. จะไปไหนก็ให้เอาพี่เอาน้องไปด้วย
๕. จุ๊จุ๊เกี่ยวกับเรื่องการใช้จ่ายเงิน
๖. แม่มักจะออกไปข้างนอกบ้านบ่อย ๆ และใช้เวลาส่วนมากในการเล่นไฟ
๗. มักยกเอาพี่หรือน้องขึ้นมาเป็นตัวอย่าง
๘. ไม่นุญาตให้ใช้รถ
๙. วิจัยเกี่ยวกับมารยาทและนิสัยส่วนตัว
๑๐. เข้ามายุ่งเกี่ยวในเรื่องการคบเพื่อน

สำหรับ เด็กชาย ความซัดเซงที่มีมากที่สุดดังนี้

๑. ไม่ค่อยอนุญาตให้ใช้รถ
๒. คอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์
๓. ความเมื่อผลการเรียนไม่ส่ง เท่าคนอื่น
๔. จุ๊จุ๊เกี่ยวกับจำนวนเงินที่ใช้จ่าย
๕. จุ๊จุ๊เกี่ยวกับมารยาทในการนั่งโต๊ะอาหาร
๖. วิจัยเกี่ยวกับมารยาทและนิสัยส่วนตัว
๗. ชอบยกเอาพี่หรือน้องขึ้นมาเป็นตัวอย่าง
๘. คัดค้านการขับรถออกไปข้างนอกกับเด็กผู้หญิงในเวลากลางคืน
๙. ไม่นุญาตให้เลือกอาชีพที่ตนชอบ
๑๐. บ่นว่า มือ กอ และเล็บสกปรก

ความซัดเซงอื่น ๆ ที่พบก็มีเรื่องเกี่ยวกับ สุขภาพ การไม่อนุญาตให้เลือกเรียนวิชาที่ตนชอบในโรงเรียน การล้อเลียนเกี่ยวกับเรื่องเพื่อน ๆ และการเข้าไปยุ่งเกี่ยวเรื่องการแต่งกาย

ในปีเกี่ยวกับที่บล็อคทำการศึกษานั้น ลินด์ (Lynd อ้างจาก Garrison, ๑๙๕๖: ๓๐๙) ได้ทำการศึกษาถึงความซัดเซงในเรื่องการกำหนดเวลากลับบ้านในตอนค่ำคืนของเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่เช่นกัน และได้พบอีกว่า เด็กชายจำนวนร้อยละ ๔๐ จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๓๔๘ คน และ

หญิงจำนวนร้อยละ ๔๓ จากจำนวนทั้งหมด ๓๔๒ คน ให้คำตอบว่า ประสบปัญหาเกี่ยวกับการกลั่น
บ้านดึก และสาเหตุที่แท้จริงในการที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับพ่อแม่ในเรื่องนี้มีขึ้นขึ้นอยู่กับความแตก
ต่างของความเคร่งครัดในกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความเข้มงวดกวดขัน และระเบียบวินัยของพ่อแม่กับ
สังคมที่เด็กอาศัยอยู่

ต่อมาในปี ๑๙๕๐ สตอตท์ (Stott, ๑๙๕๐ : ๓๕๓-๑๕๑) ได้ทำการศึกษาวัยรุ่นที่มี
ที่อยู่อาศัยอยู่ในฟาร์มทั้งในเมือง เล็กและเมืองใหญ่ ผลปรากฏว่าเด็กหญิงมักจะมีภาวะวิพากษ์วิจารณ์
พ่อแม่มากกว่าเด็กชาย และยังพบอีกว่าพ่อแม่จะถูกวิจารณ์มากกว่าแม่ในเรื่องเกี่ยวกับนิสัยส่วนตัว
ส่วนแม่จะถูกวิพากษ์วิจารณ์มากกว่าพ่อในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย การควบคุมตนเอง การมอบ
งานให้ลูก ๆ ทำ สำหรับเด็กในฟาร์มทั้งหมดจะมีความเห็นอย่างเดียวกันว่า พ่อแม่ก็จะรู้สึกเกี่ยว
กับเรื่องระเบียบวินัยและการควบคุมตนเอง ในขณะที่เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในเมืองมักจะบ่นเกี่ยวกับลักษณะ
นิสัย และอารมณ์ของพ่อแม่ สำหรับค่านพ่อแม่แล้ว สตอตท์พบว่าแม่ที่อยู่ตามชนบทออกไปจะมีความ
เข้าใจและมีเจตนาที่ดี ที่บุตรธิดามากกว่าพ่อแม่ที่อยู่ในเมือง แต่ค่านพ่อแม่มีความรู้สึกค่านนี้
น้อยมาก นอกจากนี้สตอตท์ยังได้ศึกษาถึงเรื่องอิทธิพลการทำให้โทษของเด็กวัยรุ่นหญิงและชาย ผล
ปรากฏว่าเด็กชายได้รายงานอย่างอาย ๆ ว่าตนเป็นฝ่ายถูกดูและถูกทำให้โทษมากกว่าเด็กหญิง แต่
อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างอันนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสตอตท์ยังกล่าวถึงว่า จากการศึกษา
ทั่ว ๆ ไปแล้วนั้นพบว่า เด็กหญิงจะมีความขัดแย้งกับแม่มากกว่าพ่อ และเมื่อได้ศึกษาเรื่องนี้ได้ผล
ว่า แม่มักจะเป็นฝ่ายทำให้โทษเด็กมากกว่าพ่อ เพราะว่าส่วนมากเรื่องการเอาใจใส่ดูแลเด็ก ๆ แม่
จะเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบมากกว่าพ่อ คือเป็นทั้งเพื่อนและผู้คอยควบคุมดูแลให้มีระเบียบ

ลิคชัน (Liccione, ๑๙๕๕ : ๔๒๑-๔๒๒) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความขัดแย้งโดยศึกษากับ
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงจำนวน ๒๖๐ คน อายุระหว่าง ๕-๑๗ ปี โดยใช้ Thematic Apper-
ception Test สำหรับวัดความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพ สรุปผลที่ได้ปรากฏว่า
ในทุกระดับอายุจะมีจำนวนทั้งความขัดแย้งและไม่ขัดแย้งกันในระหว่างแม่กับลูกสาวมากกว่าพ่อกับ
ลูกสาว และจำนวนของความขัดแย้งระหว่างแม่กับลูกสาวมีมากเนื่องจากสัมพันธภาพโดยทั่ว ๆ ไป
แล้วในระหว่างแม่กับลูกสาวจะมีมากกว่าพ่อกับลูกสาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อลูกสาวเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น

เพาเวลล์ (Powell, ๑๙๖๓: ๒๒๗-๒๒๘) ได้กล่าวถึงการศึกษาของสกอร์พสกา (Skorupska) ในประเทศโปแลนด์ พบว่าประมาณร้อยละ ๒๒ ของเด็กอายุ ๑๒-๑๗ ปีที่ทำการศึกษา ได้กล่าวถึงความถี่ของความขัดแย้งของคนที่มีอยู่มาก จากร้อยละ ๒๒ นี้ ร้อยละ ๓๓ รู้สึกว่าความถี่ที่เกิดความขัดแย้งขึ้นบ่อย ๆ ร้อยละ ๒๖ กล่าววาทาน ๆ ครั้งจึงจะมีความขัดแย้งกับผู้อื่น และเพียงร้อยละ ๓ เท่านั้นที่ไม่รู้สึกอะไร ความขัดแย้งโดยมากเกิดขึ้นในบ้าน โดยเฉพาะกับพ่อแม่มากที่สุด ส่วนมากมักเกิดเฉพาะกับแม่หรือทั้งพ่อทั้งแม่ หายากที่จะเกิดขัดแย้งเฉพาะกับพ่อคนเดียว สาเหตุของความขัดแย้งกล่าวไว้แตกต่างกัน บางก็ให้ความเห็นว่า ความเข้มงวดกวดขันของผู้ใหญ่ในเรื่องอิสรภาพของเด็ก บุคลิกภาพและลักษณะการแสดงออกของผู้ใหญ่ และรวมทั้งเรื่องจุกจิกเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่สิ่งที่เด็กกล่าวถึงน้อยที่สุดคือ บุคลิกภาพและการแสดงออกของตนเอง สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และความก้าวหน้าในการศึกษา และมีชาวอเมริกันได้นำผลนี้ไปเปรียบเทียบกับเด็กวัยรุ่นอเมริกัน ก็พบว่าเด็ก ๆ ทั้งในโปแลนด์ซึ่งปกครองอย่างเข้มงวด และเด็กชาวอเมริกัน มีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาคล้ายคลึง ทั้งนี้เพาเวลล์มีความเห็นว่าเด็กวัยรุ่นในประเทศทั้งสองนี้คงมีปัญหาไม่แตกต่างกับวัยรุ่นในประเทศอื่น ๆ ด้วย ส่วนรัมเมอร์ (Rummer อ้างจาก Powell, ๑๙๖๓: ๒๒๘) ได้กล่าวถึงการสำรวจเด็กวัยรุ่นของมหาวิทยาลัยเพอร์เคอร์ ซึ่งศึกษากับเด็กมัธยม จำนวน ๑๐,๐๐๐ คน โดยให้คำตอบเกี่ยวกับความรู้สึกของเด็กที่มองคุณูปการของพ่อแม่ที่ปฏิบัติต่อลูก ๆ ผลปรากฏว่า ร้อยละ ๓๕ ของเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบว่า ตนรู้สึกว่าพ่อแม่เข้าใจปัญหาของลูก ๆ ร้อยละ ๕๖ ตอบว่ารู้สึกว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจปัญหาของลูก มีเพียงร้อยละ ๕ ที่ตัดสินใจไม่ได้ และพบว่าทั้ง เพศชายและหญิงนั้น ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องคำตอบ แต่มากกว่าร้อยละ ๕๐ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหญิงและชาย กล่าวถึงการขาดความเข้าใจของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ๆ แต่เมื่อเปรียบเทียบในระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ฟอลซัม (Folsom อ้างจาก Garrison, ๑๙๕๖: ๓๐๖-๓๐๗) ได้ทำการศึกษาเด็กวัยรุ่นชายจำนวน ๓๔๘ คน วัยรุ่นหญิง ๓๘๒ คน เกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่น โดยให้เด็กเขียนสาเหตุของความขัดแย้ง แล้วนำมารวบรวมสรุปผล ปรากฏว่าวัยรุ่นชายมีความ

ขัดแย้งกับพ่อแม่มากในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้รถ การใช้เงิน และผลการเรียน ส่วนวัยรุ่นหญิงมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ในเรื่องหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายที่บ้าน การไปเข้าสโมสรหรือออกสังคม การแต่งกาย และการไปงานปาร์ตี้โดยไม่ต้องมีพี่เลี้ยงควบคุม ดังได้แสดงจำนวนวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง เป็นคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่างไว้ดังต่อไปนี้

สิ่งที่ขัดแย้ง	ร้อยละ	
	ชาย	หญิง
การใช้รถยนต์	๓๕.๖	๒๙.๖
เพื่อนชายหรือหญิงที่เลือกคบ	๒๕.๐	๒๗.๐
การใช้เงิน	๓๗.๔	๒๘.๘
จำนวนครั้งที่ออกไปร่วมงานในโรงเรียนในเวลาดวงคืน		
ระหว่างสัปดาห์	๔๕.๑	๔๗.๖
เสาร์ที่โรงเรียน	๔๐.๒	๓๑.๒
เวลาที่กลับบ้านในตอนกลางคืน	๔๕.๔	๔๒.๗
หน้าที่ที่บ้าน (เช่น การทำความสะอาด ทำครัว)	๑๙.๐	๒๖.๔
สโมสรหรือสังคมที่เป็นสมาชิก	๕.๕	๑๐.๕
การไปโบสถ์ และไปโรงเรียนวันอาทิตย์	๑๘.๐	๑๘.๖
กิจกรรมอื่น ๆ ในวันอาทิตย์ที่นอกเหนือจากการไปโบสถ์ และโรงเรียนวันอาทิตย์	๑๕.๒	๑๓.๘
การแต่งกาย	๑๔.๔	๒๔.๖
การไปงานเลี้ยงโดยไม่มีพี่เลี้ยงไปด้วย	๑๕.๘	๒๗.๕
ความขัดแย้งอื่น ๆ	๘.๕	๘.๔
"ไม่มีความขัดแย้ง"	๒.๐	๒.๑

จากผลการศึกษาของฟอลซัมก็กล่าวไว้ ภายหลังได้มีผู้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของวัยรุ่น ได้ทำการสัมภาษณ์การศึกษาของฟอลซัม และได้ให้ความเห็นพ้องกันว่า พฤติกรรมที่ฟอลซัมกล่าวถึง นั้นเป็นความขัดแย้งปัจจุบัน และเป็นความขัดแย้งที่สำคัญที่เด็กวัยรุ่นมีกับพ่อแม่ในเรื่อง การใช้จ่าย ผลการเรียน การให้การอนุญาต และปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้เงิน การคบเพื่อน การนัดหมาย เพื่อนชาย การใช้โทรศัพท์ (โดยเฉพาะกับเด็กหญิง เน้นเรื่องนี้มาก) ซึ่งวัยรุ่นคิดว่าข้อโต้แย้งของ พ่อแม่รุนแรงมาก และยังได้พบต่อไปว่าวัยรุ่นตอนต้น (๑๓-๑๕ ปี) จะมีข้อขัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่าวัยรุ่นตอนปลาย (๑๖-๑๘)

บุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัว

บุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวนี้ เป็นแบบของบุคลิกภาพของคาร์ล จี. Jung (อ้างจาก สิริพร ทัศนเศรษฐี, ๒๕๑๔) ซึ่งกล่าวถึงบุคลิกภาพของบุคคลว่า โดยทั่วไปแล้วบุคลิกภาพของ คนแบ่งออกเป็น ๒ มิติ (Dimension) คือ มิติที่มักแยกตัวเมื่อเกิดความกดดันของอารมณ์ หรือที่ เรียกว่า การเก็บตัว (Introversion) และมิติที่ชอบเข้าสังคมและชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคล อื่น ๆ เรียกว่า การแสดงตัว (Extroversion) ออลพอร์ต (Allport, ๑๙๖๖ : ๔๒๗-๔๒๘) กล่าวว่า ลักษณะพวกแสดงตัวของ Jung เน้นความสำคัญของสิ่งภายนอกและความเป็นจริงทางสังคม ส่วนพวกเก็บตัวจะคิดแต่เรื่องของตนเอง นำเรื่องต่าง ๆ มาสัมพันธ์กับตนเอง และยังไม่บรรยาย ลักษณะของพวกแสดงตัวว่า เป็นคนที่ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ ไม่ค่อยวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง ทำอะไรขึ้นอยู่กับโลกภายนอก ถือการฝึกหัดและยึดหลักความจำเป็นเป็นสำคัญ ส่วน พวกเก็บตัว การตัดสินใจขึ้นอยู่กับตนเอง ถือหลักทุกสิ่งทุกอย่างต้องสมบูรณ์ เป็นคนไม่รู้จักยกยูน มีความรู้สึกละเอียดอ่อน มีการวิเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง การปรับตัวจะทำโดยการหลบหนีและเพอฝัน

Jung (อ้างจาก ประมวล คึกคินสัน, ๒๕๑๑ : ๗๕-๘๐) กล่าวว่าคนเราต้องมี เจตนาที่จะหันเข้าหาและหันออกจากตัวเองขนาดกำลังกันจึงจะเหมาะ ถ้าบุคคลใดมีลักษณะ เก็บ ตัวหรือแสดงตัวอย่างสุดขีดหรือมากเกินไปก็จะลำบากในการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น Jung เชื่อว่า

บุคลิกภาพทั้ง ๒ แบบนั้นจะมีลักษณะดัง कुछ ซึ่งกันและกันในเบื้องต้น และเจตนาทั้งสองนี้จะช่วย
ประกอบกันและกันให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น *

เนื่องจากมีนักจิตวิทยาสนใจในทฤษฎีบุคลิกภาพของ Jung กันมาก ดังนั้นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ
บุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวนี้จึงมีผู้ทำการศึกษาค้นคว้ากันมากพอสมควร ทั้งในต่างประเทศ
และในประเทศไทยเองก็มียุสนี ใจทนควากัน ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

ชายลค์ (Child, ๑๙๒๔ : ๑๘๗-๑๘๘) ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการเก็บ
ตัว-แสดงตัว คนอารมณ์อ่อนไหว และการทำข้อสอบในโรงเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากเด็กใน
โรงเรียนมัธยมแบบประสมในเมือง ๑๓๘ คน กับเด็กในโรงเรียนรัฐบาล ๕๐ คน ระดับสติปัญญา
ดูจากผลการสอบปลายปี โดยให้ครูประมาณค่าเกี่ยวกับลักษณะเก็บตัว-แสดงตัวของเด็ก ผลปรากฏ
ว่าคนแสดงตัว คนคิดมาก และระดับสติปัญญาไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการเก็บตัวและ
ความสามารถในการสอนในโรงเรียน ได้ความสัมพันธ์เป็นบวก และผลการศึกษานี้ได้ผลตรงกับที่
โอลิเวอร์ (Oliver อ้างจาก กมล เกาพิจักร, ๒๕๕๗ : ๑๗๗) ได้ทำการศึกษาไว้กับกลุ่มนิสิต
มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา ปี ๑๙๓๐ พบว่า เด็กเก็บตัวเรียนได้เก่ง เข้าใจอาชีพภายนอกหน้าแ
ซึก ส่วนเด็กแสดงตัวเรียนรู้น้อยกว่า ชอบยกตัว ไม่ค่อยคิดถึงเรื่องอาชีพในอนาคต ไม่ยึดมั่นใน
ศีลธรรม เข้มแข็งได้รับหน้าที่หรือตำแหน่งดี

รัชตัน (Rushton, ๑๙๖๐ : ๑๗๘-๑๘๓) ได้ทำการศึกษานักเรียน ๕๕๕ คน ซึ่งมีอายุ
เฉลี่ย ๑๑ ปี โดยให้ครูประมาณค่าลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียน และใช้ข้อทดสอบวัดความสามารถ
ในการปรับตัวของนักเรียน พบว่า คะแนนทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กัน จากการประมาณค่าของครู
และการทำข้อทดสอบเกี่ยวกับบุคลิกภาพพบว่า นักเรียนส่วนมากมีการปรับตัวได้ดี และเด็กที่ชอบ
แสดงตัวจะมีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนสูงกว่า

ซาเวจ (Savage อ้างจาก กาญจนา ควรสุภา) ได้ศึกษาถึงส่วนประกอบของบุคลิกภาพ
และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของเด็กโรงเรียนมัธยมตอนต้น ใช้กลุ่มตัวอย่างเด็กชายเด็กหญิง อายุ

เฉลี่ย ๗ ปี ๑๑ เดือน ปรากฏว่าพบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว และ IQ (Intelligence Quotient) $r = .๒๒๗$ และระหว่างการแสดงตัวและ AQ (Arithmetic Quotient) $r = .๒๓๔$ ณ ระดับ .๐๐๕ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ายังมีลักษณะแสดงตัว มากก็จะมีสติปัญญา, และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูง

✓ ฮอลเวิร์ท (Hallworth อ้างจาก วันเพ็ญ อายุการ, ๒๕๑๒) ซึ่งทำการศึกษาดัง ลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ในเขตอุตสาหกรรมตอนกลาง ประเทศอังกฤษ โดยให้ครูประจำศึกประเมินลักษณะของเด็กชายและเด็กหญิงที่มีอายุ ๑๔ ปี ตาม รายการลักษณะบุคลิกภาพ ๑๔ อย่าง สำหรับส่วนประกอบทางด้านการเข้าสังคมหรือลักษณะการ แสดงตัว ลักษณะที่เด็กมีมากเป็นอันดับหนึ่งคือ อารมณ์ขัน อันดับสองคือ การเข้าสังคมได้ อันดับ สามคือ ว่างใจ อันดับสี่คือ คล่องแคล่ว อันดับห้าคือ ชอบยุ่งกับคนอื่น อันดับหกคือ ความมั่นใจ และอันดับสุดท้ายคือ มีคนรู้จักมาก นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะพฤติกรรมที่เด็กแสดงตัวมีมากเป็น อันดับหนึ่งคือ มีคนรู้จักมาก อันดับสองคือ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้มาก อันดับ สามคือ เข้ากับคนได้ทุกประเภท อันดับสี่คือ ถ้ามีโอกาสจะเป็นผู้นำที่ดี อันดับห้าคือ ชอบการ ปฏิบัติและการทดลอง อันดับหกคือ มักจะถามเพื่อนเมื่อสงสัย

งานวิจัยภายในประเทศ

✓ สมทรง สุวรรณเลิศ (๒๕๑๒) ได้ทำการศึกษามุมมองบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว โดยใช้ ขอบทดสอบ The Maudsley Personality Inventory ซึ่งทำการศึกษากับเด็กชั้น ม.ศ.๑-๓ จำนวน ๓๐๐ คน และนักเรียนแพทย์ ๓๐๐ คน จากการเปรียบเทียบผลที่ได้จากคนไทยทั้ง ๒ กลุ่ม กับผลที่ได้จากกลุ่มชาวอังกฤษและชาวอเมริกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของคนไทยได้คะแนนต่ำกว่านิสิตชาวอเมริกันในมหาวิทยาลัย และใกล้เคียงกับปกติวิสัยของกลุ่มชาวอังกฤษในลักษณะการ แสดงตัว ซึ่งผลที่ได้นี้ก็ได้อธิบายว่า คนไทยนั้นมีบุคลิกภาพไปทาง เก็บตัวมากกว่าคนอเมริกัน แต่ คล้ายคลึงกับคนอังกฤษซึ่ง เก็บตัวกว่าคนอเมริกัน

✓ วันเพ็ญ อายุการ (๒๕๑๒) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว

การยอมรับตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑, ๓, ๕ พบว่า นักเรียนซึ่งมีลักษณะแสดงตัว-เก็บตัว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะแสดงตัว-เก็บตัว กับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนพบว่า ไม่มีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ลักษณะพฤติกรรมที่เด็กเก็บตัวมีมากคือ กังวลถึงอนาคต กังวลใจเกี่ยวกับสิ่งที่น่าละอาย ใจคอไม่หนักแน่น ไม่ชอบทำตัวเด่น ไม่ซำพุก ลักษณะพฤติกรรมที่เด็กแสดงตัวมีมากคือ ปรับตัวง่าย เข้ากับคนง่าย มีคนรู้จักมาก และพบว่าเด็กชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิง และผู้ที่มิ่ลักษณะแสดงตัวสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ง่าย เป็นผู้นำที่ดี มีการยอมรับตนเองสูงกว่าพวกที่เก็บตัว นักเรียนวัยรุ่นตอนปลายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าวัยรุ่นตอนต้น

✓ มลวิภา สุวรรณมาลัย (๒๕๑๕) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยทำการศึกษา กับเด็กวัยรุ่นชายหญิงอายุระหว่าง ๑๓-๑๖ ปีที่กำลังทำการศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑, ๓ ในโรงเรียนรัฐบาลจำนวน ๒๓๔ คน ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับนัยสำคัญ .๐๕ และยังพบว่านักเรียนชายมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมากกว่านักเรียนหญิง แต่ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน สำหรับนักเรียนที่มีบิดามารคามืออาชีพต่างกัน จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่ต่างกัน แต่ถ้านักเรียนที่มีบิดามารคามืออาชีพการศึกษาระดับต่างกัน จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน

✓ ชูชีพ อ่อนโคกสูง (๒๕๑๖) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ซึ่งทำการศึกษา กับนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น จำนวน ๓๐๐ คน พบว่า เด็กชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิง แต่เกี่ยวกับบุคลิกภาพแสดงตัวของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน พบว่าลักษณะแสดงตัวไม่แตกต่างกัน และยังพบอีกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวสูงจะมีความวิตกกังวลต่ำ และในทางตรงข้ามผู้ที่มีบุคลิกภาพในการแสดงตัวต่ำจะมีความวิตกกังวลสูง ส่วนด้านความเชื่อมั่นในตนเองนั้นพบว่า ลักษณะความเชื่อมั่นในตนเองมีสัมพันธ์แบบเส้นตรงกับบุคลิกภาพแสดงตัว กล่าวคือ เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง

จะมีบุคลิกภาพแสดงตัวมากกว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ

✓ กาญจนา กวรสภา (๒๕๑๖) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-
เก็บตัว ความรู้สึกรับผิดชอบ และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี โดยทำการศึกษาแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา
๕ ปีการศึกษา ๒๕๑๖ จำนวน ๓๐๐ คน พบว่า เด็กชายจะมีบุคลิกภาพแสดงตัวสูงกว่าเด็กหญิง แต่
เด็กหญิงมีความรู้สึกผิดชอบสูงกว่าเด็กชาย และเด็กที่เป็นบุตรคนสุดท้ายมีลักษณะแสดงตัวสูงกว่า
เด็กที่มีลำดับการเกิดอื่น ๆ

* สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

จากเอกสารการค้นคว้าและผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้
สามารถนำมาตั้งสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

๑. เด็กวัยรุ่นหญิงมีความซัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย
๒. เด็กวัยรุ่นตอนต้นมีความซัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่าเด็กวัยรุ่นตอนปลาย
๓. เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิสำเนาต่างกันมีความซัดแย้งกับพ่อแม่แตกต่างกัน
๔. เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมต่างกันมีความซัดแย้ง
กับพ่อแม่แตกต่างกัน
๕. เด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่มาก มีความซัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มี
อายุต่ำกว่าพ่อแม่น้อย
๖. เด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีความซัดแย้งกับพ่อแม่น้อยกว่าเด็กวัยรุ่นที่มี
บุคลิกภาพเก็บตัว
๗. เด็กวัยรุ่นชายมีบุคลิกภาพแสดงตัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิง
๘. เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิสำเนาต่างกันมีบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวต่างกัน
๙. เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมต่างกันมีบุคลิกภาพ
เก็บตัว-แสดงตัวแตกต่างกัน

๑๐. เด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว มีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก
๑๑. เด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีความขัดแย้งกับพ่อแม่น้อย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาครั้งนี้แบบจงใจ (purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

๑. เป็นโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาที่ทำการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๕
๒. โรงเรียนไม่ได้จัดนักเรียนเข้าชั้นโดยอาศัยผลการเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนั้นนักเรียนในห้องหนึ่ง ๆ จึงมีความสามารถในด้านกรเรียนไม่เท่ากัน
๓. เป็นโรงเรียนที่มีการกระจายในระดับสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจ-สังคมพอควรพอที่จะถือว่าเป็นตัวแทนของระดับสูง กลาง และต่ำได้
๔. ถือว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จะเป็นตัวแทนที่ดีของวัยรุ่นตอนต้นได้ และมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จะเป็นตัวแทนของวัยรุ่นตอนปลาย

โดยอาศัยเกณฑ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง ๑๓-๒๐ ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๑๗ ในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง อันได้แก่ ปทุมธานี ชลบุรี และฉะบุรี รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตารางที่ ๑

ตาราง ๑ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง แยกตามโรงเรียน ระดับชั้น และเพศ

โรงเรียน	ชั้น	จำนวน		รวม	คิดเป็นร้อยละ
		ชาย	หญิง		
เบญจมาพิตร	ม.ศ.๒	๒๔	—	๒๔	๕.๕๕
	ม.ศ.๕	๓๔	—	๓๔	๘.๔๔
สายปัญญา	ม.ศ.๒	—	๒๕	๒๕	๖.๒๐
	ม.ศ.๕	—	๔๓	๔๓	๑๑.๕๕
วิชาทอง	ม.ศ.๒	๑๕	๑๕	๓๐	๗.๕๕
	ม.ศ.๕	๑๘	๑๕	๓๓	๘.๑๘
พิบูลวิทยาลัย	ม.ศ.๒	๒๓	๑๓	๓๖	๙.๑๗
	ม.ศ.๕	๑๓	๑๓	๒๖	๖.๕๕
ชลกันยานุกูล	ม.ศ.๒	—	๓๘	๓๘	๙.๕๒
	ม.ศ.๕	—	๓๐	๓๐	๗.๕๕
ปทุมวิไล	ม.ศ.๒	๓๔	—	๓๔	๘.๕๕
	ม.ศ.๕	๒๑	๑๓	๓๔	๘.๕๒
รวม	จำนวน	๑๘๒	๒๒๑	๔๐๓	๑๐๐
	ร้อยละ	๔๕.๑๖	๕๔.๘๔	๑๐๐	

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลของการคนควาครั้งนี้ ได้มาจากคำตอบของนักเรียนซึ่งตอบแบบสอบถามจำนวน ๔๖ ข้อ โดยข้อความในแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน

ตอนแรก เป็นข้อความหรือข้อความคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของตัวนักเรียนและครอบครัว เช่น เพศ อายุ อาชีพของผู้ปกครอง, ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง, รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง, ภูมิสำเนา, จำนวนพี่น้องในครอบครัว, อายุพ่อแม่

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นลักษณะแบบสอบถามความขัดแย้งของวัยรุ่นที่มีต่อพ่อแม่ในด้านต่าง ๆ จำนวน ๕๕ ข้อ ให้นักเรียนประมาณค่าตัวเอง และพิจารณาว่าข้อความใดที่ถูกต้องหรือเป็นข้อความที่กล่าวสอดคล้องกับความรู้สึกที่เป็นจริงของผู้ตอบ เช่น

ท่านเกิดความรู้สึกไม่พอใจเพียงใดต่อเหตุการณ์ต่อไปนี้ แต่ละข้อ ซึ่งเป็นภาระกระทำของพ่อแม่

ข้อ	เหตุการณ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	จู้ให้ทำการบ้านบ่อย ๆ					
๒	ไม่อนุญาตให้เรียนวิชาที่ท่านชอบ					

ในการตอบแบบสอบถาม ได้กำหนดค่าให้ตอบ ตอบเป็นน้ำหนักมากน้อยตามความรู้สึกของตนด้วยการกาเครื่องหมาย / ลงในคำตอบที่ผู้ตอบได้พิจารณาแล้วว่าตรงกับความเป็นจริงของตนมากที่สุด ซึ่งมาตราส่วนทั้ง ๕ นั้นมีความหมายดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ระดับความรู้สึกไม่พึงพอใจของเด็กที่มีต่อการกระทำของพ่อแม่มากที่สุด

มาก หมายถึง ระดับความรู้สึกไม่พึงพอใจของเด็กที่มีต่อการกระทำของพ่อแม่มาก

ปานกลาง หมายถึง ระดับความรู้สึกไม่พึงพอใจของเด็กที่มีต่อการกระทำของพ่อแม่ปานกลาง

น้อย หมายถึง ระดับความรู้สึกไม่พึงพอใจของเด็กที่มีต่อการกระทำของพ่อแม่

น้อยที่สุด หมายถึง ระดับความรู้สึกไม่พึงพอใจของเด็กที่มีต่อการกระทำของพ่อแม่

น้อยที่สุด หมายถึง ระดับความรู้สึกไม่พึงพอใจของเด็กที่มีต่อการกระทำของพ่อแม่

น้อยที่สุด หมายถึง ระดับความรู้สึกไม่พึงพอใจของเด็กที่มีต่อการกระทำของพ่อแม่

เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	ให้คะแนน ๕	คะแนน
มาก	ให้คะแนน ๔	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน ๓	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน ๒	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน ๑	คะแนน

ผู้ที่ให้คะแนนสูงนับว่าเป็นผู้มีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก และผู้ที่ให้คะแนนต่ำนับว่าเป็นผู้ที่มีความขัดแย้งกับพ่อแม่

ตอนสาม เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ซึ่งเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึง ลักษณะเก็บตัวและแสดงตัวทั้งหมด ๓๘ ข้อ แยกเป็นข้อความซึ่งมีความหมายในเชิงบวก (แสดงตัว) และข้อความที่มีความหมายในเชิงลบ (เก็บตัว) อย่างละ ๑๙ ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามของ ชูศักดิ์ ชัมภลสิทธิ์ (นิสิตปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา, ๒๕๑๓) สร้างขึ้น และ สิทธิโชค วรานุสันติกุล ได้นำมาปรับปรุงขึ้นใช้ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการตอบและให้คะแนน ดังนี้

วิธีตอบ ในกระดาษคำตอบจะมีช่องให้เลือกตอบ ๕ ช่อง ให้นักเรียนพิจารณาว่าแต่ละข้อเป็นจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด ถ้าข้อความในแบบสอบถามข้อใดไม่เป็นจริงสำหรับนักเรียนเลย ให้กาเครื่องหมาย _/ ลงในช่องที่ ๑ ถ้าเป็นจริงสำหรับนักเรียนเพียงเล็กน้อยให้กาเครื่องหมาย _/ ลงในช่องที่ ๒ ถ้าเป็นจริงสำหรับนักเรียนเพียงครึ่งเดียว ให้กาเครื่องหมาย _/ ลงในช่องที่ ๓ ถ้าส่วนใหญ่เป็นจริงสำหรับนักเรียน ให้กาเครื่องหมาย _/ ลงในช่องที่ ๔ ถ้าข้อความทั้งหมด เป็นจริงสำหรับนักเรียน ให้กาเครื่องหมาย _/ ลงในช่องที่ ๕

ตัวอย่างคำตอบ

๑. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจถ้ามีใครมาขอร้องให้ช่วยเหลือเขาในสิ่งที่ข้าพเจ้าถนัด
๒. ข้าพเจ้ามักเป็นคนเปิดเผยไม่อ้อมค้อม

เมื่ออ่านข้อความนี้แล้วให้พิจารณาตัวเองว่า ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากน้อยเพียงใด

ข้อ	ไม่จริงเลย ๑	จริงบ้าง ๒	จริงครึ่งเดียว ๓	ส่วนใหญ่จริง ๔	จริงที่สุด ๕
๑					
๒					
๓					

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ในข้อความซึ่งแสดงว่ามีลักษณะแสดงตัวจะให้คะแนน ๐, ๑, ๒, ๓, ๔ เมื่อนักเรียนกาเครื่องหมาย _/ ในช่อง ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ ตามลำดับ ส่วนข้อความที่แสดงว่าเก็บตัวจะให้

คะแนน ๔, ๓, ๒, ๑ หรือ ๐ เมื่อนักเรียนกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง ๑, ๒, ๓, ๔ หรือ ๕ ตามลำดับแล้ว หากคะแนนรวมของแต่ละคน นักเรียนที่ได้คะแนนมากแสดงว่ามีลักษณะแสดงตัว สำหรับนักเรียนที่ได้คะแนนน้อย แสดงว่ามีลักษณะ เก็บตัว

การสร้างแบบสอบถามความซัดแย้ง

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้รวบรวมข้อมูล คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

๑. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับความซัดแย้งของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อพ่อแม่ ของบลอค (Block, ๑๙๓๗: ๑๙๒-๒๐๓) และของท่านอื่น ๆ เป็นแนวทางซึ่งทำให้คณะผู้ศึกษา ได้ทราบถึงลักษณะความซัดแย้งที่จะเกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่น

๒. สํารวจลักษณะความซัดแย้งในด้านต่าง ๆ ที่วัยรุ่นมีต่อพ่อแม่ โดยใช้แบบสอบถาม ปลายเปิด กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๕ ของโรงเรียนสมุทรปราการ กับโรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

๓. รวบรวมลักษณะความซัดแย้งด้านต่าง ๆ ที่ได้รับมาจากคำตอบและข้อเสนอแนะ ของนักเรียนวัยรุ่นเหล่านั้น สร้างเป็นแบบสอบถามจำนวน ๑๓๖ ข้อ

๔. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองสอบกับนักเรียนวัยรุ่นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๕ โรงเรียนสมุทรปราการ โรงเรียนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) โรงเรียน สหบุรุษวิทยา จังหวัดนครปฐม โรงเรียนวัดศิรินโรต กรุงเทพมหานคร โรงเรียนเบญจมราช รังสฤษฎ์ และวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา รวมทั้งสิ้น ๑๑๕ คน

การวิเคราะห์แบบสอบถาม

นำคำตอบที่ได้จากการทดลองสอบมาแยกวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

๑. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

๒. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

๓. หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

กระทำได้ตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

๑. ตรวจสอบคะแนนของนักเรียนที่ทำข้อทดสอบทั้งหมด ๑๑๕ ชุด

๒. นำคะแนนของนักเรียนมาเรียงลำดับจากคะแนนสูงไปหาต่ำ เพื่อแบ่งเด็กนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มละ ๒๗% จากกลุ่มตัวอย่าง ๑๑๕ คน เพราะฉะนั้นจะได้กลุ่มความซัดแย้งสูง และความซัดแย้งต่ำ กลุ่มละ ๔๑ คน

๓. หาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มที่มีความซัดแย้งสูง และกลุ่มที่มีความซัดแย้งต่ำ

๔. นำค่าสถิติที่ได้มาทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t -test (Guilford, ๑๙๖๕ : ๑๘๔) ทดสอบนัยสำคัญที่ .๐๑

สูตรที่ใช้คือ

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Guilford, ๑๙๖๕ : ๑๘๔})$$

ค่า t เป็นค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t -distribution ซึ่งจะแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแต่ละข้อ

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทนค่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

N_1, N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทนค่า ความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

และใช้ค่า r ที่ได้เป็นเกณฑ์ในการเลือกแบบสอบถามแต่ละข้ออีกครั้งหนึ่ง ได้เลือกแบบสอบถามที่มีค่า r สูงไว้จำนวน ๕๕ ข้อ (อำนาจจำแนกแบบสอบถามแสดงไว้ในภาคผนวก) จึงแน่ใจได้ว่าแบบสอบถามทั้ง ๕๕ ข้อนี้มีค่าอำนาจจำแนกสูงพอที่จะนำไปใช้ได้

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่นแบบ Split-half โดยการนำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้ว คัดเอาเฉพาะที่มีคะแนนเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๑ จำนวน ๕๕ ข้อ ไปทดลองสอบที่โรงเรียนสมุทรปราการอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาแบ่งการตรวจคะแนนของแบบสอบถามเป็น ๒ ตอนคือ ตรวจข้อคี่ของ เด็กทุกคนครึ่งหนึ่งก่อน แล้วจึงตรวจข้อคู่ของเด็กทั้งหมด นำคะแนนรวมทั้งหมดของข้อคี่และข้อคู่มาหาค่าสหสัมพันธ์ออกมาจะเป็นค่าความเชื่อมั่นเพียงครึ่งจับจากสูตร

สูตรที่ใช้คือ

$$r \frac{I}{2} \frac{I}{II} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ $r \frac{I}{2} \frac{I}{II}$ แทนค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครึ่งจับ

$\sum X, \sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนข้อคี่และคู่ตามลำดับ

$\sum X^2, \sum Y^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนข้อคี่และคู่ตามลำดับ

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนนข้อคี่และคู่

ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากสูตรนี้เท่ากับ .๘๐๗ ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นเพียงครึ่งจับ และ เมื่อนำมาปรับแก้โดยใช้สูตร

$$r_{II} = \frac{2r \frac{1}{2} \frac{I}{II}}{1 + r \frac{1}{2} \frac{I}{II}} \quad (\text{Garrett, ๑๙๖๙ : ๓๓๙})$$

ไคค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๘๘๓ นับว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงพอที่จะนำไปใช้ได้

การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

สำหรับค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามความวิตกกังวลสำหรับแบบสอบถามความวิตกกังวลนั้นใช้แบบสอบถามของ ประสิทธิ์ บัวจลี สร้างขึ้นและได้หาความเชื่อมั่นไว้ = ๐.๘๒๑ (N = ๘๑๖) และได้หาความเที่ยงตรงตามสภาพ (concurrent validity) ไว้สูง คณะผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามความซัดแย้งและแบบสอบถามความวิตกกังวลไปทดลองสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียวกัน และนำมาหาค่าสหสัมพันธ์ของแบบสอบถามทั้งสองฉบับไคค่าสหสัมพันธ์ .๖๓๘ (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕) นับว่าแบบสอบถามความซัดแย้งฉบับนี้มีความเที่ยงตรงตามโครงสร้างสูงพอประมาณ

ขั้นและลำดับในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. หาค่าความถี่และค่าคะแนนรวมของแต่ละตัวข้อปัญหา เพื่อจัดอันดับความสำคัญของความซัดแย้งที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่น โดยแยกตาม เพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม ภูมิลำเนา อายุของพ่อแม่ และหาการขยยะ เพื่อเปรียบเทียบความซัดแย้งที่เกิดขึ้นกับพ่อแม่

๒. หาค่าสถิติพื้นฐานอันได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (mean) ความแปรปรวน (variance) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

๓. เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้ง และบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว โดยแยกตามตัวแปรอิสระดังต่อไปนี้

๓.๑ ระหว่างเพศ ใช้ t-test (Guildford, ๑๙๖๕ : ๑๘๔)

๓.๒ ระหว่างอายุ ใช้ t-test

๓.๓ ระหว่างภูมิสำเนา ใช้ t-test

๓.๔ ระหว่างอายุของพ่อแม่ ใช้ t-test

๓.๕ ระหว่างผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ใช้ t-test

๓.๖ ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม ใช้ F-test

๔. หากความสัมพันธ์ของความซัดแย้งกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว โดยใช้ Product Moment Correlation (Guildford, ๑๙๖๕ : ๙๗)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย จึงขอกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม
- X แทน คะแนนดิบ
- ΣX แทน ผลรวมของคะแนนดิบ
- ΣX^2 แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
- \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
- S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน X
- $S_{X_1 - X_2}$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยสองกลุ่ม
- r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- SS แทน Sum Square
- MS แทน Mean Square
- df แทน Degree of freedom
- t แทน ค่าสถิติจากการแจกแจงของ t
- F แทน ค่าสถิติจากการแจกแจงของ F

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งออกเป็น ๓ ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ศึกษาการจึลค่าความสำคัญของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่น โดยแยกตาม เพศ รัคบอายุ ภูมิสำเนา สดำนภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัว และกลุ่มเด็กวัยรุ่นที่มีรัคบความขัดแย้งสูงต่ำ ซึ่งแจกแจงด้วยค่าของคะแนนรวม พร้อมทั้งหาค่าร้อยละเพื่อ

เปรียบเทียบความซัดแย้งที่เด็กวัยรุ่นมีต่อพ่อและแม่ ซึ่งได้จากแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้ง ตามตัวแปรต่อไปนี้

เพศ

ระดับอายุ

สถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัว

ภูมิลำเนา

อายุของพ่อแม่

บุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว

ตอนที่ ๓ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความซัดแย้งกับพ่อแม่และบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวของเด็กวัยรุ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดลำดับความสำคัญของความซัดแย้งของ เด็กวัยรุ่นต่อพ่อแม่

* ตาราง ๒ ลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งเด็กวัยรุ่นชายมีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของ เหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๖	ขอย้ำให้เขาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๕๘๖
๒	๓๑	กวัดขี้น เรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คิ่มสุรา สูบบุหรี่ เล่นการพนัน เทียบเก่ง ฯลฯ	๕๘๐
๓	๑๒	ขอยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๕๘๓
๔	๒๓	ไม่ค่อยอนุญาตให้ออกนอกบ้านหรือไปเที่ยว เพราะกลัว เสียเวลา ทำงานอื่น ๆ กลัวเปลืองทรัพย์ หรือกลัวมี ความประพฤติเสียหาย	๕๘๖

ตาราง ๒ (ต่อ)

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๕	๕๐	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปทัศนจรหรือเดินทางไกล	๕๒๒
๖	๕๔	อยากได้ของมีราคาซึ่งพอจะซื้อได้ แต่พ่อแม่ก็ไม่อนุญาต	๕๒๑
๗	๕๑	ก่อนออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้ง และต้องชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร	๕๑๗
๘	๕๓	มักบ่นหรือแสดงความไม่พอใจเมื่อผลการเรียนไม่ดี	๕๑๕
๙	๓๘	มักลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเกิดอารมณ์โมโห	๕๐๘
๑๐	๓๓	บ่นว่าหรือไม่อนุญาตให้ลูกสูบบุหรี่	๕๐๕

ตาราง ๓ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งเด็กวัยรุ่นหญิงมีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๖	ขอม้าให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๖๘๒
๒	๑๒	ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๖๖๖
๓	๕๑	ก่อนออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้ง และต้องชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร	๖๔๕
๔	๒๓	ไม่ค่อยอนุญาตให้ออกนอกบ้านหรือไปเที่ยว เพราะกลัวเสียเวลาทำงานอื่น กลัวเบียดทรัพย์ หรือกลัวมีความประพฤติกุเล่เสียหาย	๖๔๔

ตาราง ๓ (ต่อ)

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๕	๑๑	ชอบให้ทำตามความต้องการ และคำแนะนำของพ่อแม่ทุกอย่าง จะทำอะไรจะต้องได้รับความเห็นชอบจากพ่อแม่เสียก่อนจึงจะ ไม่ถูกกับ	๖๓๐
๖	๓๘	มักลงโทษอย่างรุนแรง เมื่อเกิดอารมณ์ไม่ไหว	๖๒๑
๗	๒๘	ไม่ชอบให้ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ โดยเฉพาะในเวลา กลางคืน	๕๓๓
๘	๓๑	กวดขันเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คีมีสุรา สุมบุหรี่ เล่นการพนัน เที่ยวเก่ง ฯลฯ	๕๓๖
๙	๓๗	แสดงความลำเอียงต่อลูก	๕๖๕
๑๐	๒๒	พ่อแม่ชอบทะเลาะกันเอง หรือความเห็นของพ่อแม่ไม่ ตรงกัน พ่อหรือแม่ก็บังคับให้ลูกคล้อยตามความเห็นของตน	๕๕๓

จากตาราง ๒-๓ แสดงให้เห็นว่า เด็กวัยรุ่นชายและเด็กวัยรุ่นหญิงมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มากที่สุดคล้ายกันใน เรื่องที่พ่อแม่ชอบย่ำให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน การยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง ไม่ค่อยอนุญาตให้ออกนอกบ้านหรือไปเที่ยวเพราะกลัวเสียเวลาทำงานอื่น ๆ กลัวเบื่องานหรือกลัวมีความประพฤติเสียหาย กวดขันเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คีมีสุรา สุมบุหรี่ เล่นการพนัน เที่ยวเก่ง ฯลฯ และพ่อแม่มักลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเกิดอารมณ์โกรธ สำหรับเรื่องอื่น ๆ ก็แตกต่างกันไปตามลักษณะความสำคัญของแต่ละเพศดังที่แสดงไว้ในตาราง

ตาราง ๕ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งเด็กวัยรุ่นชายมีน้อยที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของ เหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๓๔	มักเที่ยวเชิญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ	๔๐๕
๒	๒๑	พ่อแม่ก็มีเรื่องเถียงทะเลาะวิวาทกับคนบ้านใกล้เคียง เคียงจนลุกรำคาญ	๔๑๒
๓	๓๒	ผู้เฒ่าเรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็น เวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ ลูกไม่ชอบ	๔๑๕
๔	๗	ต้องการให้ประกอบอาชีพตามที่บิดามารดาเลือกให้ไม่ว่าจะ ชอบหรือไม่ก็ตาม	๔๒๑
๕	๒๖	อบรมเรื่องการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศอย่างเข้มงวดกวดขัน	๔๒๔
๖	๔๖	บ่นว่าลูกส่ำรวย ชอบแค้นตัว แต่ไม่เอาใจใส่การทำงาน	๔๓๐
๗	๓๖	ชอบคุยโอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง เช่น ลูกเก่ง ลูกเรียนดี ลูกสวย ฯลฯ	๔๔๐
๘	๑๓	บ่นว่าไม่ช่วยพ่อแม่ทำงาน และให้ทำงานบ้านมากเกินไปจน บางทีไม่มีเวลาพอสำหรับทำงานส่วนตัว	๔๔๓
๙	๑๗	ทำนินทาการแต่งกายของลูกว่าไม่เหมาะสม เช่นไม่เหมาะสม กับวัย รูปร่าง ลักษณะของลูก	๔๔๕
๑๐	๒๒	พ่อแม่ชอบทะเลาะกันเอง หรือความเห็นของพ่อแม่ไม่ตรงกัน พ่อหรือแม่ก็บังคับให้ลูกคอยตามความเห็นของตน	๕๐๑
	๔๒	พ่อแม่หัวเก่า ไม่เข้าใจความต้องการของเด็กในปัจจุบัน	๕๐๑

ตาราง ๕ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งเด็กวัยรุ่นหญิงมีน้อยที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของ เหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๑๘	บ่นเกี่ยวกับทรงผม การไว้หนวดเครา และการใช้ เครื่องสำอาง	๓๗๐
๒	๓๒	จู้จี้เรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ลูกไม่ชอบ ฯลฯ	๓๕๕
๓	๔๐	กังวลกับสุขภาพของลูกมากเกินไป เช่นไม่ให้นอนดึกหรือ เตือนให้รับประทานยา หรือให้ไปหาหมอบ่อย ๆ	๔๐๑
๔	๓๔	มักเที่ยวเชิญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ	๔๓๑
๕	๒๑	มักมีเรื่องถกเถียงทะเลาะวิวาทกับคนบ้านใกล้เคียงเรือนเคียงจน ดูร่ากาญ	๔๕๗
๖	๓	กำหนดเวลาให้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่นเวลาดูทีวี ทำการบ้าน ฯลฯ	๔๖๑
๗	๑๗	ตำหนิการแต่งกายของลูกว่าไม่เหมาะสม เช่นไม่เหมาะสม กับวัยฐานะ รูปร่างลักษณะของลูก	
๘	๕๕	ไม่พอใจเมื่อทำกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ ให้เอาใจใส่แต่การเรียน เท่านั้น	๕๐๖
๙	๑	เวลาว่างจะทำงานส่วนตัว เล่น หรือพักผ่อน มักจะบ่นและ ย่ำให้สนใจในเรื่องการเรียนจนดูร่ากาญ	๕๑๐
๑๐	๓๖	ชอบคุยโอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง เช่น ลูกเก่ง ลูกเรียนดี ลูกสวย ฯลฯ	๕๔๔

จากตาราง ๔-๕ แสดงให้เห็นว่า เด็กวัยรุ่นชายและเด็กวัยรุ่นหญิง มีความขัดแย้งกับพ่อแม่ที่ดุคล้ายกันในเรื่องเหล่านี้คือ พ่อแม่ก็มีเรื่องอกเอียงทะเลาะวิวาทกับคนบ้านใกล้เรือนเคียงจนถูกรำคาญ จู้เรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ลูกไม่ชอบ ฯลฯ มักเกี่ยวเชื่อมโยงให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ ชอบคุยโอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง เช่น ลูกเก่ง ลูกเรียนดี ลูกสวย ฯลฯ นอกจากนี้แตกต่างกันไปตามลักษณะความสำคัญของแต่ละเพศดังที่แสดงไว้ในตาราง

* ตาราง ๖ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกที่เด็กวัยรุ่นตอนต้นมีมากที่สุด

อันดับที่	ขอ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๑๒	ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๓๑๖
๒	๖	ชอบย่ำให้เอาแบบอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๒๘๐
๓	๒๓	ไม่ค่อยอนุญาตให้ออกนอกบ้านหรือไปเที่ยวเพราะกลัวเสียเวลาทำงานอื่น ๆ กลัวเบียดทรัพย์ หรือกลัวมีความประพฤติเสียหาย	๒๘๓
๔	๓๑	กวดขันเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คีมีสุรา สูบบุหรี่ เล่นการพนัน เที่ยวเก่ง ฯลฯ	๒๔๖
๕	๕	ให้ชี้แจงเรื่องการใช้จ่ายเงิน และย่ำให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด	๒๔๔
๖	๓๐	ชอบให้คบและเอาแบบอย่างเพื่อนที่พ่อแม่ชอบ	๒๔๓
๗	๒	ไม่ชอบให้ฟังวิทยุหรือดูทีวีในขณะที่ทำการบ้านหรืออ่านหนังสือเรียน	๒๓๒
๘	๓๖	ชอบคุยโอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง เช่น ลูกเก่ง ลูกเรียนดี ลูกสวย ฯลฯ	๒๐๕
๙	๔	ชอบบ่นว่าลูกไม่เอาใจใส่ในการเรียนเท่าที่ควร	๕๕๓
๑๐	๒๔	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปค้างบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ	๕๕๔

ตาราง ๗ ลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งเด็กวัยรุ่นตอนปลายมีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๖	ชอบย่ำให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๕๖๘
๒	๔๗	จับได้ว่าเกี่ยวกับเรื่องที่ถูก ๆ เห็นว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	๕๔๘
๓	๕๑	ก่อนออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้ง และต้องชี้แจงเกี่ยวกับ การออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร	๕๔๒
๔	๑๒	ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๕๓๓
๕	๘	ให้เงินไม่เพียงพอในการใช้จ่าย หรือให้ไม่คงที่	๕๓๐
๖	๒๒	พ่อแม่ชอบทะเลาะกันเองหรือความเห็นของพ่อแม่ไม่ตรงกัน พ่อหรือแม่มักบังคับให้ลูกทำตามความเห็นของตน	๕๒๒
๗	๓๑	กวาดขันเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คิ๋มสุรา สูบบุหรี่ เล่นการพนัน เที้ยวแก๊ง ฯลฯ	๕๑๓
๘	๒๐	มักมีเรื่องถกเถียงว่ากล่าวกับคนในบ้านจนลูกรำคาญ	๕๑๑
๙	๓๘	มักลงโทษอย่างรุนแรง เมื่อเกิดอารมณ์ไม่ไหว	๕๐๘
๑๐	๒๔	ไม่ชอบให้ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ โดยเฉพาะในเวลา กลางคืน	๕๐๗

จากตาราง ๖-๗ แสดงให้เห็นว่าเด็กวัยรุ่นตอนต้นและเด็กวัยรุ่นตอนปลายมีความซัดแย้งกับพ่อแม่มากที่สุดคล้ายคลึงกันเพียงบางเรื่อง ได้แก่ การที่พ่อแม่ชอบย่ำให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง และกวาดขันเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คิ๋มสุรา สูบบุหรี่ เล่นการพนัน เที้ยวแก๊ง ส่วนใหญ่ของความซัดแย้งที่เกิดขึ้นใน ๒ ระดับนี้แตกต่างกันไปตามลักษณะความสำคัญต่อธรรมชาติและวัยของเด็กแต่ละระดับ

ซึ่งได้ชี้แจงไว้แล้วในตารางข้างต้น *

ตาราง ๘ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งเกิดด้วยรุ่นก่อนที่มีน้อยที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของ เหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๒๐	พ่อแม่มีเรื่องถกเถียงว่ากล่าวกับคนในบ้านจนดูรำคาญ	๓๔๓
๒	๓๔	มักเที่ยวเชิญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ	๔๒๗
๓	๓๒	จัดเรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แก่ลูกไม่ชอบ	๔๒๕
๔	๒๒	พ่อแม่ชอบทะเลาะกันเอง หรือความเห็นของพ่อแม่ไม่ตรงกัน พ่อหรือแม่บังคับบีบบังคับให้ลูกคล้อยตามความเห็นของตน	๔๒๕
๕	๑๘	บ่นเกี่ยวกับทรงผม การไว้หนวดเครา และการใช้เครื่องสำอาง	๔๗๕
๖	๗	ต้องการให้ประกอบอาชีพตามที่พ่อแม่เลือกให้ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม	๔๕๕
	๒๖	อบรมเรื่องการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศอย่างเข้มงวดกวดขัน	๔๕๕
๗	๑๗	ทำนكيرแต่งกายของลูกว่าไม่เหมาะสม เช่นไม่เหมาะสมกับวัย ฐานะ รูปร่าง ลักษณะของลูก	๕๐๗
๘	๔๖	บ่นว่าลูกส่ำรวชชอบแถมตัว แต่ไม่คอยเอาใจใส่การทำงาน	๕๑๗
๙	๒๗	มักไม่ค่อยพอใจเมื่อลูกอยู่ในกลุ่มเพื่อนฝูงแล้วส่งเสียงกรีดกราก เฮฮาอย่างสนุกสนาน	๕๔๓
๑๐	๔๔	อยากได้ของมีราคาซึ่งพ่อแม่จะซื้อได้ แต่พ่อแม่ก็ไม่อนุญาต	๕๖๗

ตาราง ๕ ลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งเด็กวัยรุ่นตอนปลายมีน้อยที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของ เหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๑๘	บ่นเกี่ยวกับทรงผม การไว้หนวดเครา และการใช้ เครื่องสำอาง	๒๕๕
๒	๓๔	มักเที่ยวเชิญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ	๓๖๖
๓	๔๖	บ่นว่าลูกสาวขี้ ชอบแต่งตัว แต่ไม่เอาใจใส่การทำงาน	๔๐๒
๔	๑	เวลาว่างจะทำงานส่วนตัว เล่น หรือพักผ่อน มักจะบ่นและ ย่ำให้สนใจในเรื่องการเรียนจนรู้สึกรำคาญ	๔๐๔
	๒๕	ไม่ชอบให้พาเพื่อน ๆ มาที่บ้าน หรือติดต่อกับเพื่อนฝูงมาก ๆ เช่น คุยด้วยกันบ่อย ๆ เขียนจดหมายติดต่อกัน หรือโทรศัพท์ บ่อย ๆ	๔๐๔
๕	๕๕	ไม่พอใจเมื่อทำกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ ให้เอาใจใส่แต่การ เรียนเท่านั้น	๔๔๑
๖	๑๘	ถ้าจะนอนตื่นสายบ้างในวันหยุดมักบ่นจนลูกรำคาญ	๔๔๓
๗	๔๑	จู้จี้เรื่องความสะอาดของร่างกาย ขาวของเครื่องใช้	๔๔๗
๘	๓๒	จู้จี้เรื่องอาหาร เช่น กำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ แต่ลูกไม่ชอบ ฯลฯ	๔๕๕
๙	๗	ต้องการให้ประกอบอาชีพตามที่พ่อแม่เลือกให้ ไม่ว่าจะชอบ หรือไม่ชอบก็ตาม	
๑๐	๔๘	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปในงานรื่นเริงต่าง ๆ เช่น งานเต้นรำ งานของโรงเรียน	๔๘๗

จากตาราง ๘-๙ แสดงให้เห็นว่า เหตุการณ์ที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งแก่เด็กวัยรุ่นตอนต้นและตอนปลายได้น้อยที่สุดในเรื่องของการที่พ่อแม่ของถาวรให้ประกอบอาชีพตามที่เลือกให้ ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม การเที่ยวเชิญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ การบ่นว่าลูกสาวสวย ชอบแต่งตัวแต่ไม่เอาใจใส่การงาน การจู้จี้เรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ลูกไม่ชอบ ฯลฯ สำหรับเหตุการณ์อันมักแตกต่างกันไปตามลักษณะความสำคัญต่อธรรมชาติและวัยของเด็กมากน้อยแตกต่างกัน ซึ่งได้ชี้แจงไว้ในตารางข้างต้น

ตาราง ๑๐ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๓๘	พ่อแม่มักลงโทษอย่างรุนแรง เมื่อเกิดอารมณ์ไม่ไหว	๕๑๕
๒	๑๒	ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๔๗๙
๓	๖	ชอบยกให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๔๕๐
๔	๒๒	พ่อแม่ชอบทะเลาะกันเอง หรือความเห็นของพ่อแม่ไม่ตรงกัน พ่อหรือแม่บังคับบีบบังคับให้ลูกทำตามความเห็นของตน	๔๓๙
	๕๖	เมื่อมีปัญหาที่ไม่พอใจหรืออึดอัดใจชอบระบายอารมณ์เสียกับลูกๆ	๔๓๙
๕	๔๒	พ่อแม่หัวเก่าไม่เข้าใจความต้องการของเด็กในปัจจุบัน	๔๓๓
๖	๓๗	แสดงความลำเอียงต่อลูก	๔๓๐
๗	๓๕	ยึดถือประเพณีดั้งเดิมมากเกินไปจนไม่ฟังเหตุผลของลูก ๆ	๔๒๘
๘	๔๙	ลูกถือว่าการไปคึกคัก ภาพยนตร์ การละเล่น เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ แต่พ่อแม่บ่นว่าและไม่คอยอนุญาตให้ไป	๔๒๑
๙	๒๐	มักมีเรื่องถกเถียงวาทะกับคนในบ้านจนลูกรำคาญ	๔๑๖
๑๐	๕๐	ไม่คอยอนุญาตให้ไปทัศนศึกษาหรือเดินทางไกล	๔๑๔

ตาราง ๑๑ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิฐานะอยู่ทางจังหวัดที่มีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๓๑	กวัดข้นเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คิ่มสุรา สุมบุหรี่ เล่นการพนัน เที้ยวเก่ง ฯลฯ	๘๑๖
๒	๖	ขอย่ำให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๘๑๔
๓	๑๒	ขอยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๗๘๕
๔	๕๑	กอนออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้ง และต้องชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร	๗๖๘
๕	๕	เข้มงวดกวัดข้นเกี่ยวกับการเรียนและการดูหนังสือที่บ้าน	๗๖๓
๖	๓๕	ย่ำว่าให้ทำดี ทำดี	๗๕๕
๗	๒๓	ไม่คอยอนุญาตให้ออกนอกบ้านหรือไปเที่ยว เพราะกลัวเสียเวลาทำงานอื่น ๆ กลัวเบื่องหรือภัย หรือกลัวมีความประพฤติเสียหาย	๗๔๖
๘	๕๐	ไม่คอยอนุญาตให้ไปทัศนศึกษาหรือเดินทางไกล	๗๔๑
๙	๔๗	จู๊จับว่าเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกเห็นว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	๗๓๑
๑๐	๒๘	ไม่คอยอนุญาตให้ไปค้างบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ	๗๑๔

จากตาราง ๑๐-๑๑ ลักษณะความขัดแย้งโดยทั่ว ๆ ไปทั้งเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดจะมีความขัดแย้งร่วมกันในเรื่องต่อไปนี้ การที่พ่อแม่ขอย่ำให้ลูกเอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน ขอยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง การไม่คอยอนุญาตให้ลูกไปค้างบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ การจู๊จับว่าเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกเห็นว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับประการอื่น ๆ ส่วนใหญ่แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู

ตามสภาพแวดล้อมของสังคมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางข้างต้น

ตาราง ๑๒ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งเกิดวัยรุ่นที่มีภูมิสำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
มีน้อยที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๓๓	บ่นว่าเรื่องไม่อนุญาตให้ลูกสูบบุหรี่	๒๖๙
๒	๓๔	มักเที่ยวเชิญไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ	๒๘๖
๓	๑๗	ทำหนิการแก่งกายของลูกว่าไม่เหมาะสม เช่นไม่เหมาะสมกับวัยฐานะรูปร่างลักษณะของลูก ฯลฯ	๒๘๕
๔	๑๖	ไม่อนุญาตให้เลือกซื้อหรือคัดเลือกผ้าแบบที่ลูกชอบ	๓๐๘
๕	๓๕	ย้ำว่าให้ทำดี ทำดี	๓๑๑
๖	๓๒	จู้เรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ลูกไม่ชอบ	๓๑๘
๗	๓	กำหนดเวลาให้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เวลาเล่น ดูทีวี ทำการบ้าน ฯลฯ	๓๒๐
๘	๑๔	จู้เกี่ยวกับมารยาทต่าง ๆ เช่นการรับประทานอาหาร ยืน เดิน นั่งนอน การพูดจา และการวางตัวต่อหน้าบุคคลอื่น	๓๓๐
๙	๔๖	บ่นว่าลูกส่ำรวย ชอบแต่งตัว แต่ไม่เอาใจใส่การทำงาน	๓๓๒
๑๐	๕	ชอบบ่นว่าลูกไม่เอาใจใส่ในการเรียนเท่าที่ควร	๓๗๕

ตาราง ๑๓ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิฐานะอยู่ต่างจังหวัดมีเกณฑ์สูง

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๓	กำหนดเวลาให้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เวลาดูทีวี เล่น ทำการบ้าน ฯลฯ	๔๘๕
๒	๓๔	มักเที่ยวเชิญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ	๕๒๑
๓	๓๖	ชอบคุยโอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง เช่น ลูกเก่ง ลูกเรียน ก็ ลูกสวย ฯลฯ	๕๒๙
๔	๑	เวลาว่างจะทำงานส่วนตัว เล่น หรือพักผ่อน มักจะบ่นและบ่นให้สนใจในเรื่องการเรียน จนรู้สึกรำคาญ	๕๔๙
๕	๓๒	จู้จี้เรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ลูกไม่ชอบ	๕๕๐
๖	๒๖	อบรมเรื่องการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศอย่างเข้มงวดกวดขัน	๕๖๒
๗	๑๗	คำนิยามการแต่งกายของลูกว่าไม่เหมาะสม เช่นไม่เหมาะสมกับวัย ฐานะ รูปร่าง ลักษณะของลูก ฯลฯ	๕๖๕
๘	๔๖	บ่นว่าลูกสำรวจ ชอบแต่งตัว แต่ไม่เอาใจใส่การทำงาน	๕๖๖
๙	๕	เข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับการเรียนและการดูหนังสือที่บ้าน	๖๑๐
๑๐	๒๙	ไม่ชอบให้พาเพื่อน ๆ มาที่บ้าน หรือติดต่อกับเพื่อนฝูงมาก ๆ เช่นเที่ยวคว่ำกันบ่อย ๆ เขียนจดหมายติดต่อกับหรือโทรศัพท์บ่อย ๆ	๖๒๑

จากตาราง ๑๒-๑๓ แสดงให้เห็นว่า ความขัดแย้งที่เกี่ยวกับการกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่นเวลาเล่น ดูทีวี ทำการบ้าน การเที่ยวเชิญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ การจู้จี้เกี่ยวกับมารยาทต่าง ๆ เช่นการรับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเตือนให้

รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ลูกไม่ชอบ และการทำหัตถการแต่งกายของลูกว่าไม่เหมาะสม เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและสำคัญน้อยที่สุดของ เด็กวัยรุ่น โดยทั่วไปทั้ง เด็กวัยรุ่นในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด แต่บางประการที่มีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมของสังคมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแสดงไว้ในตารางข้างต้น

ตาราง ๑๘ ลักษณะความขัดแย้ง ๕ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมสูง มีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของ เหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๔๗	จู้จี้เกี่ยวกับเรื่องที่ถูกเห็นว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	๒๘
๒	๔๒	พ่อแม่หัวเก่าไม่เข้าใจความต้องการของเด็กในปัจจุบัน	๒๖
	๔๕	ชอบให้อยู่บ้าน ไม่ชอบให้ไปเล่นนอกบ้านหรือบ้านคนอื่น	๒๖
๓	๒	ไม่ชอบให้ฟังวิทยุ หรือดูทีวี ในขณะที่ทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ	๒๕
		เรียน	
๔	๖	ชอบย้าให้เอาแบบอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๒๔
	๒๘	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปค้างบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ	๒๔
	๔๕	ลูกถือว่าการไปคลุกกีฬา ว่ายน้ำเล่น การละเล่น เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ แต่พ่อแม่เห็นว่าและไม่ค่อยอนุญาตให้ไป	๒๔
	๕๑	ก่อนออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้ง และต้องชี้แจงเกี่ยวกับ	
		การออกนอกบ้านว่าไปไหน กับใคร อย่างไร	๒๔
๕	๕๔	ไม่ชอบให้อ่านหนังสืออื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตำราเรียน	๒๓
	๓๘	มักลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเกิดอารมณ์โมโห	๒๓
	๓๐	ชอบให้คบและเอาแบบอย่างเพื่อนที่พ่อแม่ชอบ	๒๓
	๒๕	ไม่อนุญาตให้ไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนเพศเดียวกัน	๒๓

ตาราง ๑๕ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งเด็กวัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับกลาง มีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๑๒	ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๕๔๘
๒	๒๐	พ่อแม่มักมีเรื่องดกเถียงว่ากล่าวกันคนในบ้านจนลูกรำคาญ	๕๔๐
๓	๓๗	แสดงความลำเอียงต่อลูก	๕๓๕
๔	๖	ขอร้องให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๕๑๑
๕	๔๒	พ่อแม่หัวเก่าไม่เข้าใจความต้องการของเด็กในปัจจุบัน	๕๑๐
๖	๓๕	ยึดถือประเพณีดั้งเดิมมากเกินไปจนไม่ฟังเหตุผลของลูก ๆ	๕๔๘
๗	๕๖	เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่พอใจหรือกลัวใจ ชอบระบายอารมณ์ เสียดกับลูก ๆ	๕๔๗
๘	๕๗	พ่อแม่สนใจธุระอื่น ๆ มากกว่า ไม่ค่อยเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร	๕๔๖
๙	๕๑	ก่อนออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้ง และต้องชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร	๕๘๒
๑๐	๔๕	ลูกถือว่าการไปคู่อื่นๆ ภาพยนตร์ การเล่นเกม เป็นการ พักผ่อนหย่อนใจ แต่พ่อแม่เห็นว่า และไม่ขออนุญาตให้ไป	๕๓๘

ตาราง ๑๖ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม ระดับต่ำ มีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของ เหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๖	ชอบย่ำให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๗๓๖
๒	๑๒	ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๖๘๕
๓	๓๑	กวดขันเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คิ่มสุรา สูบบุหรี่ เล่นการพนัน เที่ยวเก่ง ฯลฯ	๖๗๑
๔	๕๑	ก่อนออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้ง และต้องชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร	๖๗๐
๕	๔๕	ชอบให้อยู่บ้าน ไม่ชอบให้ไปเล่นนอกบ้านหรือบ้านคนอื่น	๖๕๘
๖	๒๓	ไม่ค่อยอนุญาตให้ออกนอกบ้านหรือไปเที่ยวเพราะกลัวเสียเวลาทำงานอื่น ๆ กลัวเป่ลื่องทรัพย์สิน หรือกลัวมีความประพฤติเสียหาย	๖๕๖
๗	๒๔	ไม่ชอบให้ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศโดยเฉพาะในเวลากลางคืน	๖๔๔
๘	๒๘	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปค้างบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ	๖๔๓
๙	๕๓	มักบ่นหรือแสดงความไม่พอใจเมื่อผลการเรียนไม่ดี	๖๔๒
๑๐	๓๔	มักลงโทษอย่างรุนแรง เมื่อเกิดการผิดไม่ไหว	๖๔๑

จากตาราง ๑๔, ๑๕, ๑๖ แสดงให้เห็นว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นโดยทั่วไป ไปทั้งวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับสูง ปานกลาง ต่ำ จะมีความขัดแย้งร่วมกันเพียงบางประการเกี่ยวกับ การที่พ่อแม่ชอบย่ำให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน และการออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้งพร้อมทั้งชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร เท่านั้น สำหรับประการอื่น ๆ ก็มีคล้ายกันในบางระดับในเรื่องของ

การ ยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านเป็นตัวอย่างแก่ลูก ลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเกิดอารมณ์โมโห การ ไปดูกีฬา ภาพยนตร์ การละเล่น ซึ่งพ่อแม่มักบ่นและไม่ค่อยอนุญาต พ่อแม่หัวเก่าไม่เข้าใจความ ต้องการของเด็กในปัจจุบัน และไม่อนุญาตให้ไปค้างบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ เป็นต้น สำหรับ ในประเด็นอื่น ๆ ซึ่งมีผลทำให้ความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่แตกต่างกันไป ดังชี้แจงไว้ใน ตารางข้างต้น

ตาราง ๑๗ ลักษณะความขัดแย้ง ๕ อันดับซึ่งเด็กวัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับสูง มีน้อยที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๓๓	บ่นว่าหรือไม้อนุญาตให้ลูกสูบบุหรี่	๗
๒	๓๖	ชอบคุยโอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง เช่น ลูกเก่ง ลูกเรียน ดี ลูกสวย ฯลฯ	๑๓
	๔๐	กังวลเกี่ยวกับสุขภาพของลูกมากเกินไป เช่น ไม่ให้นอนดึก หรือเตือนให้รับประทานยา หรือให้ไปหาหมอบ่อย ๆ	๑๓
๓	๓๗	แสดงความลำเอียงต่อลูก	๑๔
	๔	ให้เงินไม่เพียงพอในการใช้จ่าย หรือให้ไม่คงที่	๑๔
	๑๓	บ่นว่าไม่ช่วยพ่อแม่ทำงาน และพ่อแม่ยังให้ทำงานบ้านมากเกินไปจนบางที่ไม่มีเวลาพอสำหรับทำงานส่วนตัว	๑๔
	๑๖	ไม้อนุญาตให้เลือกซื้อหรือตัดเสื้อผ้าแบบที่ลูกชอบ	๑๔
	๓๔	มักเที่ยวเชิญให้ไปหาญาติในเทศกาลต่าง ๆ	๑๔
๔	๔๑	จู้จี้เรื่องความสะอาดของร่างกาย ขาวของเครื่องใช้	๑๕
	๓๑	กวดขันเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คิ่มสุรา สูบบุหรี่ เล่นการพนัน เที่ยวเก่ง ฯลฯ	

ตาราง ๑๗ (ต่อ)

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๕	๒๐	มักมีเรื่องถกเถียงวาทถากับคนในบ้านจนดูรำคาญ	๑๕
	๑๔	มักเกี่ยวข้องกับมารยาทต่าง ๆ เช่นการรับประทานอาหาร ยืน เดิน นั่ง นอน การพูด และการวางตัวต่อหน้าบุคคลอื่น	๑๕
	๓	กำหนดเวลาให้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การดูทีวี ทำการบ้าน ฯลฯ	๑๕
	๗	ต้องการให้ประกอบอาชีพตามที่บิดามารดาเลือกให้ ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม	๑๖

ตาราง ๑๘ ลักษณะความซัดเซ้ง ๑๐ อันดับซึ่งเด็กวัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับปานกลาง มีน้อยที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๓๓	บ่นว่าหรือไม่อนุญาตให้ลูกสูบบุหรี่	๓๐๑
๒	๓๔	มักเที่ยวเชิญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ	๓๒๔
๓	๓๑	กวาดขันเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คิ่มีสุรา สูบบุหรี่ เล่นการพนัน เที่ยวเก่ง ฯลฯ	๓๕๐
๔	๑๘	บ่นเกี่ยวกับทรงผม การไว้หนวดเครา และการใช้เครื่องสำอาง	๓๖๕
๕	๒๖	อบรมเรื่องการวางตัวกับเพื่อนต่าง เพศอย่าง เข้มงวดกวาดขัน	๓๖๗

ตาราง ๑๔ (ต่อ)

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๖	๓	กำหนดเวลาให้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เวลาเล่น คู่มือ ทำการบ้าน ฯลฯ	๓๓๐
๗	๑๗	ทำห็นการแต่งกายของลูกว่าไม่เหมาะสม เช่นไม่เหมาะสม กับวัย ฐานะ รูปร่าง ลักษณะของลูก	๓๓๒
๘	๑๕	พอใจที่จะเล่าและเปรียบเทียบถึงการอบรมมารยาทในการ วางตัวในสมัยก่อน	๓๕๘
๙	๓๒	จู้เรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารเป็นเวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ลูกไม่ชอบ	๔๑๓
๑๐	๕	เข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับ การเรียนและการคูนั่งสื่อบ้าน	๔๒๐

ตาราง ๑๕ ลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งเกิดวัยรุ่นในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับต่ำ มีน้อยที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๒๑	มักมีเรื่องถกเถียงทะเลาะวิวาทกับคนบ้านใกล้เคียงจน ลูกรำคาญ	๓๕๕
๒	๑๘	บนเกี่ยวกับทรงผม การไว้หนวดเครา และการใช้ เครื่องสำอาง	๔๖๒
๓	๓๔	มักเคี่ยวเข็ญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ	๔๖๘

ตาราง ๑๕ (ต่อ)

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๔	๑๓	ทำนุการแต่งกายของลูกว่าไม่เหมาะสม เช่นไม่เหมาะสมกับวัยฐานะรูปร่างลักษณะของลูก ฯลฯ	๔๘๐
๕	๓	กำหนดเวลาให้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เวลาเดินดูทีวี ทำการบ้าน ฯลฯ	๔๘๓
๖	๓๖	ชอบคุยโอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง เช่น ลูกเก่ง ลูกเรียนดี ลูกสวย ฯลฯ	๔๘๑
๗	๔๐	กังวลกับสุขภาพของลูกมากเกินไป เช่นไม่ให้ออกกำลังกายหรือเพื่อนให้รับประทานยา หรือให้ไปหาหมอมบ่อย ๆ	๔๘๔
๘	๔๖	บ่นเวลาลูกสำรวจ ชอบแค้นตัว แต่ไม่เอาใจใส่การทำงาน	๕๐๓
๙	๓๒	จู้จี้เรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเพื่อนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ลูกไม่ชอบ	๕๑๒
๑๐	๑๕	พอใจที่จะเล่าและเปรียบเทียบถึงกรอชมมารยาทและการวางตนในสมัยก่อน	๕๑๕

จากตาราง ๑๓, ๑๔, ๑๕ แสดงให้เห็นว่า เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมต่างกันมักมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ที่น้อยที่สุดในเรื่อง การเที่ยวเชิญให้เด็กไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ สำหรับเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับสูงและระดับปานกลาง มักจะไม่ค่อยมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ที่น้อยที่สุดในเรื่องของการบ่นหรือไม่อนุญาตให้ลูกสูบบุหรี่ของพ่อแม่ แต่สำหรับเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับสูงและระดับต่ำ มีความขัดแย้งกับพ่อแม่ที่น้อยที่สุดคล้าย ๆ กันในเรื่องที่พ่อแม่ชอบคุย

โอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง และกังวลกับสุขภาพของเด็กมากเกินไป ส่วนประเด็นอื่น ๆ ส่วนใหญ่มักแตกต่างกันไปตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา สถานะการเงิน และอาชีพของพ่อแม่ ซึ่งมีผลทำให้ความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่มีมากน้อยแตกต่างกันไป ดังได้แสดงไว้ในตารางข้างต้น

ตาราง ๒๐ แสดงลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่งเด็กวัยรุ่นกลุ่มที่มีคะแนนความขัดแย้งในระดับสูง มีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๑๒	ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนมาขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๔๒๒
๒	๕๑	กอนอกนอกบ้านของขออนุญาตทุกครั้ง และต้องชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร	๔๒๐
๓	๔๒	พ่อแม่หัวเก่าไม่เข้าใจความต้องการของเด็กในปัจจุบัน	๔๑๘
๔	๕๐	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปทัศนจรหรือเดินทางไกล	๔๑๒
๕	๔๗	จับผิดเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกเห็นว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	๔๐๗
๖	๔๘	ลูกถือว่าการไปคู่มือ ภาพยนตร์ การละเล่น เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ แต่พ่อแม่เห็นว่าและไม่ค่อยอนุญาตให้ไป	๔๐๕
๗	๖	ชอบย่ำให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน	๓๘๘
๘	๑๑	ชอบให้ทำตามความต้องการและคำแนะนำของพ่อแม่ทุกอย่าง จะทำอะไรต้องได้รับความเห็นชอบจากพ่อแม่เสียก่อนจึงจะไม่ถูกบน	๓๘๓
๙	๓๘	มักลงโทษอย่างรุนแรง เมื่อเกิดอารมณ์ไม่ไหว	๓๘๑
๑๐	๓๗	แสดงความสำคัญต่อลูก	๓๘๕

ตารางที่ ๒๑ ลักษณะความขัดแย้ง ๑๐ อันดับแรกซึ่ง เด็กวัยรุ่นกลุ่มที่มีคะแนนความขัดแย้งในระดับต่ำ มีมากที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของ เหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๒๔	ไม่ชอบให้ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศโดยเฉพาะในเวลากลางคืน	๒๕๑
๒	๑๒	ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง	๒๒๖
๓	๓๙	ย่ำว่าให้ทำดี ทำดี	๒๑๗
๔	๔	ชอบบ่นว่าลูกไม่เอาใจใส่ในการเรียนเท่าที่ควร	๒๑๘
๕	๕๑	ก่อนออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้ง และต้องชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร	๒๑๓
๖	๓๑	กวดขัน เรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คิมีสุรา สุมบุหรี่ เล่นการพนัน เที่ยวเก่ง ฯลฯ	๒๑๑
๗	๒๔	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปค้างบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ	๒๐๕
๘	๕๓	มักบ่นหรือแสดงความไม่พอใจเมื่อผลการเรียนไม่ดี	๒๐๓
๙	๓๐	ชอบให้คบและเอาแบบอย่าง เพื่อนคนที่แม่ชอบ	๑๙๘
๑๐	๕๖	เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่พอใจหรือกลุ่มไม่ชอบระบายอารมณ์ เสียกับลูก ๆ	๑๙๒

จากตาราง ๒๐-๒๑ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเด็กวัยรุ่นทั้งกลุ่มที่มีระดับความขัดแย้งสูงและระดับความขัดแย้งต่ำ มีปัญหาที่ทำให้เกิดความขัดแย้งร่วมกันอยู่บางประการ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้มักปรากฏแก่เด็กวัยรุ่นทั่ว ๆ ไป ได้แก่ การที่พ่อแม่ยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง แก่ลูก และกฎเกณฑ์ในการออกนอกบ้านซึ่ง เด็กจะต้องขออนุญาตทุกครั้ง พร้อมทั้งต้องชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านควรมีเหตุผลและความจำเป็นอย่างไร กับใคร ส่วนความขัดแย้งส่วนใหญ่

ประการอื่นนั้นแตกต่างกันไปตามลักษณะธรรมชาติของเด็ก รวมทั้งการอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของเด็กแต่ละคน ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางข้างตน ✕

ตาราง ๒๒ ลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งเด็กวัยรุ่นที่มีคะแนนความซัดแย้งอยู่ในระดับสูง มีน้อยที่สุด

อันดับที่	ข้อ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๓๔	มักเที่ยวเชิญให้ไปหาบุญในเทศกาลต่าง ๆ	๑๖๖
๒	๓๓	บ่นว่าหรือไม่นุญาติให้ลูกคบเพื่อน	๒๖๖
๓	๔๐	กังวลเกี่ยวกับสุขภาพของลูกมากเกินไป เช่น ไม่ให้ออนดิกหรือเพื่อนให้รับประทานยา หรือให้ไปหาหมอบ่อย ๆ	๒๘๔
๔	๑๔	จริงจังเกี่ยวกับมารยาทต่าง ๆ เช่น การรับประทาน ยืน เดิน นั่ง นอน การพูดจา และการวางตัวต่อหน้าบุคคลอื่น	๒๘๗
๕	๓	กำหนดเวลาให้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เวลาที่วีทำการบ้าน เล่น ฯลฯ	๓๐๒
๖	๒๖	อบรมเรื่องการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศอย่างเข้มงวดกวดขัน	๓๐๓
๗	๓๖	คุยโอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง เช่น ลูกเก่ง ลูกเรียนดี ลูกสวย ฯลฯ	๓๐๗
๘	๕	เข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับการเรียนและการทูลงมือที่บ้าน	๓๑๕
๙	๑๘	บ่นเกี่ยวกับทรงผม การไว้หนวดเครา และการใช้เครื่องสำอาง	๓๑๘
๑๐	๓๘	ย่ำว่าให้ทำดี ทำดี	๓๒๐

จากตาราง ๒๒ แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีระดับความซัดแย้งสูงมีความซัดแย้งกับพ่อแม่ น้อยที่สุดในเรื่องของการเอาใจใส่ ในเรื่องส่วนตัวของเขาเกี่ยวกับสุขภาพ การว่ากล่าวการสนทนาหรือ จู้เรื่องมารยาทต่าง ๆ การยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมของเด็ก การอบรมและเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับ เพื่อนต่างเพศ การเรียน ต้องการให้ลูกทำดี และเรื่องที่มีผลต่อความซัดแย้งน้อยที่สุดคือการ เกี่ยว เชิญให้ไปทำบุญ

ตาราง ๒๓ ลักษณะความซัดแย้ง ๑๐ อันดับซึ่งเด็กวัยรุ่นที่มีคะแนนความซัดแย้งในระดับต่ำ มีน้อยที่สุด

อันดับที่	ขอ	ลักษณะของเหตุการณ์	คะแนนรวม
๑	๒๑	พ่อแม่มีเรื่องดกเถียงทะเลาะวิวาทกับบ้านใกล้เคียง จนลูกรำคาญ	๑๓๘
๒	๑๗	ทำนิกการแต่งกายของลูกว่าไม่เหมาะสม เช่นไม่เหมาะสมกับวัย ฐานะ รูปร่าง ลักษณะของลูก	๑๓๕
๓	๔๖	บ่นว่าลูกส่ำรวย ชอบแต่งตัว แต่ไม่เอาใจใส่การงาน	๑๒๑
๔	๑๓	บ่นว่าไม่ช่วยพ่อแม่ทำงาน และให้ทำงานบ้านมากเกินไปจน บางที่ไม่มีเวลาพอสำหรับทำงานส่วนตัว	๑๒๗
๕	๔๓	ไม่พอใจและบ่นว่าถากถำบ้านไม่ตรงเวลา	๑๒๕
๖	๑๕	ถ้านอนตื่นสายบ้างในวันหยุด มักบ่นจนลูกรำคาญ	๑๒๕
๗	๗	ต้องการให้ประกอบอาชีพตามที่พ่อแม่เลือกให้ ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม	๑๘๒
๘	๕	ให้ชี้แจงเรื่องการใช้จ่ายเงิน และอย่าให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด	๑๘๖
๙	๑๖	ไม่อนุญาตให้เลือกซื้อหรือตัดเสื้อผ้าแบบที่ลูกชอบ	
๑๐	๘	ให้เงินไม่เพียงพอในการใช้จ่ายหรือให้ไม่คงที่	๑๕๐

จากตาราง ๒๓ แสดงให้เห็นว่า เด็กวัยรุ่นที่มีความขัดแย้งกับพ่อแม่ในระดับที่ำน้นมักไม่ค่อยมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของพ่อแม่มากนัก เช่นการบ่นว่ากล่าวลูก ๆ ในเรื่องส่วนตัวของเขา การจำกัดอิสรภาพเกี่ยวกับการแต่งกาย การใช้เงิน และที่มีความขัดแย้งน้อยที่สุดเกี่ยวกับการตักเตือนทะเลาะวิวาทกับคนบ้านใกล้เคียงของพ่อแม่

ตาราง ๒๔ เปรียบเทียบความขัดแย้งที่เด็กวัยรุ่นมีต่อพ่อแม่ แจกแจงด้วยคารอยละ

ผู้ก่อให้เกิดความขัดแย้ง	ต้น		ปลาย		รวมรอยละ
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
แม่	๑๒.๖๖	๑๘.๖๒	๑๐.๖๗	๑๖.๑๑	๒๘.๐๕
พ่อ	๘.๖๗	๘.๕๓	๘.๑๕	๗.๓๓	๓๒.๕๑
ทั้งพ่อและแม่	๑.๗๕	๒.๕๘	๓.๒๒	๑.๕๖	๕.๕๔
รวม	๒๓.๐๘	๒๙.๕๓	๒๒.๐๔	๒๕.๓๑	๑๐๐.๐๐

จากตาราง ๒๔ แสดงให้เห็นแนวโน้มของเด็กวัยรุ่นทุกเพศและทุกวัย ส่วนใหญ่จะมีความขัดแย้งกับแม่มากกว่าพ่อ เด็กวัยรุ่นจำนวนถึงร้อยละ ๒๘.๐๕ ที่เกิดความขัดแย้งกับแม่ เพียงร้อยละ ๓๒.๕๑ ที่ขัดแย้งกับพ่อ และอีกร้อยละ ๕.๕๔ ที่ตัดสินใจไม่ได้ว่าเกิดความขัดแย้งกับพ่อหรือไม่มากกว่ากัน แต่เกิดความขัดแย้งพอ ๆ กันทั้งพ่อทั้งแม่

เปรียบเทียบความแตกต่างของความขัดแย้งและบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว

ตาราง ๒๕ เปรียบเทียบความแตกต่างของความขัดแย้ง ระหว่างวัยรุ่นชายกับวัยรุ่นหญิง

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣX	ΣX^2	\bar{X}	$S\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	t
ชาย	๑๘๒	๒๗,๗๒๘	๘,๔๑๖,๗๗๘	๑๕๒.๓๕๑๖		
หญิง	๒๒๑	๓๕,๐๐๐	๓,๘๓๘,๑๔๘	๑๕๘.๓๗๑๐	๓.๕๕๘๑	๑.๕๕๑๘

$$t_{.๐๕} = ๑.๖๔๕$$

ตามผลในตาราง ๒๕ แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยความขัดแย้งของ เด็กวัยรุ่นชายและเด็กวัยรุ่นหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .๐๕ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๑.

ตาราง ๒๖ เปรียบเทียบความแตกต่างของความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นตอนต้นกับวัยรุ่นตอนปลาย

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣX	ΣX^2	\bar{X}	$S\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	t
วัยรุ่นตอนต้น	๒๑๒	๓๓,๒๗๓	๕,๔๖๘,๔๗๑	๑๖๘.๒๓๑๓		
วัยรุ่นตอนปลาย	๑๘๑	๒๘,๑๘๗	๔,๗๒๖,๓๘๑	๑๖๒.๑๕๓๐	๓.๖๓๗๑	๐.๕๗๐๓

$$t_{.๐๕} = ๑.๖๔๕$$

ตามผลในตาราง ๒๖ แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยความซัดแย้งของเด็กวัยรุ่นตอนต้นและเด็กวัยรุ่นตอนปลายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ ๒

ตาราง ๒๗ เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแย้งระหว่างวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	$\sum X$	$\sum X^2$	\bar{X}	$S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	t
กรุงเทพมหานคร	๑๔๘	๒๓๓,๑๐๒	๓,๘๖๓,๕๐๘	๑๕๖.๐๘๔๕	๔.๒๗๒๐	๑.๓๘๘๐
ต่างจังหวัด	๒๕๕	๓๘,๒๘๒	๖,๑๑๖,๘๑๔	๑๕๐.๑๖๔๗		

$$t_{.๐๕} = ๑.๙๖๐$$

ตามผลในตาราง ๒๗ แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยความซัดแย้งของเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ ๔.

ตาราง ๒๔ เปรียบเทียบความแตกต่างของความชดเชยระหว่างเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment	๒	๕๓๖๓.๕๑	๒๖๘๑.๕๕	๒.๓๕
Within Group	๔๐๐	๔๔๗๒๗.๕๔	๑๑๑๘.๒๑	
Total	๔๐๒	๕๐๐๙๑.๐๕		

$$F_{.๐๕} (๒, ๔๐๐) = ๓.๐๒$$

ตามผลในตาราง ๒๔ แสดงว่าเด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในครอบครัวซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ มีความชดเชยกับพ่อแม่ต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติระดับ .๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ ๔

ตาราง ๒๕ เปรียบเทียบความแตกต่างของความชดเชยระหว่างเด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อกับวัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าพ่อก่อน

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣX	ΣX ²	\bar{X}	$S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	t
วัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าพ่อก่อน	๒๖๑	๔๐,๑๐๖	๖,๔๖๗,๖๗๔	๑๕๓.๖๖๒๘	๓.๘๕๖๖	๐.๔๐๒๐
วัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าพ่อก่อน	๑๓๕	๒๐,๕๕๖	๓,๔๗๕,๔๕๐	๑๕๕.๒๒๖๖		

$$t_{.๐๕} = ๑.๖๔๕$$

ตามผลในตาราง ๒๙ แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยความซัดแยงของเด็กวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีอายุต่ำกว่าพอมาก และวัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าพอน้อย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ ๕

ตาราง ๓๐ เปรียบเทียบความแตกต่างของความซัดแยงระหว่างเด็กวัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าแม่มาก กับวัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าแม่น้อย

คาสติ กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣX	ΣX ²	\bar{X}	$S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	t
วัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าแม่มาก	๑๕๕	๒๓, ๐๕๗	๓, ๖๕๖, ๓๕๕	๑๔๘.๗๒๐๗	๓.๘๔๑๑	๑.๖๖๓๕*
วัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าแม่น้อย	๒๔๕	๓๘, ๒๔๕	๖, ๓๓๔, ๕๖๓	๑๕๖.๑๑๐๒		

*P < .๐๕ t .๐๕ = ๑.๖๕๕

ตามผลในตาราง ๓๐ แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยความซัดแยงของเด็กวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีอายุต่ำกว่าแม่น้อย สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเด็กวัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่าแม่มากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ ๕

ตาราง ๓๑ เปรียบเทียบความแตกต่างของความชุกแรงแรงระหว่าง เด็กวัยรุ่นซึ่งมีบุคลิกภาพแบบ
เก็บตัว กับเด็กวัยรุ่นซึ่งมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

คาสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣX	ΣX^2	\bar{X}	$S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	t
เด็กเก็บตัว	๑๐๘	๑๖,๘๑๓	๒,๓๘๘,๔๙๐	๑๕๕.๖๗๕๙	๕.๖๖๘๘	๐.๕๐๘๕
เด็กแสดงตัว	๑๐๘	๑๖,๕๘๗	๒,๖๘๔,๓๕๑	๑๕๓.๕๘๓๐		

$t \cdot ๐.๕ = ๑.๖๔๕$

ตามผลในตาราง ๓๑ แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยความชุกแรงแรงของเด็กวัยรุ่นกลุ่มที่มีบุคลิกภาพ
แบบเก็บตัว และวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ
.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ ๒

ตาราง ๓๒ เปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ระหว่างเด็กวัยรุ่น
หญิงกับเด็กวัยรุ่นชาย

คาสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣX	ΣX^2	\bar{X}	$S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	t
ชาย	๑๘๒	๑๒,๘๐๑	๙๒๔,๑๙๑	๗๐.๓๓๕๑	๑.๑๕๗๘	๒.๑๕๕๓**
หญิง	๒๒๑	๑๓,๙๖๘	๙๑๒,๗๗๔	๖๓.๒๐๙๖		

$**p < .๐๑$

$t \cdot ๐.๐๑ = ๒.๓๕๘$

ตามผลในตาราง ๓๒ แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพแสดงตัวของเด็กวัยรุ่นชายสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเด็กวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ ๗

ตาราง ๓๓ เปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ระหว่างเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร กับเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด

ความเป็นอิสระ กลุ่มตัวอย่าง	N	$\sum X$	$\sum X^2$	\bar{X}	$S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	t
กรุงเทพมหานคร	๑๔๘	๙, ๙๓๔	๖๙๓, ๒๒๐	๖๗.๑๒๒๐	๑.๓๘๘๑	๐.๘๘๕๑
ต่างจังหวัด	๒๕๕	๑๖, ๘๒๗	๑, ๑๔๑, ๘๘๓	๖๕.๙๙๘๘		

$t_{.๐๕} = ๑.๖๘๕$

ตามผลในตาราง ๓๓ แสดงว่าเด็กวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ ๘

ตาราง ๓๔ เปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ระหว่างเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment	๒	๑๐๑.๕๕	๕๐.๕๘	๐.๐๖
Within Group	๔๐๐	๕๘๒๓๖.๕๓	๑๔๕.๕๗	
Total	๔๐๒	๕๘๓๓๘.๐๘		

$$F = \frac{๓.๐๖}{.๐๕(๒, ๔๐๐)}$$

ตามผลในตาราง ๓๔ แสดงว่าเด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในครอบครัวซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ ๕

ความสัมพันธ์ระหว่างความซัดแย้งกับพ่อแม่และบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวของเด็กวัยรุ่น

ตาราง ๓๕ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความซัดแย้งและบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวของเด็กวัยรุ่น

ความสัมพันธ์ระหว่าง	ค่า r
บุคลิกภาพแบบเก็บตัว และความซัดแย้ง	.๒๔๖๔**
บุคลิกภาพแบบแสดงตัว และความซัดแย้ง	.๓๓๔๘**

**p < .๐๑

r .๐๑ = .๒๖๘

ตามผลในตาราง ๓๕ แสดงว่า

๑. บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและความซัดแย่งมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและความซัดแย่งมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง นั่นคือถ้าเด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะเก็บตัวมากจะมีความซัดแย่งกับเพื่อนมาก และในทางตรงกันข้ามเด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะเก็บตัวน้อยจะมีความซัดแย่งกับเพื่อนน้อย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ ๑๐

๒. บุคลิกภาพแบบแสดงตัวและความซัดแย่ง มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ บุคลิกภาพแบบแสดงตัวและความซัดแย่ง มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง นั่นคือถ้าเด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะแสดงตัวมากจะมีความซัดแย่งกับเพื่อนมาก และในทางตรงกันข้าม เด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะแสดงตัวน้อยจะมีความซัดแย่งกับเพื่อนน้อยด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ ๑๑

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าที่จะสร้างแบบสำรวจความซัดแย้งของวัยรุ่นเพื่อศึกษาลักษณะและความสำคัญของความซัดแย้งกันต่าง ๆ ของเด็กวัยรุ่นต่อพ่อแม่ จำแนกตามเพศและระดับอายุ รวมทั้งศึกษาถึงอิทธิพลของ ภูมิลำเนา สถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัว และอายุของพ่อแม่ที่มีต่อความซัดแย้งและบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัว นอกจากนี้ยังมุ่งศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความซัดแย้งกับพ่อแม่และบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัวของ เด็กวัยรุ่น และเปรียบเทียบความซัดแย้งของเด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัว

*กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นนักเรียนวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง ๑๓-๒๐ ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๑๗ ในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงคือ ปทุมธานี ชลบุรี ลพบุรี จำนวน ๔๐๓ คน เป็นชาย ๑๘๒ คน หญิง ๒๒๑ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

๑. แบบสอบถามความซัดแย้ง (ผู้ศึกษาและคณะ สร้างขึ้นเอง)
๒. แบบสอบถามลักษณะ เก็บตัว-แสดงตัว (ชูศักดิ์ ชัมภลชิต นิสิตปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา ๒๕๑๓ สร้างขึ้น และ สิทธิโชค วรานุสันติกุล ปรับปรุง)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การแจกแจงความถี่เพื่อหาคะแนนรวม เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความชดเชยต่าง ๆ พร้อมทั้งหาการยอดเพื่อเปรียบเทียบความชดเชยของเด็กวัยรุ่นที่มีพ่อและแม่
๒. ใช้ t -test ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อความชดเชยและบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว
๓. ใช้ F -test ทดสอบสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัวที่มีผลต่อความชดเชย และบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว
๔. ใช้ Product Moment Correlation หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความชดเชยกับบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว

* สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ลักษณะและความสำคัญของความชดเชยของ เด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่
 - ๑.๑ ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า อันติบความสำคัญของความชดเชยของ เด็กวัยรุ่น โดยทั่ว ๆ ไปไม่ว่าจะแตกต่างกันใน เพศ รัศมีอายุ ภูมิลำเนา สถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัว อายุของพ่อแม่ หรือระดับความชดเชยทั้งกลุ่มสูงและต่ำก็ตาม ความชดเชยกับพ่อแม่ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้รวมกันคือ พ่อแม่ชอบสั่งสอนอบรมโดยการ เปรียบเทียบลูกของตนกับบุคคลอื่น ๆ เช่น ยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง ย้ำให้เด็กปฏิบัติตามผู้ที่ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ในการควบคุมเกี่ยวกับการออกนอกบ้านเด็กต้องขออนุญาตและชี้แจงเหตุผลในการออกนอกบ้านทุกครั้ง และพ่อแม่มักไม่คอยอนุญาตเด็กในเรื่องนี้เพราะกลัวลูกจะไปเที่ยวเตร่เสียเงินเสียทอง เสียเวลา หรือไปประพฤติกินเหล้า และพ่อแม่มักดุด่าอย่างรุนแรงเมื่อเกิดอารมณ์โมโห สำหรับความชดเชยที่มีอันติบความสำคัญน้อยที่สุดในเด็กวัยรุ่นทุกกลุ่มคือ เรื่องการเคี้ยวข้าวให้ลูกไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ จู้จี้เรื่องอาหาร การกินอาหารตามเวลา และประโยชน์ของอาหาร การคุ้ยโอ้อวดลูกของตนกับบุคคลอื่น และชอบติเตียนลูกของตนเกี่ยวกับการแต่งกายและการเอาใจใส่ในการงาน/

๑.๒ แม่เป็นผู้ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับเด็กวัยรุ่นมากกว่าพ่อ

๒. เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรต่าง ๆ

๒.๑ เด็กวัยรุ่นชายและเด็กวัยรุ่นหญิงมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.4518$)

๒.๒ เด็กวัยรุ่นตอนต้นและเด็กวัยรุ่นตอนปลายมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .5703$)

๒.๓ เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.3880$)

๒.๔ เปรียบเทียบความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่มาก และเด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าแม่น้อย

๒.๔.๑ เด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่มากและเด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าแม่น้อย มีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .4020$)

๒.๔.๒ เด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าแม่น้อยมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าแม่มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.6634$) **

๒.๕ เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมต่างกันมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 2.39$)

๒.๖ เด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัวและเด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .4049$)

๒.๗ เด็กวัยรุ่นชายมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 6.1543$) **

๒.๘ เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .8451$)

๒.๙ เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมต่างกัน มีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = .36$)

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัว

๓.๑ บุคลิกภาพแบบ เก็บตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขัดแย้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = .๒๔๖๓$) กล่าวคือ เด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะ เก็บตัวมากมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก และในทางตรงกันข้ามกับเด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะ เก็บตัวน้อยมีความขัดแย้งกับพ่อแม่น้อย

๓.๒ บุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขัดแย้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = .๓๓๔๘$) กล่าวคือ เด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะแสดงตัวมากมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก และเด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะแสดงตัวน้อยมีความขัดแย้งกับพ่อแม่น้อย *

อภิปรายผล

๑. ลักษณะและความสำคัญของความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่

๑.๑ ผลของการศึกษาค้นพบว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นร่วมกันของเด็กวัยรุ่นทุกกลุ่มทั้งที่โตแล้วและยังด้อยกว่าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ การอบรมสั่งสอนลูกโดยการเปรียบเทียบลูกกับบุคคลอื่น ยกตัวอย่างคนเร่ร่อนและขี้ใจใหญ่เอาอย่าง เหมงวดกวัดขันธ์การอนุญาตออกนอกบ้านพร้อมกับชี้แจงเหตุผล การไม่อนุญาตให้ลูกออกนอกบ้านในกรณีพ่อแม่เห็นว่าไม่จำเป็น และมีกลโกงอย่างรุนแรงเมื่อเกิดอารมณ์โกรธ ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับผลการศึกษาของบลอค (Block, ๑๙๗๑ : ๑๘๑-๒๐๖) บางประการ ซึ่งบลอคได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งนี้พบว่า เด็กวัยรุ่นมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มากในเรื่อง เกี่ยวกับความคิด การเอาใจใส่ในบุคลิกภาพ ลักษณะทางอุปนิสัย กิริยามารยาท อาชีพ สังคม สันทนาการ และการเลือกวิชาเรียน จะเห็นว่าความขัดแย้งของเด็กไทยกับเด็กวัยรุ่นในต่างประเทศนั้นมีความขัดแย้งกับพ่อแม่คล้ายคลึงกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ความคิด และการอบรมกิริยามารยาทเป็นส่วนใหญ่ สำหรับประการอื่นๆ แตกต่างกันไป ทั้งนี้อาจจะเนื่องจาก สภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ในการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ซึ่งในสังคมไทยนั้น การอบรมสั่งสอนลูกก่อนจะควบคุมและเข้มงวดกวัดขันธ์ลูกมากกว่าสังคมตะวันตกมาก และอีกประการหนึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นทั้งเด็กไทย

เชื้อชาติไทย รวมทั้งเด็กไทยเชื้อชาติจีน ซึ่งพ่อแม่มีความเชื่อถือและวัฒนธรรมในการอบรมสั่งสอน ลูกคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ความขัดแย้งที่ไต่พบจากการศึกษาครั้งนี้จึงต่างไปจากกลุ่มตะวันตก ซึ่งให้อิสระภาพ ยอมรับฟังความคิดเห็นเหตุผล และส่งเสริมการแสดงความสามารถของลูกให้เป็นตัวของตัวเองมากกว่าในสังคมไทย แต่ถึงอย่างไรก็ตาม เป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แทบทุกสังคมต้องการให้ลูกได้ดี ประสบความสำเร็จในชีวิต ตามค่านิยมและความคาดหวังของพ่อแม่

ในการศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะพบความขัดแย้งโดยทั่วไปที่ได้เด็กวัยรุ่นประสบแล้ว ยังพบว่าวัยรุ่นชายมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มากที่สุดที่ต่างออกไปจากกลุ่มอื่น ๆ ในเรื่องที่คุณแม่กังวล ในเรื่องการคบเพื่อน ไม่ยอมอนุญาตให้ไปทัศนจาร พ่อแม่ก็ห้ามซื้อสิ่งของที่มียี่ห้อที่ลูกอยากได้ มักถูกบ่นเรื่องผลการเรียนไม่ดี และห้ามสูบบุหรี่ สำหรับเด็กหญิงนั้นจะแตกต่างไปจากเด็กชายในเรื่อง การกระทำตามความต้องการและคำแนะนำของพ่อแม่ การขมขื่นและการไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ เวลาทำผิด พ่อแม่ก็ด่าเอียงต่อลูก และพ่อแม่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันแต่ก็มักขังบีบให้ลูกคล้อยตามความคิดเห็นของตน ซึ่งผลการศึกษานี้ส่วนใหญ่แตกต่างไปจากที่ ฟอลซัม (Falsom, ๑๙๘๓: ๘๓) ศึกษาไว้หลายประการ แต่ก็มีคล้ายคลึงกันบางประการ เช่น เรื่องของผลการเรียนในเด็กชาย และเรื่องของการไปงานสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศ โดยไม่ต้องมีคนควบคุมเท่านั้น แต่ส่วนใหญ่จะแตกต่างกันมาก กล่าวคือฟอลซัมพบว่า เด็กชายจะขัดแย้งกับพ่อแม่มากในเรื่องเกี่ยวกับ การใช้รถ การใช้เงิน ผลการเรียน ส่วนวัยรุ่นหญิงจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มากในเรื่องเกี่ยวกับ หน้าที่ที่ใคร่บ่มอบหมายในบ้าน การออกสังคม การแต่งกาย และการไปงานเลี้ยง โดยไม่ต้องมีผู้ควบคุม ซึ่งสาเหตุของความแตกต่างในเรื่องความขัดแย้งนี้ก็ไม่น่าไปตามลักษณะค่านิยม การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะสังคมวัฒนธรรมซึ่งแตกต่างกันไปดังกล่าวแล้ว แต่อาจจะมีข้อปดักขยเกี่ยวกับเรื่องแบบสอบถามซึ่งอาจจะคลุมเคลือ เด็กอ่านแล้วไม่เข้าใจหรือเป็นคำถามที่เด็กไม่อยากจะตอบ เนื่องจากเป็นเรื่องที่กล่าวถึงหรือวิพากษ์วิจารณ์พ่อแม่ของตน ซึ่งในสังคมไทยถือเป็นเรื่องว่ามิสมควรในการกล่าวคำทิ่มหรือวิจารณ์การกระทำของพ่อแม่ไปในแงร้าย เป็นต้น และการศึกษานี้ยังพบข้อปดักกว่า เด็กวัยรุ่นตอนต้นจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มากในเรื่องการใช้จ่ายเงิน การคบเพื่อน เรื่องการเรียน การไม่อนุญาตให้ไปค้างบ้านเพื่อน พ่อแม่เขามายุ่งกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของ

ลูก และพ่อแม่ก็เป็นคนโอ้อวดลูกกับคนอื่น ๆ ส่วนวัยรุ่นตอนปลายจะมีความซัดแย้งมากในเรื่องเกี่ยวกับ การบ่นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ของพ่อแม่ ให้เงินไม่พอใช้ พ่อและแม่ก็ถกเถียงทะเลาะกันบ่อย ๆ การไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศมักถูกขัดขวางจากพ่อแม่ นอกจากนี้ยังพบข้อปดักย่อยออกไปเกี่ยวกับภูมิลาเนาของเด็กอีกว่า เด็กที่อยู่ในกรุง เทพมหานคร ซึ่งสภาพสังคมค่อนข้างจะซับซ้อนวุ่นวาย สังคมแบบธุรกิจ การเอาตัวรอดแบบตัวใครตัวมัน และความเจริญค่านิยมต่าง ๆ อีกมากมาย รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงค่านิยมต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหาความซัดแย้งเกี่ยวกับพ่อแม่ที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ทะเลาะกัน เมื่อมีปัญหา มักหาทางระบายอารมณ์เสียกับลูก ๆ พ่อแม่หัวเก่าตามไม่ทันสังคมปัจจุบันและความต้องการของวัยรุ่น ยึดประเพณีดั้งเดิมไม่ฟังเหตุผลของลูก ๆ สำเอียงต่อลูก ไม่เห็นความสำคัญของการสนทนาการแบบต่าง ๆ ที่เด็กวัยรุ่นถือว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง การถกเถียงว่ากล่าวคนในบ้าน และไม่อนุญาตลูกในการไปทัศนากจร ส่วนต่างจังหวัดก็นับพ่อแม่ยังคงรักษาประเพณีวัฒนธรรมเดิมในการอบรมสั่งสอนลูกอย่างเคร่งครัดแบบไทยอยู่มาก ความซัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่จึงเป็นเรื่องของการกวดขันในการคบเพื่อน การเรียนย้ำให้ทำดี การไปค้างบ้านผู้อื่น

* สำหรับในเรื่องอิทธิพลของสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยระดับการศึกษาของพ่อแม่ รายได้ของครอบครัว และลักษณะอาชีพ สำหรับครอบครัวที่สถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมสูง ซึ่งค่อนข้างจะมีความสมบูรณ์ ทั้งระดับการศึกษาชั้นสูง รายได้สูง ลักษณะอาชีพประเภทวิชาชีพชั้นสูง (professional) เด็กวัยรุ่นในครอบครัวระดับนี้ประสบความซัดแย้งหลายด้าน เป็นคนว่า พ่อแม่มีบ่นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ พ่อแม่หัวเก่าไม่ชอบให้ลูกของตนไปค้างและไปเล่นบ้านคนอื่น เคร่งครัดในเรื่องการเรียนและการทำงาน ไม่เห็นความสำคัญของการสนทนาการ กวดขันเรื่องการคบเพื่อน ไม่อนุญาตให้ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ ส่วนในครอบครัวที่มีสถานภาพของ เศรษฐกิจ-สังคมระดับปานกลาง เด็กวัยรุ่นจะประสบกับความซัดแย้งในเรื่องของการถกเถียงกันระหว่างคนในบ้านกับพ่อแม่ การด่าเอียงของพ่อแม่ พ่อแม่หัวเก่ายึดถือประเพณีดั้งเดิมไม่ฟังเหตุผลของลูก ๆ ชอบระบายอารมณ์เสียแก่ลูก ไม่เห็นความสำคัญของการสนทนาการ สำหรับประเด็นที่เด่นชัดในเรื่องความซัดแย้งที่น่าสนใจในระดับนี้คือ พ่อแม่มีฐานะมากไม่ค่อยสนใจ

ไม่เอาใจใส่และให้ความใกล้ชิดลูกเท่าที่ควร ในขณะที่ครอบครัวซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมต่ำ ซึ่งค่อนข้างขาดความสมบูรณ์และความสมดุลในเรื่อง รายได้ และระดับการศึกษาของพ่อแม่ค่อนข้างต่ำ ลักษณะอาชีพที่ไม่ต้องการทักษะและความรู้ความสามารถสูงนัก ความขัดแย้งระหว่างเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่มักออกมาในรูปของการ ชอบให้ลูกอยู่บน ไม่พอใจต่อการไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศของลูก ไม่ต้องการให้ลูกไปค้างบ้านคนอื่น และถาวรเรียนไม่คุ้มก็จะลงโทษอย่างรุนแรง สำหรับความแตกต่างในเรื่องความขัดแย้งของเด็กในครอบครัวทั้ง ๓ ระดับนี้พิจารณาได้ว่า ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว และลักษณะอาชีพ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดให้เกิดความแตกต่างในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู และผลของความขัดแย้งที่แตกต่างกันไป

ส่วนกลุ่มสุดท้ายที่จะกล่าวถึงคือ กลุ่มเด็กวัยรุ่นที่มีความขัดแย้งสูง และกลุ่มวัยรุ่นที่มีความขัดแย้งต่ำมาก ทั้งสองกลุ่มนี้จะเกิดความขัดแย้งกับพ่อแม่มากที่สุดในเรื่องต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกับเด็กวัยรุ่นที่กล่าวไปแล้วทุกกลุ่มนั่นเอง

เกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กไทย ทั้งเชื้อชาติไทยและเด็กไทยเชื้อชาติจีนนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับ การปฏิบัติภารกิจของศาสนา เรื่องอาหารการกิน การแต่งกาย การแบ่งเวลาในการทำงาน การใช้จ่าย ความสะอาด สุขภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับค่านิยมของคนในสังคมไทยเราด้วย ซึ่งเรามักจะมองไม่ค่อยเห็นความสำคัญของเรื่องเหล่านี้มากนัก จึงทำให้การกวาดค้นเรื่อง เหล่านี้แก่เด็กวัยรุ่นของเราไม่ค่อยเคร่งครัดนัก ความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้จึง เกิดขึ้นน้อยมากสำหรับเด็กวัยรุ่น

๑.๒ แม่เป็นผู้ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับเด็กวัยรุ่นมากกว่าพ่อ ซึ่งจากการวิจัยที่ได้พบว่าเด็กวัยรุ่นมีความขัดแย้งกับแม่จำนวน ๕๘.๐๖ และขัดแย้งกับพ่อ ๓๒.๕๐ ทั้งนี้สอดคล้องกับที่สตอตต์ (Stott, ๑๙๕๐b : ๔๑๕-๔๒๘) ศึกษาพบว่า วัยรุ่นมักจะมี ความขัดแย้งกับแม่มากกว่าพ่อ และยังพบว่าแม่เป็นฝ่ายทำโทษเด็กมากกว่าพ่อ ทั้งนี้เพราะส่วนมากแล้วเรื่องการเอาใจใส่ดูแลเด็ก ๆ แม่จะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบมากกว่าพ่อ คือเป็นทั้งเพื่อนและผู้คอยควบคุมดูแลให้มีระเบียบวินัย อีกท่านหนึ่งทีกล่าวยืนยันเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ เฮิร์ลอค (Hurlock, ๑๙๖๔ : ๑๓๘) ซึ่งกล่าวว่า แม่เป็นผู้ที่มีเวลาใกล้ชิดลูกมากกว่าพ่อ แสดงความรักที่เปิดเผยกว่าพ่อ แม่มือที่พิถีพิถัน

ต่อลูกมากกว่าพ่อ ถ้าเด็กจะมีปัญหาทางด้านความประพฤติขึ้น สาเหตุก็เนื่องมาจากแม่ตัวเอง ถึงแม่ชอบยื่นยันเหล่านี้จะเป็นของสังคมตะวันตกก็ตาม แต่ตามวัฒนธรรมและประเพณีของไทยแล้ว แม่ซึ่งมีความสำคัญยิ่งในการใกล้ชิด และมีบทบาทสำคัญที่สุดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกของตนตั้งแต่เด็กจนโต ดังนั้น ความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นก็มาจากแม่มากกว่าพ่อ

๒. เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรต่าง ๆ

๒.๑ เด็กวัยรุ่นชายและเด็กวัยรุ่นหญิงมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ ๑ แต่จากแนวโน้มของคะแนนเฉลี่ยแล้ว วัยรุ่นหญิงน่าจะมี ความขัดแย้งมากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูลูกสาวนั้นไม่ว่าจะเป็นสังคมใดก็ตามมักจะเคร่งครัดมากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย ซึ่งมีการศึกษาหลายฉบับที่ให้อธิบายในเรื่องนี้ เจอร์ซิด (Jersild, ๑๙๖๑:๔๓๘) กล่าวว่า การที่พ่อแม่เอาใจใส่เข้มงวดกวดขันลูกสาวมากกว่าลูกชาย เพราะกลัวว่าจะตกไปอยู่ในสภาพที่ไม่ดี กลัวจะเสีย เพราะสังคมมักประนามเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเกี่ยวกับชู้สาว ด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม ก็จำกัดขอบเขตของหญิงเอาไว้มาก ทำให้พ่อแม่กังวลเกี่ยวกับลูกสาวมาก จึงเข้มงวดกวดขันมากกว่าเป็นพิเศษ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สำหรับคนไทยแล้ว วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมต่าง ๆ ค่อนข้างเคร่งครัด ทำให้ผู้ปกครองพยายามเข้มงวดกวดขัน อบรมจรรยาบรรณ จำกัดขอบเขตการเที่ยวเตร่ การแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอิสรภาพใก้น้อยกว่าเด็กวัยรุ่นชาย อันนี้จะเป็นผลให้เด็กหญิงเกิดความขัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่าเด็กชาย แต่ผลการศึกษานี้ยังไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิง อาจเนื่องมาจากสภาพสังคมปัจจุบัน ฐานะ และสิทธิต่าง ๆ ของสตรีได้รับการยอมรับและมีสิทธิต่าง ๆ มากขึ้นกว่าเดิม ความต้องการปัจจุบันของพ่อแม่ต้องการให้ลูกสาวมีการศึกษาสูงขึ้น มี کارงานและอาชีพ และอิสรภาพมากขึ้น มีความสามารถและสถานภาพทัดเทียมผู้ชาย ดังนั้น ความเคร่งครัดเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนน้อยลง เด็กหญิงก็มีอิสรภาพมากขึ้นในการศึกษาต่อ เลือกรอาชีพ คบเพื่อนต่างเพศ ออกนอกบ้าน ทำงานนอกบ้าน การแสดงออกซึ่งความสามารถเท่าเทียมชาย ดังนั้น การเข้มงวดกวดขันต่าง ๆ จึงไม่แตกต่างไปจากเด็กชายมากนัก จึงมีผลทำให้ความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นหญิงและชายไม่แตกต่างกัน

๒.๒ วัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนปลายมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ ๒ และไม่สอดคล้องกับที่ฟอลซัม (อ้างจาก Powell, ๑๙๖๓:๒๖๘) พบว่าเด็กวัยรุ่นตอนต้นจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่าวัยรุ่นตอนปลาย สำหรับการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กไทยซึ่งตามสภาพสังคมไทยแล้ว แบบของการอบรมเด็กต้องการให้เด็กเป็นผู้ที่มีความเรียบร้อย เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ทำตามผู้ใหญ่สั่งหรือแนะนำเห็นชอบ ซึ่งทำการอบรมกันมาตั้งแต่เด็กอย่างเคร่งครัด ถึงแม้จะผ่านจากวัยเด็ก มาสู่วัยรุ่นตอนต้นและตอนปลาย ค่านิยมอันเดิมที่พ่อแม่หรือผู้ใหญ่พยายามปลูกฝังไว้ไม่ให้เด็กแสดงออก ไม่ให้คิดเห็นหรือกระทำการที่ขัดกับผู้ใหญ่แนะนำ ต้องเคารพเชื่อฟังกันเสมอมาจึงจะเรียกว่าเป็นปกติ จากผลอันนี้อาจกล่าวได้ว่ามีส่วนสำคัญซึ่งทำให้เด็กวัยรุ่นทั้งสอง ระกั้มีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน แต่ถ้าพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า เด็กวัยรุ่นตอนต้นมีแนวโน้มที่จะมีความขัดแย้งสูงกว่าเด็กวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งก็มีแนวโน้มที่จะเป็นไปตามผลการศึกษาของฟอลซัม (Falsom J.K. ๑๙๕๓:๓๕) ซึ่งพบว่า วัยรุ่นตอนปลายจะเต็มใจยอมรับความคิดเห็นของพ่อแม่มากกว่าวัยรุ่นตอนต้น จึงทำให้มีแนวโน้มของความขัดแย้งในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นตอนต้นมากกว่าตอนปลาย

๒.๓ เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิสำเนาต่างกันมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ ๓ กล่าวคือ เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิสำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างจากเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิสำเนาอยู่ในต่างจังหวัด ก็แสดงให้เห็นว่าภูมิสำเนาและลักษณะของสังคมไม่มีผลพอที่จะทำให้ความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นแตกต่างกันได้ เนื่องจากโดยทั่วไปแล้ว การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไทย ไม่ว่าจะเป็นท้องถิ่นใดก็ตาม ส่วนใหญ่มักจะใช้การควบคุม เข้มงวดกวดขันหรือลงโทษ และเน้นเรื่องความเชื่อฟังและให้เด็กทำตามคำสั่งของพ่อแม่ โดยที่พ่อแม่ไม่ค่อยเข้มงวดหรือคำนึงถึงความต้องการของลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม่ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลต่อลูกมากในการอบรมเลี้ยงดู ซึ่ง คะมาบายมาศ ศรีทัด และคณะ (๒๕๑๐: ๘๗-๙๑) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูต่อการพัฒนาการของเด็ก โดยสัมภาษณ์แม่ ๔๕ คนพบว่า แม่ต้องการให้เด็กแสดงความเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ด้วยการทำตามคำสั่งทุกอย่างของพ่อแม่และถือว่าการขัดคำสั่งของผู้ใหญ่เป็นการแสดงความไม่เคารพเชื่อฟัง ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูวิธีนี้เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้ใหญ่ได้รับความสะดวกในการอบรมเลี้ยงดู และรักษาสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่

ด้วย ดังนั้น จากการอบรมเลี้ยงดูแบบดังกล่าว รวมทั้งการ แข่งขันทักษะ ออกคำสั่ง จำกัด อิสรภาพ ของเด็ก โดยพ่อแม่ทั่ว ๆ ไปไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด หรือในสภาพสังคมของประเทศก็ตามย่อมคล้ายคลึงกัน จึงมีผลทำให้เด็กวัยรุ่นเหล่านี้มีความซัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน และอีกประการหนึ่งที่น่าจะเป็นไปได้ก็คือ กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษากครั้งนี้เป็นเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเป็นชนเมืองใกล้เคียง และสภาพสังคมในจังหวัดดังกล่าวนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก จึงอาจมีผลทำให้เด็กเกิดความซัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน

๒.๔ เกี่ยวกับการ เปรียบเทียบความซัดแย้งของ เด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่ มาก และวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าแม่น้อย

๒.๔.๑ เด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่ และเด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าแม่น้อย มีความซัดแย้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๕ แต่วัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าแม่น้อยมีแนวโน้มที่จะมีความซัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่า เด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่

๒.๔.๒ เด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าแม่น้อย มีความซัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่า เด็กวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่าพ่อแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ ๕

ซึ่งทั้งสองประการ ดังที่กล่าวแล้วพอจะสรุปผลของการศึกษาเกี่ยวกับอายุของพ่อแม่ได้ว่า เด็กที่มีพ่อแม่มีอายุน้อยมีความซัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่าเด็กที่มีพ่อแม่มีอายุมาก ซึ่งผลการศึกษากครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับที่เฮิร์ลล็อก (Hurlock, E.B., ๑๙๖๓:๒๕๓-๒๕๕) และสตอตต์ (Stott, ๑๙๕๐:๓๖๕-๓๖๙) ที่ว่าเด็กวัยรุ่นที่มีพ่อแม่มีอายุมากจะมีความซัดแย้งกับลูก มากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีพ่อแม่มีอายุน้อย แต่จากผลการศึกษากครั้งนี้เป็นไปในทางตรงกันข้าม ทั้งนี้อาจเนื่องจากเหตุผลที่ว่าพ่อแม่ที่มีอายุมากแล้วนั้นจะมีประสบการณ์ มีอารมณ์สุขุมเยือกเย็น อีกทั้งมีความชำนาญชำนาญในการอบรมเลี้ยงดู มีความเข้าใจและรู้แนวทางที่จะปฏิบัติต่อดูแลวัยรุ่นของตนเองอย่างคงเส้นคงวากว่าพ่อแม่ที่อายุน้อย ซึ่งมีประสบการณ์, สภาพทางอารมณ์ที่ยังไม่คงที่ มีภาระที่จะต้องเร่งสร้างฐานะของตนในการที่จะต้องเลี้ยงดู และบางครั้งยังรักสนุก ทำให้การเอาใจใส่ลูกคงเส้นคงวาน้อยกว่าพ่อแม่ที่อายุมาก

๒.๕ เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมต่างกัน มีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษารังนี้ สถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นซึ่งปฏิ เสนอสมมุติฐานข้อที่ ๔ ซึ่งตามสภาพความเป็นจริงแล้ว รวมทั้งการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในระดับสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมต่างกัน ซึ่งประกอบควย ระดับการศึกษา รายได้ และประเภทของอาชีพที่แตกต่างกันนั้น จะทำให้บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน และมีผลต่อพฤติกรรมของพ่อแม่อบรมเลี้ยงดูสั่งสอนลูกแบบต่าง ๆ กัน ก็ควรจะมีอิทธิพลให้เกิดความขัดแย้งกับเด็กวัยรุ่นแตกต่างกัน แต่การศึกษารังนี้ค้านกับสมมุติฐาน อาจเป็นเพราะว่าในสังคมไทย ^{หรือว่า} บุคคลไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมระดับใดก็ตาม ต่างก็มีค่านิยม ความเชื่อ ระเบียบประเพณี การอบรมเลี้ยงดูลูกแบบดั้งเดิมคล้าย ๆ กัน ซึ่งข้อเท็จจริงข้อนี้ก็สอดคล้องกับที่ เกอกล ทาสีทรี (๒๕๑๔:๑๕๒) ซึ่งศึกษาพบว่า ถึงแม้ครอบครัวในระดับต่ำ จะมีความเข้มงวดกวดขันสูงและมีการระเบียบวินัยมากกว่าครอบครัวระดับสูงและกลางก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยทั่ว ๆ ไปรวม ๆ กันแล้ว พ่อแม่ไทยมีความเป็นระเบียบแก่ลูกทุกคนค่อนข้างน้อย และผลของการมีระเบียบจะทำให้มีความคาดหวังในตัวลูกสูง และในกลุ่มครอบครัวทุกระดับทั้งหมด พ่อแม่มีความเข้มงวดกวดขันในตัวลูกสูงจะมีการลงโทษลูกสูง และให้อิสระภาพแก่ลูกต่ำและมีความคาดหวังในตัวลูกสูงด้วย ดังนั้น พฤติกรรมของพ่อแม่จึงออกมาในรูปของการจุกจิกจู้จี้ บ่นว่า ออกคำสั่ง ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของลูกหลายอย่างคล้าย ๆ กันในพ่อแม่ทุกระดับ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้ความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่ออกมามากคล้าย ๆ กัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าถึงแม้ว่าเด็กวัยรุ่นจะอยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมระดับต่างกัน แต่ความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นก็จะไม่แตกต่างกัน

๒.๖ เด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว กับเด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีความขัดแย้งกับพ่อแม่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษารังนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่าเด็กวัยรุ่นที่แสดงตัวมีความขัดแย้งกับพ่อแม่น้อยกว่าเด็กวัยรุ่นที่เก็บตัว ทั้งนี้อาจเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ซึ่งอยู่ในครอบครัวไทย ส่วนใหญ่ยังอบรมให้เด็กยำเกรง เชื่อฟังผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ตลอดมา ซึ่งอันนี้เป็นการปลูกฝังค่านิยมในตัวเด็กที่จะให้ถือว่าพ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณ มีควรร

แก่การโต้เถียงวิพากษ์วิจารณ์ ค่านิยมของพ่อแม่ที่พยายามปลูกฝังให้เด็กรู้จักเก็บความรู้สึกและหักห้ามความไม่พึงพอใจที่เกิดขึ้นไม่ให้แสดงออกมา เนื่องจากในสังคมไทยถือว่าการโต้เถียงและการแสดงออกทางอารมณ์หรือไม่ปฏิบัติตามที่พ่อแม่พึงพอใจและแนะนำสั่งสอน ถือเป็นพฤติกรรมที่ร้ายแรงในความรู้สึกของเด็กทุกคน ดังนั้น จากผลการศึกษาร้อยละของเด็กเก็บตัวหรือแสดงตัวก็ตาม ถ้าเรื่องเกี่ยวกับพ่อแม่แล้วมักพยายามออกหน้า หักห้ามความไม่พึงพอใจไว้ ไม่แสดงออก ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ หรือไม่แสดงความไม่พอใจพ่อแม่ของตน แ่พยายามทำให้ตามที่พ่อแม่พอใจ แต่อย่างไรก็ดี ถ้าดูจากคะแนนเฉลี่ยแล้วมีแนวโน้มว่าเด็กเก็บตัวจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่สูงกว่าเด็กแสดงตัว เพราะเด็กพวกนี้ส่วนใหญ่เก็บความรู้สึก ไม่มั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมใด ๆ ไม่กล้าพูดโต้แย้งหรือชี้แจงเหตุผลใด ๆ แต่เด็กแสดงตัวยังมีความมั่นใจในการที่จะกล้าพูด ปรบความเข้าใจ หาเหตุผลโต้แย้งกับพ่อแม่ พวกแสดงตัวจึงไม่ค่อยเก็บความทุกข์ไว้ในตัวเอง ปรบทุกข์กับพ่อแม่ให้เข้าใจความต้องการของเขาบ้าง เด็กวัยรุ่นพวกที่แสดงตัวจึงไม่น่าจะมีปัญหาความขัดแย้งกับพ่อแม่เท่าเด็กเก็บตัว ซึ่งมักจะเก็บสะสมความไม่พึงพอใจและเก็บกดเอาไว้มากขึ้น ๆ และส่วนใหญ่ยังหาทางออกด้วยการหลบหนี เงียบ เก็บความรู้สึกเศร้าซึม เงียบเหงาออกมาทางลักษณะบุคลิกภาพของตนเองมากกว่า ดังนั้น จากกรณีที่ไม่ได้ปรับความเข้าใจกับพ่อแม่หรือบอกความต้องการต่าง ๆ กับพ่อแม่ให้เข้าใจทั้งสองฝ่าย เด็กจะเก็บสะสมความไม่พึงพอใจไว้มากขึ้น ๆ ซึ่งน่าจะทำให้เกิดความขัดแย้งกับพ่อแม่มากขึ้นด้วย

๒.๗ เด็กวัยรุ่นชายมีบุคลิกภาพแสดงตัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ ๒ และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับที่ผู้ศึกษาค้นอื่น ๆ ศึกษาไว้ เช่นผลการศึกษาของ วันเพ็ญ อายุการ (๒๕๑๒) ซึ่งพบว่าเด็กวัยรุ่นชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูชีพ อ่อนโคงสูง (๒๕๑๖) และ กาญจนา ควรสุภา (๒๕๑๖) ที่พบว่า เด็กชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ ($Z = ๓.๒๖๖๔$ และ $Z = ๒.๕๕๑๖$) แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ผลการศึกษานี้ก็ขัดแย้งกับ ริดดิ้ง (Ridding อ่างจาก วันเพ็ญ อายุการ, ๒๕๑๒) เกี่ยวกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวของนักเรียนชายหญิงอายุ ๑๒ ปี จำนวน ๒๐๐ คน และพบว่าเด็กหญิงมีลักษณะแสดงตัวกว่าเด็กชาย แต่เนื่องจากผลการศึกษารุ่นนี้ได้กระทำกับเด็กวัยรุ่นไทย ซึ่งมีประเพณี

และคำนิยมในสังคมไทยแล้ว ถือว่าเพศมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก การอบรมสั่งสอนให้เพศชายต้องกล้าหาญ เป็นผู้นำ ต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว และมีสิทธิต่าง ๆ เหนือกว่าเด็กหญิงมาก ประกอบกับการปกครองของผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไปในสังคมไทยพยายามอบรมให้เด็กหญิงเรียบร้อย อ่อนหวาน ไม่ให้แสดงความรู้สึกต่าง ๆ ออกมาอย่างเปิดเผย ต้องเก็บไว้ภายใน เหล่านี้ ซึ่งอาจเป็นผลทำให้บุคลิกภาพของเด็กชายและเด็กหญิงแตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจให้ข้อยุติได้ว่า เด็กชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิง

๒.๘ เด็กวัยรุ่นที่มีภูมิสำเนาแตกต่างกันมีบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวไม่แตกต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิสำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และเด็กวัยรุ่นที่มีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจากการศึกษาของ วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (๒๕๑๖) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดนั้น มีการให้ความรักและการควบคุมดูแลไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มว่าเด็กในต่างจังหวัดจะถูกควบคุมมากกว่า แต่เมื่อเทียบกับผลการศึกษาทั่ว ๆ ไปแล้ว การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไทยส่วนใหญ่ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมแบบใดหรือภูมิสำเนาส่วนใดของประเทศ ก็จะมีแบบของการเลี้ยงดูคล้ายคลึงกัน ดังนั้น บุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาขึ้นมาจากวิธีการอบรมของพ่อแม่ส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยแตกต่างกัน ดังนั้นภูมิสำเนาของเด็กซึ่งแตกต่างกันไปจึงไม่ค่อยมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพแบบต่าง ๆ ของเด็กมากนัก เมื่อเทียบกับอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ และอีกประการหนึ่งกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาครั้งนี้ อาจจะมีสภาพของสังคมไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเป็นชนเมือง จึงอาจมีผลทำให้แบบของบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นในถิ่นนั้น ๆ ไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อยังไม่มีผู้ใดเคยศึกษาไว้ก่อนจึงไม่มีผลการศึกษามาเปรียบเทียบ จึงไม่อาจยุติได้ว่าภูมิสำเนาที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กหรือไม่

๒.๙ เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมต่างกัน มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัวไม่แตกต่างกัน หรืออาจกล่าวได้ว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมไม่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก แต่จากการศึกษาจากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ นั้น สถานภาพทาง

เศรษฐกิจ-สังคมที่แตกต่างกัน ทำให้บุคคลมีสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน และมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของบุคคล ดังนั้น เด็กที่ได้รับการอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูในครอบครัวที่มีระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมต่างกัันน่าจะได้รับอิทธิพลนี้ด้วย แต่จากผลการศึกษาคั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน อาจเป็นเพราะว่าในสังคมไทยนั้น ไม่ว่าจะบุคคลใดในระดับใดต่างก็มีค่านิยม ความเชื่อถือ และระเบียบประเพณีในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตนแบบคั้ง เดิมคล้าย ๆ กัน ทำให้อิทธิพลซึ่งมาปรากฏแก่บุคลิกภาพของเด็กจึงไม่เด่นชัดนัก แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาคั้งนี้ยังคล้ายคลึงกับที่ ชูชีพ อ่อนโคกสูง (๒๕๑๖) และ กาญจนา ทวีรสุมภา (๒๕๑๖) ศึกษาไว้ว่า ลักษณะอาชีพที่แตกต่างกันของผู้ปกครองไม่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก เด็กที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันมีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งลักษณะอาชีพของพ่อแม่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัวในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของพ่อแม่และรายได้ของครอบครัว ดังนั้น เมื่อลักษณะอาชีพที่แตกต่างกันของพ่อแม่ไม่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กแล้ว สถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัวที่แตกต่างกันก็อาจไม่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กดังกล่าวแล้ว

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่ และบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว-แสดงตัวของเด็กวัยรุ่น

๓.๑ บุคลิกภาพแบบ เก็บตัวและความขัดแย้ง มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ ($r = .๒๔๖๔^{**}$) หรืออาจกล่าวได้ว่าเด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัวมาก จะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก และในทางตรงกันข้ามเด็กวัยรุ่นที่เก็บตัวน้อยจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ น้อยด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ ๑๐ ที่ผู้ศึกษาคั้งไว้ว่าเด็กวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัว (มาก) มีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก ทั้งนี้เราจะเห็นได้ว่าลักษณะ เก็บตัวและความขัดแย้ง เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน การที่เด็กเก็บตัวมากเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งแก่ลูกมาก ซึ่ง สิริพร หลิมศิริวงศ์ (๒๕๑๖:๒๖) พบว่า ถ้าพ่อแม่เข้มงวดกวดขันต่อเด็กมากเกินไป เด็กจะไม่มีโอกาสเป็นตัวของตัวเองเลย พยายามที่จะปรับตัวให้เป็นที่ไปตามความพอใจของพ่อแม่ ทำให้เกิดการว้าวุ่น กระทบกระววย หัวเสียตลอดกาล ซากอิสรภาพ ซึ่งทำให้เด็ก

กลายเป็นคนที่หวาดระแวง อ่อนแอ อุนเฉียว ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องขึ้นอยู่กับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นลักษณะของคนที่เก็บตัว ซึ่งเกิดความขัดแย้งกับพ่อแม่จำนวนมาก แต่เนื่องจากมีลักษณะเก็บตัวดังกล่าวแล้ว จึงไม่กล้าแสดงออกเนื่องจากเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ประการหนึ่ง การไม่เป็นตัวของตัวเองและต้องทำอะไรอย่าง เกรงครก โดยเก็บความรู้สึกเป็นทุกข์และความวิตกกังวลมากไว้ ดังนั้น ความขัดแย้งภายในใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของพ่อแม่จึงมีจำนวนสะสมมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ใคร่ระบายออกหรือหาทางปรึกษาแก้ไขเลย ทำให้เด็กกลายเป็นคนที่ปรับตัวไม่ได้ ต้องหาทางออกด้วยการใช้กลวิธีขานป้องกันตัวเองด้วยการหลบหนีสังคม หรือวิธีการแปลก ๆ ซึ่งถ้าบุคคลยังมีความขัดแย้งมากเท่าใด และเก็บสะสมเอาไว้มาก เก็บตัวมาก อาจถึงขั้นเป็นโรคประสาทได้ จากที่กล่าวนี้พอจะสรุปได้ว่า ถ้าเด็กวัยรุ่นเกิดความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก จะมีลักษณะเก็บตัวมาก หรือเด็กวัยรุ่นที่เก็บตัวมากก็มีความขัดแย้งกับพ่อแม่มากตามสมมุติฐานข้อที่ ๑๐

บทสรุป

๓.๒ บุคลิกภาพแบบแสดงตัวและความขัดแย้งมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = .๓๓๔๕$) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเด็กแสดงตัวมากจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก และในทางตรงกันข้ามเด็กแสดงตัวน้อยจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ น้อย ซึ่งปฏิเสธต่อสมมุติฐานที่ว่า เด็กแสดงตัว (มาก) มีความขัดแย้งน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่เด็กจะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพเป็นไปอย่างไรนั้น บรรยากาศของบ้านย่อมมีอิทธิพลอย่างยิ่ง ถ้าบรรยากาศภายในบ้านเต็มไปด้วยความเกรงครก เข้มงวดจนเกินไป ใช้อำนาจปกครองบังคับ มีระเบียบจุกจิกจู้จี้กับลูกมากไปจนเด็กวัยรุ่นทนไม่ไหว เด็กเกิดความขัดแย้งกับพฤติกรรมเหล่านี้ของพ่อแม่มากแต่ต้องเก็บไว้ในใจ ไม่สามารถคอยโต้กับพ่อแม่ได้ จึงนำความไม่พอใจเหล่านั้นไปแสดงออกที่อื่นมากเกินไป ด้วยการแสดงเค่น ทำคนเห็นคนอื่น หรือชมชู้เพื่อนในทางที่ผิด หรือไม่ก็อาจใช้กลวิธีขานป้องกันตัวเองให้สบายใจ เนื่องจากเกิดความเครียดในใจที่เกิดจากความขัดแย้งกับพ่อแม่ มาก ๆ โดยการแสดงออกในทางตรงข้ามคือไม่สนใจและไม่ห่วงตัวเอง แต่สนใจในกิจกรรมของคนอื่นและสังคมมาก ทำตัวเป็นคนสนุกสนานเฮฮา ฉลาดแกมโกง กล้าหาญ บ้าบิ่น ซึ่งการกระทำเหล่านี้ทำให้เด็กเป็นผู้ที่แสดงตัวมากจนเกินไป เมื่อเด็กเข้าบ้านพฤติกรรมและการแสดงออกของเขาในลักษณะเหล่านี้ก็จะถูกพ่อแม่ เข้มงวดจนเกินไปกับกิริยามารยาทของเด็กอีก จากคำอธิบายในคานต่าง ๆ

ยังแสดงอาการจุกจิกจู้จี้ ตักเตือนเด็กมากขึ้นอีก ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งกับพ่อแม่มากขึ้น ซึ่งเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน ดังนั้น ถ้าพ่อแม่ลดพฤติกรรมของพ่อแม่บางประการ เพื่อลดความขัดแย้งกับลูกให้น้อยลง ลักษณะแสดงตัวของเด็กก็อาจจะน้อยลง หรือในกรณีตรงข้ามถ้าเด็กมีลักษณะแสดงตัวน้อยลง ให้มีลักษณะแสดงตัวระดับปานกลาง ความขัดแย้งกับพ่อแม่จะน้อยลงด้วย

ข้อเสนอแนะ

สำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง

จากผลการศึกษาค้นพบว่า ความขัดแย้งกันต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่าง เด็กวัยรุ่น และพ่อแม่ นั้น เป็นผลมาจากการที่พ่อแม่ขาดความเข้าใจ เกี่ยวกับธรรมชาติของ เด็กวัยรุ่น และการขาดความเข้าใจในจิตวิทยาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูวัยรุ่นของตนให้ถูกต้อง ซึ่งมักจะทำการอบรมเลี้ยงดูแบบตั้ง เกิมตลอดมาด้วยการ เข้มงวดกวดขัน และความคุมของพ่อแม่ ซึ่งมักจะตั้ง เกณฑ์ต่าง ๆ ให้ลูกปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของลูก ก้าวภายในเรื่องส่วนตัวของลูกมากเกินไป ไม่ส่งเสริมให้ลูกได้แสดงความสามารถ ความเป็นตัวของตัวเอง การกำหนดและจำกัดอิสรภาพของเด็กในต่าง ๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงโทษที่รุนแรงตามอารมณ์ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเหล่านี้พ่อแม่และผู้ปกครองทั้งหลายควรจะตระหนักถึงอย่างยิ่ง และพึงหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเหล่านี้เสีย พร้อมกับพยายามเปลี่ยนแปลงวิธีการในการอบรมเลี้ยงดู และสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นให้เหมาะสมโดยพ่อแม่

๑. ควรจะมีความสนใจในการศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่นและวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะช่วยให้พ่อแม่เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติและความต้องการของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบัน เพื่อที่จะได้สนองความต้องการและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และป้องกันปัญหาความขัดแย้งในระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกับเด็กวัยรุ่นมิให้เกิดขึ้น

๒. ควรจะต้องเข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม และค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญของโลกปัจจุบัน เพื่อที่จะได้เปลี่ยนแปลงวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของคนจากแบบเดิมที่ใช้กันมาแต่โบราณให้ทันสมัย และลดความเคร่งครัดที่ยึดอยู่ในกฎเกณฑ์ความกีดกันและความเชื่อแบบเก่า ๆ ให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และโลกปัจจุบันของโลกวัยรุ่น โดยการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากขึ้น เพื่อจะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ ส่งเสริมความสามารถ ให้เกียรติและยอมรับฟัง เหตุผลความต้องการของลูก ทดให้ลูกมีความรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและ เรื่องภายในบ้าน โดยมีพ่อแม่เป็นผู้แนะนำอย่างใกล้ชิด การพูดและตกลงกันด้วยเหตุผล ให้อิสระแก่เด็กวัยรุ่นพอสมควร จะเป็นการช่วยลดและป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ และจะเป็นทางที่ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. การสร้างบรรยากาศในครอบครัวให้อบอุ่นและสถาปนาให้นายอยู่เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับพ่อแม่ที่จะช่วยให้เด็กมีความสุขอยู่ภายในบ้าน ไม่ต้องหนีไปหาความสุขนอกบ้านเนื่องจากมีความอบอุ่นและสัมพันธ์กันดีในระหว่างพ่อแม่ลูก และบุคคลในครอบครัว ซึ่งจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างกัน ในกรณีนี้พ่อแม่จะเป็นบุคคลสำคัญที่ลูกให้ความไว้วางใจในการให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำในปัญหาของเขา

สำหรับครูและผู้นำนะแนว

ครูและผู้นำนะแนว เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเหลือ เด็กวัยรุ่นและพ่อแม่ผู้ปกครอง ในการที่จะช่วยป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่าง เด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่ไม่ให้เกิดขึ้นได้ ดังนี้

๑. ครูและผู้นำนะแนวควรมีความรู้ทางจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างดีเพื่อที่จะได้เป็นผู้ให้ความรู้แก่พ่อแม่และผู้ปกครอง เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูลูกของตน พร้อมทั้งนั้นก็ให้ความรู้แก่เด็กวัยรุ่นให้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง และให้รู้จักบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูก ควรจะปฏิบัติต่อพ่อแม่และปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างไรจึงจะเหมาะสม

๒. ครูและผู้นำนะแนว เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการวางมาตรการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นระหว่างวัยรุ่นกับพ่อแม่ หรือวัยรุ่นกับครูได้ โดยการสร้างบรรยากาศภายใน

โรงเรียนให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างใกล้ชิด เป็นกันเองต่อกัน ครูแนะแนวและครูอื่น ๆ ควรสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน รับผิดชอบต่อผลและส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดเห็น ยึดหยุ่นกฎเกณฑ์บางประการให้เหมาะสม ครูทุกคนควรจะเป็นผู้มีเหตุผล และมีความยุติธรรมต่อเด็ก จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามความปรารถนาและความต้องการของเด็ก

๓. ครูและแนะแนวต้องเป็นที่พึ่งของเด็กวัยรุ่นได้เป็นอย่างดีเมื่อเด็กมีปัญหาเกี่ยวกับตนเองและทางบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูแนะแนวเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่เด็กและผู้ปกครอง

สำหรับเด็กวัยรุ่น

เนื่องจากเด็กวัยรุ่นเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นควย ดังนั้นตัวของเด็กวัยรุ่นเองก็ควรจะได้พยายามศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ และพัฒนาการของตนเอง การรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเองในอันที่จะปฏิบัติตนให้อยู่ภายในขอบเขตอันสมควร พร้อมทั้งการปฏิบัติต่อพ่อแม่ใหญ่ถูกต้อง เหมาะสมด้วยซึ่งจะช่วยป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นระหว่างตนกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง และช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันทุกฝ่าย

สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

๑. ควรมีการทำการศึกษาร่วมกันกับกลุ่มตัวอย่างในเด็กวัยรุ่นกลุ่มอื่น ๆ โดยทั่ว ๆ ไป การเลือกกลุ่มตัวอย่างควรเป็นแบบสุ่ม และทำการศึกษากับมวลประชากรที่กว้างขวางออกไปนอกเหนือจากวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยม เช่นเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนอาชีวศึกษาต่าง ๆ โรงเรียนฝึกหัดครู และโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรรวมถึงเด็กวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่ในโรงเรียนด้วย ซึ่งคาดว่าจะได้ข้อเท็จจริงที่กว้างขวางขึ้น เป็นการยืนยันผลการวิจัยครั้งนี้

๒. ควรศึกษาเรื่องความขัดแย้งนี้โดยเพิ่มตัวแปรอิสระอื่น ๆ เช่นขนาดของครอบครัว ลำดับการเกิด สถานภาพทางการสมรสของพ่อแม่ ฯลฯ และตัวแปรตามอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความขัดแย้ง และมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของวัยรุ่น

๓. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลนอกจากแบบสอบถามความขัดแย้งที่จะให้เด็กวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแล้ว ควรจะไต่หาวิธีการหลาย ๆ วิธี และใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่างประกอบกันในการรวบรวมข้อมูล เป็นคนว่าอาจให้พ่อแม่ตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์พ่อแม่ของเด็กวัยรุ่น หรือการให้เด็กรายงานการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่ของตน

บริษัท จำกัด

บรรณานุกรม

- กาญจนา ครอบงำ, ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว ความรู้สึกกับนิคชอบ และ
คุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ประสานมิตร
๒๕๑๖, ๘๘ หน้า
- เกื้อกูล ทาสิทธิ์, การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณี และบุคลิกภาพของบุคคลจากครอบครัวที่มี
ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน ปรินญาณิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๑๕๓ หน้า
- กมล เกาฬจิตร จิตวิทยา สำนักพิมพ์พอทัย ๒๕๑๗, ๓๑๐ หน้า
- ชัยนาถ นาคบุปผา จิตวิทยาวัยรุ่น ๒๕๑๔, ๓๒๘ หน้า
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นใน
ตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ๒๕๑๖, ๑๐๔ หน้า
- ทองหล่อ วิภาวีน การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเพณี และความเกรงใจ
ของครอบครัวไทยกับครอบครัวจีน ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ๒๕๑๖, ๑๑๐ หน้า
- นาฏเฉลียว สุมาวงศ์ "วัยรุ่น" จุดสารฉบับที่ ๕ สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ๒๕๐๕,
๗๔ หน้า
- ประณต เล็กสวาสดิ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การพึ่งพาผู้อื่น พฤติกรรมด้าน
ความเป็นผู้นำ และความรู้สึกกับนิคชอบ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการ
ศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๗, ๑๑๖ หน้า

- ประมวล ดิศจินตัน "ทฤษฎีจิตวิทยาว่าด้วยบุคลิกภาพ" เอกสารทางวิชาการฉบับที่ ๑
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม ๒๕๑๑, ๑๓๕ หน้า
- ไพฑูริย์ เครือแก้ว ลักษณะสังคมไทย และหลักการพัฒนาชุมชน พระนคร ทางหุ่นส่วนจำกัด
 การพิมพ์เกตุกูด ๒๕๐๖
- มลวิภา สุวรรณาลัย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว กับแรง
จูงใจไปสมัครเข้า ปริญญาโท คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ๒๕๑๔, ๑๐๕ หน้า
- ธมาภรณ์ ศรีทศ และ จรรยา สุวรรณทัต อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่กำพร้า
นาป่า อ. เมือง จ. ชลบุรี รายงานวิจัยฉบับที่ ๙ ของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการ
การค้นคว้าเรื่องเด็ก โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๐, ๑๘๘ หน้า
- วันเพ็ญ อายุการ การศึกษา ลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพ
เก็บตัว (Introvert Personality) หรือแสดงตัว (Extravert
Personality) กับการยอมรับตนเอง (Self Acceptance) และผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียน ของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี ปริญญาโท กศ.ม.
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๒, ๑๒๓ หน้า
- วารินทร์ ม่วงสุวรรณ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบให้ความรักและแบบควบคุม
ความเชื่อเพื่อ และวินัยทางสังคม ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร, ๒๕๑๗, ๑๘๘ หน้า
- ศิริพร หลิมศิริวงศ์ ปัญหาทางครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องมาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง
ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๑, ๒๕๐ หน้า

ศึกษานิพนธ์ กระทบ, กรมการฝึกหัดครู พัฒนาการครอบครัว โรงพิมพ์ศรีหงส์ ๒๕๐๘,
๓๘๕ หน้า

สุจินต์ ปริชามาท ความคิดสร้างสรรค์ ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักเรียน
ที่มีความประพฤติดีตลอดมาและที่ขัดกับสังคม ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๕, ๑๒๘ หน้า

สุลินี อินสว่าง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของ เด็กวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
กลาง กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน ๒๕๑๖, ๘๘ หน้า

✓สมทรง สุวรรณเลิศ และคณะ "การทดสอบ The Maudsley Personality Inventory
ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย" วารสารสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย
ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒

Allport, Gordon W., Pattern and Growth in Personality, Holt, Rinehart
and Winston, New York, 1961, 593 pp.

Blair, Glenn Myers, Educational Psychology, The Macmillan Company,
New York, 1968, 650 pp.

Block, V. L., "Conflicts of Adolescents with their Mothers," Journal
of Abnormal and Social Psychology, 32, 193-206, 1937.

Child, Denis, "The Relationships between Introversion-Extraversion
Neuroticism and Performance in School Examinations," The
British Journal of Educational Psychology, 34, 187-195, June
1964.

Conner R., T. B. Johannis, Jr., and J. Walters, "Parent Adolescent Relationship. I. Parent-Adolescent Conflicts: Current and Retrospect," Journal of Home Economics, 46, 183-186, 1954.

Fleming, C. M., Adolescence, Routledge & Kegan Paul Ltd., London: 1957, 262 pp.

Folsom, J. K. The Family and Democratic Society. New York: John Wiley and Sons, Inc., 1943.

Garrett, Henry E. Statistic in Psychology and Education, Vakils, Feffer and Simons Private Ltd., Bombay, 1966, 491 pp.

Garrison, Karl C. Psychology of Adolescence, Princeton Hall, Inc., Englewood Cliffs, N. J., 1965, 487 pp.

Guildford, J. P., Fundamental Statistics in Psychology and Education, McGraw-Hill Book Company, New York: 1965, 605 pp.

Hurlock, E. B., Adolescent Development; McGraw-Hill Book Company, 1967, 719 pp.

Jersild, A. T., The Psychology of Adolescence; The Macmillan Company, New York, 1961, 438 pp.

Landis, P. H., Adolescence and Youth: The Process of Maturing, New York: McGraw-Hill Book Company, 1945.

Liccione, John V. "The Changing Family Relationships of Adolescent Girls," Journal of Abnormal and Social Psychology, 5.1, 427-426, 1955.

Mead, Margaret. "What Is Happening to American Family?" Journal of Social Casework, 28, 323-330, 1947.

Powell Marvin, The Psychology of Adolescence, The Bobbs-Merrill Company, Inc. Indianapolis, New York, 1963, 552 pp.

Rushton, James, "The Relationship Between Personality-Characteristics and Scholastic Success in Eleven-Year Old Children," The British Journal of Educational Psychology, 36:178-183, June 1966.

Stott, L. H., "Adolescents' Dislikes Regarding Parental Behavior and Their Significance," Journal of Genetic Psychology, 57:393-414, 1940.

Zeligs, R., Glimpses in to Child Life. New York: William Marrow and Company, 1942.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การหารายเฉลี่ยของคะแนน

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

๒. การหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

๓. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒ กลุ่ม

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่จะใช้พิจารณาใน t-distribution

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๑ และ ๒ ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ ๑ และ ๒ ตามลำดับ

N_1, N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ ๑ และ ๒ ตามลำดับ

๔. การวิเคราะห์ความแปรปรวน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (B)	$\sum_{i=1}^k \frac{T_i^2}{n_i} - C$	$k-1$	$SS_B/k-1$	MS_B/MS_E
Within (E)	$SS_T - SS_B$	$N-k$	$SS_E/N-k$	
Total	$\sum_{i=1, j=1}^k \sum_{j=1}^{n_i} x_{ij}^2 - C$	$N-1$		

๕. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X กับคะแนน Y

$\sum X$, $\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนน X และคะแนน Y ทั้งหมดตามลำดับ

$\sum X^2$, $\sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามความซัดแย้ง

แบบสอบถาม

นักเรียนที่รัก

ด้วยข้าพเจ้ามีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่ และบุคลิกภาพแบบเก็บตัว—แสดงตัว ของเด็กวัยรุ่น เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่

ดังนั้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการกรอกแบบสอบถามนี้ตามความรู้สึกและสภาพที่เป็นจริงของท่านมากที่สุด ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะถือเป็นความลับ และท่านไม่ต้องลงชื่อ ขอให้ตอบแบบสอบถามนี้ด้วยความจริงใจและสบายใจ ในการให้คำตอบ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพราะแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคำตอบครบถ้วนจะไม่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ สำหรับผลของการศึกษาค้นคว้าจะสรุปกล่าวออกมาเป็นส่วนรวม ไม่เฉพาะเจาะจงต่อบุคคลใดโดยเฉพาะ

ขอขอบคุณในความร่วมมือด้วยดีของท่าน

น.ส. วาสนา อิมโอบุ

นิสิตปริญญาโทสาขาการแนะแนว

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ ๑

เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวและบิคา มารคาของท่าน ขอให้ท่าน พิจารณาคำถามให้ละเอียด และขีดเครื่องหมาย _/ หรือตอบคำถามทุกข้อให้ตรงตามความเป็น จริงที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

ตอนที่ ๒

เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ซึ่งท่านเห็นว่าขัดแย้งกับการ กระทำของพ่อแม่ เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นโดยทั่วไป ขอให้ท่านพิจารณา ดู ข้อคำถามให้ละเอียดและขีดเครื่องหมาย _/ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่านในแต่ ละข้อ ในกระดาษคำตอบ

ระดับความรู้สึกที่มีต่อความขัดแย้ง หมายถึงการพิจารณาว่าถ้าพ่อแม่ของท่านแสดงการ กระทำเหล่านั้น ท่านจะเกิดความรู้สึกไม่พอใจต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ในระดับใดมากที่สุด มาก ปาน กลาง น้อย หรือ น้อยที่สุด เมื่อท่านพิจารณาแล้วก็ขีดเครื่องหมาย _/ ลงในช่องว่างนั้น ๆ ใน กระดาษคำตอบ

ข้อสำคัญ การตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิด เพราะขึ้นอยู่กับความรู้สึกที่ แท้จริงของแต่ละบุคคลที่มีต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ดังนั้น ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ของท่านให้มากที่สุด ซึ่งจะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

ตัวอย่างคำถาม

ท่านเกิดความรู้สึกไม่พอใจเพียงใดต่อเหตุการณ์ต่อไปนี้ แต่ละข้อซึ่ง เป็นการกระทำของ พ่อแม่

ข้อ	เหตุการณ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๐	จี้ให้ทำการบ้านบ่อย ๆ		/			
๐๐	ไม่อนุญาตให้เลือกเรียนวิชาชีพ ที่ตนเองชอบ				/	

กระดาษคำตอบ

ตอนที่ ๑

๑. เพศ

 ชาย

 หญิง

๒. อายุ _____ ปี

๓. อาชีพของผู้ปกครอง (ถือเอาบิดา หรือหัวหน้าครอบครัวเป็นหลัก)

ข้าราชการ

 ข้าราชการพลเรือน ทำกว่าระดับชั้นตรี หรือทหารตำรวจชั้นต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตรลงมา

 ข้าราชการพลเรือนระดับชั้นตรี หรือทหารตำรวจชั้นสัญญาบัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไป

 ตั้งแต่ชั้นพิเศษหรือเทียบเท่าขึ้นไป

 ข้าราชการการเมืองที่มีอำนาจ

คหบดี

 คหบดีเล็ก ๆ น้อย ๆ เจ้าของกิจการคหบดีขนาดกลาง

 เจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ทั่ว ๆ ไป

ทำงานบริษัทเอกชน และประกอบอาชีพส่วนตัว

 นักธุรกิจหรือผู้จัดการ

 เสมียนพนักงานหรือลูกจ้างประจำในโรงงาน

 คนขายขององค์การห้างร้าน

 บริการ และองค์การนานาชาติที่ไม่เกี่ยวข้องกับการค้า

 นักหนังสือพิมพ์ แพทย์ ทนายความ

เกษตรกร

 กิจการขนาดเล็ก กิจการขนาดกลางขึ้นไป อาชีพอื่น ๆ....

๔. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

- ไม่ได้รับการศึกษามาก่อน ประถมปีที่ ๑-๔ ประถมปีที่ ๕-๗
- ประถมปีที่ ๘-มัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๖ เดิม)
- สูงกว่า ม.ศ.๓-ได้ประกาศนียบัตรต่าง ๆ
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า - ปริญญาโท สูงกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป

๕. รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง

- ๑,๕๐๐ บาทลงมา สูงกว่า ๑,๕๐๐-๔,๐๐๐ บาท
- สูงกว่า ๔,๐๐๐ บาทขึ้นไป

๖. ภูมิลำเนา

- กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด

๗. จำนวนพี่น้องในครอบครัวทั้งหมด _____ คน

ชาย _____ คน หญิง _____ คน

ท่านเป็นคนที่ _____

๘. บิดาอายุประมาณ _____ ปี

มารดาอายุประมาณ _____ ปี

ท่านเกิดความรู้สึกไม่พอใจเพียงใดต่อเหตุการณ์ต่อไปนี้แต่ละข้อซึ่งเป็นการกระทำของพ่อแม่?

ข้อ	เหตุการณ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	เวลาว่างจะทำงานส่วนตัว เล่น หรือพักผ่อนมักจะ					
๒	บ่นและย่ำให้สนใจในเรื่องการเรียนจนรู้สึกรำคาญ-					
๓	ไม่ชอบให้ฟังวิทยุหรือดูทีวีในขณะที่ทำการบ้านหรืออ่านหนังสือเรียน					
๔	กำหนดเวลาให้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เวลาเล่น ทีวี ทำการบ้าน ฯลฯ					
๕	ชอบบ่นว่าลูกไม่เอาใจใส่ในการเรียนเท่าที่ควร					
๕	กวาดขันเขมงวดเกี่ยวกับการเรียนและการดูหนังสือที่บ้าน					
๖	ชอบย่ำให้เอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน					
๗	ต้องการให้ประกอบอาชีพตามที่บิดามารดาเลือกให้ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม					
๘	ให้เงินไม่เพียงพอในการใช้จ่าย หรือให้ไม่คงที่					
๙	ให้ชี้แจงเรื่องการใช้จ่ายเงิน และย่ำให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด					
๑๐	บ่นว่าถ้าซื้อของในราคาแพง หรือซื้อข้าวของเครื่องใช้บ่อย ๆ					
๑๑	ชอบให้ทำตามความต้องการและคำแนะนำของพ่อแม่ทุกอย่าง จะทำอะไรก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากพ่อแม่เสียก่อนจึงจะไม่ถูกบ่น					

ข้อ	เหตุการณ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๒	ชอบยกเอาพี่น้องหรือเพื่อนบ้านขึ้นมาเป็นตัวอย่าง					
๑๓	บอกว่าไม่ช่วยพ่อแม่ทำงาน และให้ทำงานบ้านมาก					
๑๔	เกินไปจนบางทีไม่มีเวลาพอสำหรับทำงานส่วนตัว					
๑๕	จริงๆเกี่ยวกับมารยาททาง ๆ เช่น การรับประทานอาหาร					
	ขึ้น เคิน นั่ง นอน การพูดจา และการวางตัวต่อ					
	หน้าบุคคลอื่น					
๑๕	พอใจที่จะเล่าและเปรียบเทียบถึงการอบรม					
	มารยาทและการวางตนในสมัยก่อน					
๑๖	ไม่อนุญาติให้เลือกซื้อหรือตัดเสื้อผ้าแบบที่ท่านชอบ					
๑๗	ทำหน้าที่การแต่งกายของท่านว่าไม่เหมาะสม เช่น ไม่					
	เหมาะสมกับวัยฐานะ รูปร่างลักษณะของท่าน ฯลฯ					
๑๘	บนเกี่ยวกับทรงผม การไว้หนวดเครา และการใช้					
	เครื่องสำอาง					
๑๘	ถ้าจะนอนที่นอกร้างในวันหยุดมักกับนันทานรำคาญ					
๑๙	มักมีเรื่องถกเถียงว่ากล่าวกับคนในบ้าน จนท่าน					
	รำคาญ					
๒๐	มักมีเรื่องถกเถียงทะเลาะวิวาทกับคนบ้านใกล้เคียง					
	เรือนเคียงจนท่านรำคาญ					
๒๑	พ่อแม่ชอบทะเลาะกันเอง หรือความเห็นของพ่อแม่					
	ไม่ตรงกัน พ่อหรือแม่บังคับบีบบังคับให้ลูกทำตามความเห็นของตน					

ข้อ	เหตุการณ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๒๓	ไม่ค่อยอนุญาตให้ออกนอกบ้านหรือไปเที่ยวเพราะกลัวเสียเวลาทำงานอื่น ๆ กลัวเปลืองทรัพย์สินหรือกลัวมีความประพฤติเสียหาย					
๒๔	ไม่ชอบให้ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ โดยเฉพาะในเวลากลางวัน					
๒๕	ไม่อนุญาตให้ไปเที่ยวกลางวันกับเพื่อนเพศเดียวกัน					
๒๖	อบรมเรื่องการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศอย่างเข้มงวดกวดขัน					
๒๗	มักไม่ค่อยพอใจเมื่อลูกอยู่ในกลุ่มเพื่อนฝูงแล้วส่งเสียงกรีดกราด เขาอย่างสนุกสนาน					
๒๘	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปค้างบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ					
๒๙	ไม่ชอบให้พาเพื่อน ๆ มาที่บ้านหรือติดต่อกับเพื่อนฝูงมาก ๆ เช่น เที่ยวด้วยกันบ่อย ๆ เขียนจดหมายติดต่อกัน หรือโทรศัพท์บ่อย ๆ					
๓๐	ชอบให้คบและเอาแบบอย่างเพื่อนที่พ่อแม่ชอบ					
๓๑	กวดขันเรื่องการคบเพื่อนที่พูดจาไม่สุภาพ คีมีสุรา สมบหรี เล่นการพนัน เที่ยวเก่ง ฯลฯ					
๓๒	จริงจังเรื่องอาหาร เช่นกำหนดให้รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และคอยเตือนให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แต่ท่านไม่ชอบ ฯลฯ					
๓๓	บ่นว่าหรือไม่อนุญาตท่านเกี่ยวกับการสมบหรี					

ข้อ	เหตุการณ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓๔	มักเที่ยวเชิญให้ไปทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ					
๓๕	ยึดถือประเพณีดั้งเดิมมากเกินไปจนไม่ฟังเหตุผลของลูก ๆ					
๓๖	ชอบคุยโอ้อวดเรื่องลูก ๆ ให้คนอื่นฟัง เช่น ลูกเก่ง ลูกเรียนดี ลูกสวย ฯลฯ					
(๓๗)	แสดงความสำเอียงต่อลูก					
๓๘	มักลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเกิดอารมณ์ไม่พอใจ					
๓๙	ย้ำว่าให้ทำดี ทำดี					
๔๐	กังวลกับสุขภาพของท่านมากเกินไป เช่นไม่ให้นอนดึก หรือเตือนให้รับประทานยา หรือให้ไปหาหมอบ่อย ๆ					
๔๑	จู้จี้เรื่องความสะอาดของร่างกาย ข้าวของเครื่องใช้					
๔๒	พ่อแม่หัวเก่าไม่เข้าใจความต้องการของเด็กในปัจจุบัน					
๔๓	ไม่พอใจและบ่นว่าถ้ากลับบ้านไม่ตรงเวลา					
๔๔	อยากได้ของมีราคาซึ่งพอจะซื้อได้ แต่พ่อแม่ไม่อนุญาต					
๔๕	ชอบให้อยู่บ้าน ไม่ชอบให้ไปเล่นนอกบ้านหรือบ้านคนอื่น					
๔๖	บ่นว่าท่านสำรวจชอบแต่งตัว แต่ไม่เอาใจใส่การทำงาน					

ข้อ	เหตุการณ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔๗	รู้สึกว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่คุณเห็นว่า เป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ					
๔๘	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปงานรื่นเริงต่าง ๆ เช่น งานเต้นรำ งานของโรงเรียน ฯลฯ					
๔๙	ท่านถือว่าการไปดูกีฬา ภาพยนตร์ การละเล่น เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ แต่พ่อแม่เห็นว่า และไม่ค่อยอนุญาตให้ไป					
๕๐	ไม่ค่อยอนุญาตให้ไปทัศนจารหรือเดินทางไกล					
๕๑	ก่อนออกนอกบ้านต้องขออนุญาตทุกครั้งและต้องชี้แจงเกี่ยวกับการออกนอกบ้านว่าไปไหน อย่างไร กับใคร					
๕๒	การอนุญาตลูก ๆ มักไม่ค่อยสม่ำเสมอ					
๕๓	มักบ่นหรือแสดงความไม่พอใจเมื่อผลการเรียนไม่ดี					
๕๔	ไม่ชอบให้อ่านหนังสืออื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตำราเรียน					
๕๕	ไม่พอใจเมื่อทำกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ ให้เอาใจใส่แต่การเรียนเท่านั้น					
๕๖	เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่พอใจหรือกลัวใจ ชอบระบายอารมณ์เสีย กับลูก ๆ					
๕๗	พ่อแม่สนใจธุระอื่น ๆ มากกว่า ไม่ค่อยเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร					
๕๘	ปฏิบัติต่อลูกเหมือนกับว่าลูกเป็นเด็กเล็ก ๆ อยู่เสมอ					

๕๕ จากเหตุการณ์ที่กล่าวมาแล้วนี้ ตามความรู้สึกของท่านแล้วระหว่างพ่อกับแม่ ใครเป็นผู้
กระทำเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความไม่พอใจแก่ท่านมากกว่ากัน

พ่อ

แม่

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อของแบบสอบถามความขัดแย้ง
ระหว่างเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่ (ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01)

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่ t	ค่า t	ข้อที่ t	ค่า t
1	9.15	21	3.42	41	7.00
2	12.27	22	8.10	42	5.83
3	3.37	23	6.35	43	7.42
4	14.37	24	8.48	44	7.50
5	6.97	25	6.00	45	9.25
6	7.49	26	12.08	46	7.04
7	4.96	27	7.04	47	5.56
8	3.60	28	7.22	48	5.37
9	4.16	29	7.08	49	6.10
10	7.57	30	6.26	50	6.20
11	4.45	31	16.12	51	4.04
12	5.74	32	3.65	52	5.29
13	7.04	33	3.30	53	6.85
14	10.14	34	2.45	54	14.37
15	7.12	35	4.84	55	4.22
16	5.92	36	6.16	56	5.84
17	7.60	37	6.78	57	5.58
18	7.40	38	6.26	58	7.59
19	8.58	39	12.24		
20	3.48	40	4.73		

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถามพฤติกรรมภาพแบบ เก็บหัว-แสดงหัว

ตอนที่ ๓

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบความรู้สึกและความคิดบางประการของท่านแต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิด คำตอบที่ดีที่สุดคือ / คำตอบที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน

การตอบ ขอให้ตอบในกระดาษคำตอบโดยการกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ต้องการตอบ หลักเกณฑ์ในการเลือกตอบ

- กาช่องที่ ๑ เมื่อข้อความนั้น ไม่เป็นความจริง สำหรับท่านเสมอ
- กาช่องที่ ๒ เมื่อข้อความนั้น เป็นจริง สำหรับท่าน เพียงเล็กน้อย
- กาช่องที่ ๓ เมื่อข้อความนั้น เป็นความจริง สำหรับท่าน ราวครึ่งหนึ่ง
- กาช่องที่ ๔ เมื่อข้อความนั้น ส่วนใหญ่เป็นความจริง สำหรับท่าน
- กาช่องที่ ๕ เมื่อข้อความนั้น เป็นความจริง สำหรับท่าน มากที่สุด

ตัวอย่างคำตอบ

ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจถ้ามีใครมาขอร้องไห้ช่วยเหลือเขาในสิ่งที่ข้าพเจ้าถนัด
 เมื่อท่านอ่านข้อความนี้แล้วพิจารณาตัวของท่านเองว่า ข้อความนี้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากน้อยเพียงใด สมมุติว่าข้อความนี้ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ไปกาตอบในช่องที่ ๕

	ไม่จริงเลย	จริงบ้าง	จริงครึ่งเดียว	ส่วนใหญ่จริง	จริงที่สุด
	๑	๒	๓	๔	๕
๑					
๒					

ข้อตั้ง เกตเกี่ยวกับการตอบ

๑. กา _/ ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อที่อ่านในแบบสอบถาม ข้อหนึ่งจะทำได้เพียงข้อเดียวเท่านั้น
๒. ท่านไม่ควรเสียเวลาอยู่กับข้อใดข้อหนึ่งนานเกินไป จงตอบให้ตรงกับความรู้สึกของท่านที่เกิดขึ้นในครั้งแรก
๓. อย่าขีดหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบสอบถาม
๔. คำตอบของท่านจะไม่กระทบกระเทือนต่อท่านแต่อย่างใด ไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อม

ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๑. ข้าพเจ้าเป็นคนเบิกเผยไม่ยอมคบ
๒. ข้าพเจ้าชอบอยู่ในเมือง
๓. ข้าพเจ้านิยมไปไหนมาไหนเป็นกลุ่ม
๔. ข้าพเจ้าชอบการผจญภัยหรือเพื่อให้เสี่ยง ๆ เพื่อให้ตื่นเต้น
๕. ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดต่อหน้าคนมาก ๆ
๖. ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจต่อตนเองเมื่อทำสิ่งใดผิด
๗. ข้าพเจ้าเกลียดการพูดเท็จ
๘. ข้าพเจ้าเป็นคนใจเสาะ น้ำตาออกง่าย
๙. ข้าพเจ้าชอบเล่นทายปัญหา
๑๐. ระหว่างฝ่ายนำและฝ่ายตาม ข้าพเจ้าเลือกเป็นฝ่ายนำ
๑๑. ตามปกติข้าพเจ้าเป็นคนมีอารมณ์ขันอยู่เสมอ
๑๒. ข้าพเจ้าเป็นคนเข้าสังคมได้ง่าย
๑๓. ข้าพเจ้ามักระวังคำพูดไม่ให้กระทบกระเทือนใจผู้อื่น
๑๔. ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นเมื่อได้ยินเรื่องลามาก่อน
๑๕. ตามธรรมดาแล้วข้าพเจ้าไม่เชื่อใครง่าย ๆ นอกจากคนที่สนิทสนมกันมากที่สุด

๑๖. ข้าพเจ้ามักจะระมัดระวังสิ่งของที่เป็นสมบัติของตนเอง
๑๗. ข้าพเจ้าชอบแสดงความคิดเห็นเมื่อมีการถกเถียงกัน
๑๘. ข้าพเจ้าชอบกวรวชายของหนาราน
๑๙. ข้าพเจ้าคิดว่าโลกนี้น่าอยู่
๒๐. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะทำงานร่วมกับคนอื่นบ้าง
๒๑. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าการอะไรก็ทำทั้ง ๆ ที่มีสาเหตุไม่สมควร
๒๒. เมื่ออยู่ในกลุ่มคนมาก ๆ ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจที่จะหาเรื่องมาคุยกับคนเหล่านั้น
๒๓. ในการแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็น ข้าพเจ้าเลือกเอาการเขียนมากกว่าการพูด
๒๔. เมื่อคนใดลืตกผิดพลาดสำเร็จในการเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามเรียนมากขึ้น
๒๕. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวเองจะคบเพื่อนใกล้ชิดกว่าคนอื่น
๒๖. ข้าพเจ้าชอบเก็บความรู้สึกของตนเองไว้
๒๗. ข้าพเจ้ามักใจลอยและฝันกลางวัน
๒๘. ข้าพเจ้าชอบอ่านนิยายเรื่องรักใคร่
๒๙. ข้าพเจ้ามักอยู่ในกลุ่มคนที่เขาหยอกกันอย่างสนุกสนาน
๓๐. ข้าพเจ้าชอบทำตัวเด่น
๓๑. ข้าพเจ้ามักจะถามเพื่อนหรือคนอื่นเมื่อมีปัญหาสงสัย
๓๒. ข้าพเจ้าเคยทำอะไรที่เสี่ยงอันตรายเพื่อให้เกิดความหวาดเสียว
๓๓. ข้าพเจ้ามักเป็นห่วงว่าคนอื่นจะคิดไม่ดีต่อข้าพเจ้า
๓๔. ข้าพเจ้ามักมีความรู้สึกประหม่าเมื่อพูดหน้าชั้น
๓๕. ข้าพเจ้ารังเกียจความสกปรกและความไม่เป็นระเบียบของการแต่งกาย
๓๖. เมื่อมีคนมาจ้องมองข้าพเจ้าทำงาน ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญและไม่สบายใจ
๓๗. เมื่อทำผิดในที่ชุมนุมชนข้าพเจ้ามักจะไม่สบายใจ
๓๘. เมื่อมีเรื่องร้ายแรงที่ข้าพเจ้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ ข้าพเจ้ามักจะโทษตัวเองก่อนคนอื่น